

Mehmed Ef. Ragıb Pasha Tezk

1250 A.H.

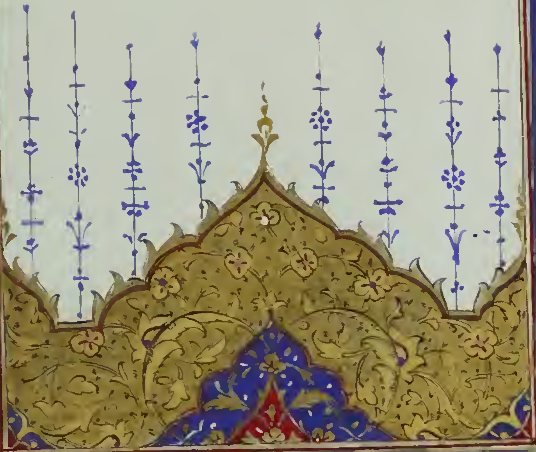
Persian & Arabic

Turkish

2

دیوان شامی | بسم الله الرحمن الرحیم | محمد راغب پاشا

رموز سیف و قلمدن اشیتن شاهه — بزرجمهر زمانی کرک هنرگزین

بولیدی صاحبن اول امانت کبری — نثارما حصل ایردی پاینه پروین

بلیدی قدرنی هر کس او نایب حقک — ایدردی جاننی اکرامنه تحمین

کیدردی غائله کشمکش کوکللردن — کلوردی نفسنه اه[illegible] تردد کی توطین

نه سر بو العجب سپهر حکمندر — که قبض و بسط جهان اولمش اول جنابه رهین

ولی نه فایده سیف و قلم دده لسه جهان — مباشر اولمیجن بر خدیو فذلکه بین

اولور او سیف و قلم آلت ملاحظه هب — قالور نمایش بیجان صورت آیین

روا میدر مکر آیین شرع و ملتده — که اولیه یتیم رعایت اویله چو در ثمین

نگاه عین عنایتله العیوب ملحوظ — کناه فضل ایده الحتی او هوشیاری حزین

دونر

دوشرمی دایرهٔ امتحانکو هردن / برابر اولمه سبک پایه لر ایله سنگین
غرور رجا ایله جاهل اولنجه اوسته سرور / کرکمز اکه دخی احتیاط غث و سمین
زمان و ذاته که حیران اوله یا داش / بو در اشارت راز آشنایه کاه همین
که ترک برک و نوا ایدوب تفرج ایده / تراکتیله سرانجام عالمی پیشین
کلاه و خرقه فقر و فنایه شاکر اولوب / فراغ بالله اولسون کدای کوشه نشین
نه حاجت المکه سیف و قلمله جمع نعم / تنعم ته نیمزمی کشکده نان جوین
که زاد راه خدا توشهٔ قناعت در / نیچون جکرکشی بهوده رنج کنج دفین
نه لازم اتمکه سیف و قلمله سعی نظام / تمتع دله لبدر تخیل شیرین
که آدمی اثر نیک ایدر دو عالمده / فیوض رحمتله تازه رو کشاده جبین
کورنجه عقل ارسطو بو رسمه دستوری / زبان سیف و قلمدن دخی ایدوب تحسین
دییه وزیر اولنجه بو بیله سیف اولسون / که موره زور ایده مرسایه سند شرعین
دیمزمی آصفا و طوبی نهاده طوبی له / که اودر مشیر مشار الیه روز پسین
کمال رافت غیرتله المیش ایچون / صلاح عالم کون و فساد ایچون تعیین
نه همته کوکبهٔ همتی توجه ایده / قلم ظهیر اولور اول بخیناسف معین
بهار دولته ایر تهبان پری جوان / جبینه حسرت الور کر درخشه و چین

ایدرسه جوهر ذاتن محلیدر توفیق — هزار غزله انکشترین حکمه یکین
همای اوج سعادت اودرکه سایه سنی — ایده خدا بو کون ومکان ادزره یکین

مغنیساده کاتب سید ابراهیم مقام والاسنه نظیم اولنان قصیده

سیدی ابراهیم مقامی معدن اسما کبی — روح قلبه باطنی تأثیری وار کیمیا کبی
مجلس کلعتندیار ایتنه دل بلبل اولور — بونده یا کفتاره باشلر طوطی کویا کبی
بو خطیره کهده خاطر منجلی اولمقده در — بر تجلیدر درون ماسوی فرسا کبی
السنه دلجو اهل طبعک بونده چوق اثاری وار — نقش دیوار اولمش اما لؤلؤ لالا کبی
قالمسه جمعیت صوری زوایا — هر حضور معنوی بو تکیه دن برجا کبی
باق لطافت بخش اولن صحرای بی پایانه — سر بسر مد البصرده موج ادر دریا کبی
تیره لنمز شمعی ایدین کور مسه وزوال — دلکشا وارمی بقلسه شهر مغنیسا کبی
بونده نوطرح غزل وادسته کتمک دیلر — بر کشایش اولدی زیرا دل صفا پیما کبی
زلف یاره پیچ طوقمز کن بو بول سودا کبی — دو شدی فکر موشکافم حلقه پیچا کبی
فکر دور ادوردن دوشنون خرد دریا دله — نار غیرتله یارکن سینه بی پروا کبی
بو الهوس دوش نو بنو هر صورته دلبند اولن — ساده بر نقشنکاری ایلمش خلیا کبی
چون کلامش سختی هر حیله دن دونمزدی دل — شمدی پرتاب اولسه دن قدی بو کلمش یا کبی

مانه

تازه لندی شوق طبعم بونده راغب خلیجه	تازه مضمون بولدی الشیته شاهد معناکی

درگاه علیه مولویه تقدیم اولنان قصیده

قصیده

مولویلر چله سن چکن عشق اوله تنور کبی	باشله ذکر و فکره کیر میدانه غفلت تاکی
واری وار و یر باده باد اولمدن درویش ایسک	سکه فقر کله فخر التون جانش داراکی
ویر رضا اقراره کردن بند تسلیم اول دده	امر و نهیه طوته رق دی شیخه الله ای
هیچ الیسمه بود و نابود جهانه عارف اول	سایه سنده راحت اولمز ماسوی درفانی
دور ایدوب دورانی دور سیر و سلوکده آییل	هوشدم کج انفس و آفاقدن هر نسیه نی
جرعه کش اول باده عشق حقیقتدن مدام	بول تجلی نشئه سن بس بچار کیف می
صافدل یکرنک علایقدن مجرد ساده اول	قال قباده یا عباکی قلب و قالب بشقه دی
شش جهتده ثمه وجه اللهی یا هو کور کورت	ویره های و هوی کونه کوش و هوشی دهیمه
عین جمع اول اهل دل الله کثرتی بر وحدت ایت	سور حضور قلبله اسم جلالی پی به پی
ویرمه نفسه بر نفس رخصت ره دشواره دوش	قیل ردای عزمی بر دوش تحمل چکمه عی
روحه راحت اهل حالک داغ بر داغیله در	شرح صدر ایچون کرکدر سینهٔ عاشقده کی
کیر سماع وجده سرتاپا وجودی محو ایله	قالمسون بر نشئه دن غیری سوی دن سنده شی
برده آیین ادبله صیقل ایت آیینه کی	قالمیه لوح دلکده جان ایسک تا ذره غی

اج سماع جانی جانلر نیلمش بیدن الیشت | نیله نیل ستر نیله هر مقامی قلدی طی
آستان فیض مولانا جلال الدینه دوش | الغیاث ای قطب دوران مرکز پرانه دی
شیچراغ خاکپاک تربه دن بر پرتو آل | روح قدس اقدسی الکاهر مشهدده جی
غوث اعظم سر وحدت مظهر اسم جلال | پیشوای عارفان پیرا اولدیغنده وارمی ری
بنده کان پیره راغب پرده اول آیین کوزت | شاه راه حقده ویر نقد روانی برده بی

مقام ابی ایوب انصاری حضرتلری درکاهنه قصیده

ایا نجم هدای دین ابا ایوب انصاری | حقیقت سنسن اوج قطر رومک برج انواری
سن اول حب الصدر مضاف سرخیل رام بیلنسکم | نزیل صدر سینه ایلین محبوب دلداری
اولوب بو خالد دار نعیمدن راضی حق حقا | ریاض خلددن روضه اولن بو خالدک داری
نه دولتدر که اولمش اول وآخر اکا مظهر | رسولک پیشوای موکب انصار ابراری
الوالابصاره خاک تربه سی کحل جلادر بس | توتر عیننده وارمی توتیا وش غبر زوار ری
مطاف قدسیاندر جامع الاسرار ومشهدن | مجسم روح روحاندر اجسامه اولن ساری
ره فرقتده قالسونمی فتاده تشنه لب اغنیب | دل تابشکرین عین کرمدن ایله سرشاری

حضرت سلطان دیوانیه تقدیم اولنان تاریخ

مولوینک چله سن چکپ عشق اوله تنوره کی | باشله ذکر وشکره کیر سید از غفلت تا بکی

اج سماع جانی جانلر بلمش ندن اشت — بیله نیل سر نیله هر مقامی اتدی طی
معنوی دیوان وجده وار وجودی محو ایله — قالمسون بر نشئه دن غیری سوی دن سنده شی
قطب دوران حضرت سلطان دیوانی بو ذات — رزم وحدت اهلیدر آگاه دل هرکاه جی
ملک معنینک فنا فی الله ده سلطانیدر — واقف سر حقایق اولدی عنده وارمی ری
شاهد مقصوده بول راغب بو مشهدن طریق — اج بصیرت دیده سن ویر نقد عینی بو نده بی

تاریخ ولادت شهزاده سلطان احمد

عالمه سلطان محمود عدلیدر نور رشاد — شاه شاهان مؤید دادگر صفوت نهاد
بو بله خاقان فریدون فر سلیمان حشمتک — در کهنه فخر ایدردی بنده اولسه کیقباد
زیر دستان سایه سنده در امان اولدی بتون — ملک معمور و شنده زیرا قالمدی سرکش عناد
اعتماد عقل کل رای جهان آرایه در — قصر ملک و سلطنت ارکانه اولدر عماد
رأی و تدبیری اصابت اتمده تقدیره بس — هر جهت دورنده راحت نعمتن بولدی عباد
شاه دینک شاهدی اخلاص عزمینه قوتی — امر ملک دولتنده حسن رای و اجتهاد
سو بسو تجهیز جیش ایدوب غزا اتمکده در — داد حقدر بویله سلطان المغازی جهاد
شاخسار سلطنت ذاتیله اولدی پرنما — کلدی شمدی داخی بر شهزادهٔ عالی نژاد
نو بنو بویله تجلی حیات افزا ایله — اوله عالم دمبدم سور و سرور ایله شاد

فتح و نصر الله اولسون حسب حال شاه دین / ربع مسکونده جهاد و اجتهاد اوله یاد

اهل باطل عهد محمودنده نومید حیات / دائم اولسون اهل حق دورنده شاد و دلگشاد

بای بسم الله ایله بردن ایکی تاریخ بو نوآب / بو بنده راغب بنده سی اولمزمی قیدندن آزاد

مهر عالمتاب اکسا کلدی نور احمدی

طلعت سلطان احمدله نما بولسون مراد

تاریخ ولادت شهزاده سلطان عبد المجید ادام الله

سلطان محمود العدلدر صاحب رأی حمید / شاهنشه آگاه دل اول سایهٔ رب مجید

خاقان دارا سلطنت خان سکندر منقبت / شاه بهی المیمنت جیش غمه سدّ سدید

آثار عزمی اولقدر انموذج فوز و ظفر / با عون حق بو قدر نظر اول مظهر فتح عدید

قانون عقل و شرع ایله انواع جهد و سعی ایله / هر درلو حسن وضع ایله بولمقده تأیید مدید

تأثیر یمن طالعی بیروزی بخت ساطعی / برهان سیف قاطعی اولمقده دائم بر مزید

حقا همایون دایه در کهف الامان یعنی شادر / فیض خدا بر مایه در دوری اولور نوروز عید

رائی اصابتده اخص یوق لطف و قهرنده نقص / حکمنده چون هر نطقی نص قلسه بجا وعد و وعید

بهجت سرای شوکتی ارکان ملک ملتی / جمله اصول دولتی عهدنده نظمی روبدید

دنیائی شامل نعمتی بو جمله دن سر منتی / شهزاده کانک طلعتی الله سلوریت الفصید

ورادی

ویردی خدا شمدی دخی شهزادهٔ نوجلی | اولسون معمر طالعی عالی اوله همده سعید
ظل ظلیل حق بودر تأییدی هم مطلق بودر | صادقلره اشفق بودر خائنلره اولسون نابدید
اول شاه منصور العلم اوله موفق مستدام | اعداسی سیفیله عدم بولسون اولهلر چون حصید

راغب قناده غمکشمد آزاده تاریخی فرید
نور هدی دروی بدید شهزادهمز عبدالمجید

تاریخ فتح دغدغه زورهای بحریان

شهنشاه زمان صاحبقران محمود عدلیخان | نه ممکن کلک وصافان اداء وصفی قلسون
دعای خیر روح عالم الزم هر کسه چونکه | توجه ایلیوب حقه اجابت دیلرین بلسون
همان الله توکنمز عمر و شوکت ویره اول شاهه | سرور و روز فیروزیله عالم بر مراد اولسون
نه شمته کوکبه آرا اولورسه رای و تدبیری | ازلر موکب نصرت پی سلطانی یه دولسون
خدا امداد ایدوب نیروی بخت جمله اعدادن | اوشرار دشیر شمشیر سطوت انتقام السون
زمانن فتح و انواع سروره ایده حق مقرون | نسیم عدلله چون غنچه هر دل کبی کلسون
رؤس دشمنان دین و دولت تیغنه طعمه | اولوب ضباع مرینک سرموخلافنده اولان بولسون
دو دستین یادبان آسا اچیلر صدقله بوبلده | اجابت بحرینه زورقچه ادعیه بی صالسون
کورلدی موج تأثیری دعانک بویله حمد اولسون | محیط دعوته هر دم بزی صادقدی والسون

ظفر تیر تکبیره توجیه ده مسکنت راغب	بر شیخانه رو درا دای شاعری قالسون
غزای اکبر اطلاقی بو فتحه نام تاریخ هم	سیف محمود ایله حمد اولسون

تاریخ دیگر ولادت شهزاده سلطان عبد المجید

داور دریا عطا محمود خان ظل خدا	حضرت الله ایده عمر همایونک مدید
شرق و غربه حکمران اسکندر صاحبقران	غالب مطلق مؤید پادشاه انجم عبید
شاه شاهان زمان سرمایهٔ عثمانیان	خسرو دوران و خاقان فریدون فر فرید
سایه گستر تاج آور بنده پرور دادور	دوری چون نیک اولدی هر دمی بر یوم عید
مظهر فتح و ظفر سلطان منصور اللوا	ربع مسکونی بتون ایتمک مسخر رو بدید
عالمی تنویر ایدن خورشید عدل و شفقتی	دهردن قالدی ظلام ظلمی یکسر ناپدید
گرد سم پای اسب شوکت شاهانه‌سی	صادره کحل الجواهر خائنه نار وعید
صرصر تیغ جهانداراندن اولسون سر بسر	هیکل اعدای دین و سلطنت چون تار بید
بندگانه درگه احسانی همواره گشاد	دشمنه حکم همایونی همان سد سدید
طوغدی مهر آسا سپهر معدلتدن بر درجی	حمد لله طلعت شهزاده با عمر مزید
سایهٔ شاهانه‌دن ایتون جناب لایزال	عمرین افزون طالعن مسعود بختنی سعید

شان

شاكر الاحسان راغب بندهٔ ديرينهٔك
انزواده كلدى كهنه طبعه شوق جديد

كوهر انشا لن ايدوب يازدى دعا تاريخنى
كلدى تشريف ايتدى مهد عالى عتبهٔ المجيد

تاريخ

نيچه انوارس همدم كلوب نوروز عيد
خانمان مولوينك همدمى اولسون بديد

پرتو حسنيله يكدن شاد اولور روح سلف
شمس وماه برج افق قطب مولانا سعيد

يار قدوم همدمه راغب بو بر تاريخكى
مطلع افق ولايت همدم پير سعيد

٢٢٢

وله في الغزليات

برسر کشتی ظالمك پك زحمت اولمز جزا   دارسه مجازات عمل والبته رد و رحسنزا

دنیایه دالمقدن کچوب رکان اره اندیشه ده   پك دانه خرمندن ایمك دردانه سن بولموسزا

عالمده لطف وقهرنی جانان همتا ایلسیه   غمزه بدل عشاقه بو نازو نیاز جان فزا

اصلاح آفاق اوراق دوشمه جهاد اتمك ایسته   غیری تعدیدن کچوب نفسکله هردم قیل غزا

دوشدکه چاه غفلته بو عزت بیهوده ده   عزدانمه برفرده سبب قلبسکا بونده عزا

وارسه عملده بلملی زحجان فضل عالمی   بی بارو بر نخله زینت و یرمده وارمی مزا

صورنده حائل اولمدن اغیار وارسون دورسون
معنیده براغبت شاهد دلداره دللریم جزا

یارب زفیض عین دل سیراب کن مارا   زین دل شکستی دمبدم شاداب کن مارا

این دیدۀ حرکرم راازبصیرت نورده   کین تیرۀ شبتارغم مهتاب کن مارا

از پاس انفاسم رسان بر خاطرم جمعیتی — آگاه در بیداری و در خواب کن ما را
دلبند سر تار توکل جز اجستاری هم بنید — از قید بی سود سوا رهیاب کن ما را
از بهر تجلی شکر بر شور و شیرین ده رضا — کین ذوق تلخ ناگوار خوشاب کن ما را
در راستی جمع حواسم اشنای یکدگر کن — با حزب حق گو و بکر و اصحاب کن ما را
چون وجه امید و قصدم شش جهت یکرد شده — پس ثم وجه الله را محراب کن ما را
یز سحر کین از کمان حسن کامم داشته — زودی با تاج قبول تریاب کن ما را

گر تسلیت راغب دهد گرداب فکرات عاقبت
در این محیط حیرتم غرقاب کن ما را

هی

جنبش غم که خیمه زد بر کوه و دشت شعله را — از خروش ناله بنگر سر گذشت شعله را
گر ز آب و تاب کوشش رکن صبرم شد خراب — از دمم نشو و نما یابد سرشت شعله را
نو تجلی باید از تیر سحر هر که این — برق آه سینه لمعه بخش رشت شعله را
رنگ و بوی لعل چون آب گوهر مایه — نقش بر گل کشیده خوب و زشت شعله را
در حجاب از فرقت شبچراغم روشن است — شش سو کام افزودم از نهشت بهشت شعله را
این قدر با گرم و سرد روزگارم هم سبق — جز نار کوی خوانم از نوشت شعله را
زین خیال طرح زیور برگ آتشبار زاغ عنب — داغ دار رشک کشته لاله کشت شعله را

هزار بار خنده دندان نمای غنچه آرد تاب / چکد تا زین گل صد برگ نازدانه خوش آب

زگرم و سرد گردون میفزاید مایه هوشی / سزد مردانه کوشش کرد مرد از هر پیچ و تاب

زشورش گر عزیز گردون نخواهد واشده عالم / چرا گر نیست بالا بی کشاکش سخت رود دولاب

رواج کم همه در بند باب گفتگو گر ماند / زقدرش خود فروش بکر فرود آورده از هر باب

زبانش را چو افعی نفع داند مردم نادان / چنین گر وضع پیچاپیچ بدخواهد سراسر آب

بطرفه پیشه ابنای زمانه پیشرو خواهند / درین کارخانه زاند کار خویش هر کس بتو قلابت

فگنده کار آسانی زحمت اهل همت را / هما تا بهر هر مشکل کشادن لیک زاید تاب

تبارا کشیدم چو بیمار چشم دل بستم / بجمع خار و خاشاکش چو بند آید ره سیلاب

خمار سر مخمور را عجب که از کم نشئه کام افزود / تورا عبرت نما هر ماه نقص پرتو مهتاب

وله فی حرف التاء

برای نشئه یکدم ز هوشم کار دور رفتست / چه فکر این و آن همگی ز دل افکار دور رفتست

ز عین لطف ساقی که تغافل که نگهدارم / کدامین نشوه گر آیا دلم سرشار دور رفتست

چکیده خون دل بسکه سرشک دیده می‌ریزند / رنگان خجه درو هم فعل آتشبار دور رفتست

زتاب عشق دلسوزش چه گل هر جا که زاری ماند / بحال یکدگر طاقت که از زار دور رفتست

دماغ نغمه خوش افزود هزار باز دل آما — نماند بکنیش شیوه کر کلزار دور رفتست
زغفلت عمر ثانی کی شمارد اهل عزت دم — نفهمد چون زرحمت نقد جانان رد دور رفتست

برارد بار شیرین عاقبت نوباوه بس زاعنب
مخور تلخابه نیش زمان آزار دور رفتست

وله فی حرف الجیم

صح

پیاده تا که فرزین سر شده خواهد درین شطرنج — فرو سر اندیه نپسند سروان زین تنگنا صد رنج
بدست آرد خرد بر خصم سنکین دل لبی رنجان — زخود چون نقد مایه پیش نریزد تا نیارد سنج
شکوه دولت افزود با وجود فقر استغنا — چرا زین خوشدلی آرد حسودان شکوه بی سنج
گرانمایه تحمل از شنیدن هر سخن باشند — بکوش آرند کا چون بی بها گوهر نخواهد گنج

حواس اهل دل بی تفرقه پرمایه خواهد شد
ندارد بهترین جز جمع خاطر راغب این گنج

وله فی حرف الدال

صح

انچه کشته بودم از تخم امل سودی نداد — حیف کردد کر چنین خروار دم رفته بباد
اینقدر با نفس آمیزش نمیکرد خرد — دل شکستی خوردی کر با خود نمیکردم جهاد
دوستکام یار و اغیارش — دل چرا بیهوده بندم پس برین کون و فساد

چون جوان مردان طلعت رابین قد دوتا
پنجه بر فولاد بازو همچنان خواهد کشاد

راغب از آمد شد اقبال و ادبار جهان
باید از هر دو فزاید عبرت اهل رشاد

معنیده مغنیسا ده ساده نقد انفاس وجود
قیلدی تحمل یا یسن اندیشه مصرف ربود
عمکنمی دفع پیچ تاب تاب آتش کسب هوا
یا بر هوایی قید قصر عزتنه سیره صعود
چوقدن اولوب جمعیت بالی تقاضای قضا
فرسوده هر سودلکره اتمز تسلی رو نمود
بکلنحط قلسه بر سعید الجد کر چکدن نکاه
آید بنه وار مردن بولوردی بخت تیره ز سعود

بو چله ده نه چله لر چکدیسه دل چکمزدی آه
بی بهره دوشدی طالعک شمدی راغب حسود

وله في حرف الراء

دلریش ایدرمی بلبلی خونخوار خار نیشه در
بو شو قله طوتمش هزار پیکان کلدن بال و پر
اتمز بو بیت آه خطا مولا ولان شیمدی مکر
غرقاب حیرت اولمدن سیل تسبل چشمی کل تر
تلخابه نیش زهر صبری دمبدم نوش ایلین
بولمزمی طعم حنظلنده لذت شکر مکر
همدم کلور سغام عمل عاشقی صرصر رقیب
که که اسرالخق نسیم وعد وصل اتمز اثر
بیدار اولسه شمع تیره طالع خاموش شمز
قالمزدی مرآت امل ده هر کدر بردن کیدر

ابنای

ابنای عصرک ذوقی وارسه غیری اکجمکده در
بیک زخم آچر درهمله بهم مرهم دیو الماس اگر

اتمه تغافل هر کسک فعلنده کوستر تفتیشی
اول کنجهاد فعیله سن عهد درسدن قیلنجدر

سرتاپا کسدردن سررشته عقد مکرنی
کیم دزکه دل آزاردن بدخواه کژدم خونجر

بیچاره اولسه دمادم سخت بویله حالنی
راغب شکایت ایلسون عزلندوارمی بر جگر

وله فی حرف السین

زباغ آرزو قطع نظر شد مطلب دل بس
رطوبای تمنا تاکچینیم بار شیرین بس

ززبادی بآتش زد جهان هر خرمن همعز
درین توده چه حاصل جز خجالت کرد کاه و خس

کجا آرام خود بدخواه یابد در بد اندیشی
د[illegible] هیچ ندیده جز زیانش کس

رسانانی صبرم سقر اراست لشکر دشمن
[illegible]بی پا و سر پایم کشاکش پس

سراسر بر سبکروحان قبای ابرشیم بارست
بتن سازی بسابر امنی راغب ازین اطلس

سماع اهل نظمه خوش کلن موزون سخندر بس
نه سویلرسن ایشتمز بویله ناسنجیده حرفی کس

کسردم دستمه گیرسه زبانن حرف سویلتمم
قلم وش تاادله جهل مرکب بی زبان اخرس

تیمم تیره ناک خاکله ظالم نه که ستمز
سرشک تشنه لبدن آبدست آلمه تیر الکس

مجرّد اولسه بر دل عالم کون و فسادندن
نگاه اتمز جهانه نقش و فرشی اولسه دن اطلس

مزاجی نبض گیران زمان تشخیصه ارمزلر
حذاقت شمدی خوش آمد حکمت بختنی اور کس

حقیقت کاتبی تحسینه رسا پس حسن خط
بو یوزدن حسنه مطلع یارلر خطدن خالی بس

حواسک هر بری بر خدمته دائر ایکن زاعب
خلاف وضع حکمتدر کلورسه دست و پادن ایش

وله فی حرف الشین

رخ گلنارینه چوق بلبل و پروانه الداتمش
نه رنگه اوغرادیسه یانه یانه خانه بو یانمش

سواد پرچم و گیسوده مدهوشانه درشانه
هله اول قید سوداده هزار دللر پریشانمش

لوندانه روش سرمست اولان بعیلیه دلی قاتلینی
گچوب خونریزی عشاقدن آباندم قانمش

گوکل الدر چمشکن شیوه هر جایی بو شوخنه
فرنقیه ایلدم بنده دو دستردم ار قضا صانمش

دروغ مصلحت آمیزی انموزج ایدوب کاره
موجّه سوزلره دیوانه لر کرچکلی اینانمش

نه ابشلر کسمده خاطر صورر کن نیشتر دلله
تسلّی گونه دل نوآشنا صغندن اوصانمش

تحمّلسه ردر راغب امان هر وضع اعدادن
هزار پاره اولوب لخت جگر بریان وش یانمش

وله فی حرف القاف

بچهره

جسپره بندبنش خاطره یاری اولوار یوق — مکر یاران ایچنده طور دلسازی نه مظهر یوق

کچوب سررشتهٔ آرام دل جیب دست بدخواهه ل — بو شکل حالتن جلبنده شمدی یار ویاور یوق

صوین اویردی هر غدار بر عالمده دریاده — غدیر غدره دوشمش لایقیله بر ستمکر یوق

حواسه حکمران اولمزمی سلطان هوا زیرا — سراپا قبلهگاهی غیری برانمش مسخر یوق

کچ امیدی بو الهوس نقش نگارین عشقبازندن — تخیل ایدیلک صورتن بر روح مصور یوق

عروس بکر فکره حجلهگاه اندیشهمز اما — طبیعت زادهدن غیریده اول شهواره شوهر یوق

کدردن نشهیاب اول علت تکوین صلیدر ایدر — صفای عارضی به راغب اولمه اندهجوهر یوق

وله فی حرف اللام

تجلی زمانه صبر قتیل دلدن تلاشی سیل — یکلستهٔ تلخ وشیرین باخضر حالی نعمت بدیل

مدار راحت استراسک بود ازتکنایده — دارالمکمسه یکوسمه ضروری واردار قیل

کسرسه نیشتر خونخوار جهلک رک جانن — عشق بدرغیر براهل هوایه جرحله تعدیل

بولورسه مایهٔ دانشله آدم رونقی یوغسه — ضیا ویرمزدنکلوزیوراندا ولسه بوش قندیل

بم معنایه صال زورقچهٔ اندیشهٔ زا عجب — ولی کرداب حیرتدن صاقن هر قیل سقندیل

اح توکل ملکین صندال عزمی بحره صال ... صالمه سیب درزندن خاشاک دهم قیل اصال

باد قهر دهر وارسک سینه کرمردانه دور ... یوز جوربه روزکارک صد وشیون غیری قال

هر سخنساره هزار کویایه ویره کوش جان ... کوز قولاق اولده ادای پیزباندن صحبت ال

حکم تقویمه باقن بویولده حیر تکراولور ... مرد ره پویان صدقک بونده عزمی حیرفال

متصلدر ذکر وفکر یار ایله فرقتده ذر
قاله کلمز راغبا معنوی اولن وصال

طی راه عشق شد چون باکرانجانی مجال ... آدم ادم اوله دریسک آدم ادم میدن ال

از سواد سواد حسن وآن سودای دل سود دید ... تارمارم مار زلف یاردن بولمم مجال

داد بی آرام دل ازدام ان باد ام چشم ... طره طرارنه بند اولدی طیار خیال

انیقدر در کفتکو جز حرف معنی مکو ... همله درهمد همارة بویله مبهم هم مقال

کرکرشمه های ابرو نقد وعده شرافزود
اوه مدغم وعده غم سغامدن راغبا وصال

واله فی حرف النون

دوشوب سنکمن دل بد خواهه طار تلسومی پای کیزان ... النده وار ایکن عقل رزین کبی متیز میزان

نیعنی وار مطول سیده بحثی مختصر ایله ... نظر تعلیقله ادابدن اوکرن وجیز جیزان

بولورمی کوش مدهوش غروردن حکم قاطع یر
تحکم ایتمنجه سرده همشیر ستیز تیزران

معادن حاصل عمر کدن اول بول ادم آزاد
قالورسك بی نوا یوغسه اوروز تسخیر خزان

کوزین یومسه کشادن دل اولان خواب ایده اولمز
شیر روزی قالورمی تیره بخت اولسه شبخیزان

بو کر و فر بازاری هوشیدان اودی صندی
خیالك شمدی قرغه درنك وهمی کریزان

کمیت خامه‌یی راغب بو وادی اوغرادر خا
سورلمزبی تکاپو تنکناده بویله شبدیزان

بنم علمده نم قالسونکه دل درمان دیلنمسون
ربوش باتحلیمائی بولان باذان دیلنمسون

ایلتمز گردش گردونه چوق امانه حالته
اورلسون کرم وسرد ایله کوکل ادمان دیلنمسون

اوزاقدر تشنه لب عشاق وصل ابریچم صو یوق
بم احسان لطف یاری نزدیکان دیلنمسون

نیجه دم امدی دل زهرابه هجرانی بی سود
صاغلمش شیر شهبازله خونخواران دیلنمسون

صلاح عالمه حکمتله دوش هماراولنجه دك
قووارسون علت غائیه راخوان دیلنمسون

سپاه حقیه افلاکك دروغ وصدق تحریری
کوزل مسودن لرله تماشیر نیران دیلنمسون

جهانگیر خیالی راغب آفاقه دوشو کتسون
براز خلوتسرای انفسیده جان دیلنمسون

کجرمی شانه والارتبه ده سر موکشاکشدن
بو سودایه دوشن قالمزله دلجو کشاکشدن

قومز روزکار دلزاری نه دریاده دوشسون / تحملکش اولوب رهیاب اکن هر سو کشاکشدن

مدار اسز مدار راحتی عالمده کیم بولمش / سر آزاد اولمق اسرسک چکل یا هو کشاکشدن

حوادث موج خیز اولسه غم واز شمع خاموشم / نفس صرف ایلمه بیهوده کچ بدخو کشاکشدن

چکرمی وضع چرخ کجرو دلبند دلکلن باق / بو وضع لاابالیله کچر طوغرو کشاکشدن

رمیده خاطر اولمرسه دوشن آرام آفاقه / بولور شاهراه الفنسده رها کندو کشاکشدن

ندکلو صحبت کفت و شنید اولسه نه راغب / محلنده مسلّم اولمده حقکو کشاکشدن

وله فی حرف الهاء

روشنادر کلمه قاله کوکل حالی نوله / حسبحالکده تکلّف اتردل صاحبدله

پرتو انداز اولمسونمی غیری بویله جهلفا / عالمه دیردی قماط نازده اکن ولوله

خانمان صبری یاقدی آه واهی عاشقک / دود آفاقیکر سوزی صالنمه اولدی مشعله

خطّ روی یار سرمو خاطره دیرمزکدر / بر غبار اولسه قماش حسنی دوندی مخمله

هر کلک خوشابن الدی هربیمک دردانه سن / بحر وبردن داخ چین در مرغ دلبرجو صله

ترکتازه باشله تازه زمینده خامه مز / اوکر دردی نوا داخیلی سمند دلدله

نقش تار و پود حیرت باف تصویر درون / بولسه صورت ساده بندی دوندی چشم ثلبله

خارزار آرزویه ایلشنلر جابجا نه
بلبل شیدایه بکزر قونمده دالدن داله

راغب اولسون هر خیال تازه یه طبعك كوكل
بویله بكزر فكرك اما كزمسون الدن اله

قاجره ذوق صیدی دیبدری بند ایتمه فتراكه
هما ندم قاندروب برزاغ ویر اول تیغ چالاكه

هزار صورت كورلنه خاطرم مرآت مهیددن
نظر تقریبی تشخیص ایلین دوربین ادراكه

عیندر دلفگار عاشقه حمله تسلیلر
نمك ریزا ولمه برقات دخی داغ پرالم ناكه

وجوددیر دیسه زاهد بوریای حاصل عمره
ایلشنمز لاابالی بویله چوبجه نقش خاشاكه

یوزك دوندرمه راغب گردش گردوندن بوغشه
صفای عارضیدن كچ كدر ویرمه دل پاكه

زره پوشم دونرسم داغ اعدا الله غرباله
تحمل معنوی حصنم بو جوش و جوشنم آله

ایر بار زار خواهشده كوكل كالای آماله
كه دلبندم بو بندردن توكل كیبی دلاله

ذررات چله سنده قان یودن درویشی زبدن صور
قباده بینوا رسمیله دوندی قامتم داله

خلاصه محو اولوب بر قال خالص قالمدن اول
مقال قالب قلبی كتوره قلبندن قاله

قرار خاطره كرمز جهانی بویله بردن كر
داغلمش دانه چینه اوغرادی بیچاره اهواله

زمام حل و عقد دست اغیاره ویرن سرور
كشاكشله دوشر بر سرسری دعوای اقباله

سپاه وهم ایله پوش اولورسن کج بوسوادن	خلل ویره حواس الفته جمعیت باله

دونرکس عادتا هرجایی چرخ بی بقا بویله
رخاو شدتده راغب المثیمه باقمه برحاله

النمز برادادہ حرف سود اسبک اتقا	مخبط نقش بدهوشانه کلمز رسم کتابه
حکیمک صدرینه ویرمز شفا ترکیب خوش آمد	پیلوکن علت عائیه نمی زهرابه
بصیرت یوق مه کورنسون سوندی تو سوز نظاره	شاشوب کوردلک تشخیص عینی وارمدن خوابه
درندیپری غواص خزدهله حقا رمزدن	غرمیدن دوزمی قوه دن بیک دوشه گردابه
سفرده نوهوس خمخانه‌لر قورمش خلیادر	بو یولده اوغرادر رهوار نفسی عالم آبه
نثار ما حصلده خانه بردوش اولسه دن دورمز	جهانده اهل جود اویدردی بزلن نور مهتابه

حوادثدن سبق آموز حکمت اولسه ده راغب
محل عبرتی ادراک ایدنلر اردی ایسنا

پروانه در پروانه ده پرتولنورکن عشقله	تنوره پوش مثنوی میدانده دولنسون شوقله
دادوستد سررشته سن کسمش کوزنمز کمسه یه	عنقای استغنا کرک دعواسی وارمی خلقتله
دلداره دائر دائره و فقنجه برساعت ارز	دلمز کرنده قونمدن خالیمی نقطه وفقله
زلیفده اندایه کیرن مضمون نو آینده در	تازه اداکیمز قبای کهنه فتق ورتقله

دل بند اولان هر غمزهٔ جلّادهٔ عاشقها   بولمز فداکارانه حالندن دیکر بر شغله

وارمز نشانه تیر واولمقیزن تیز قدر   ارمانیشم وار پهلوانم دیمه هرکز مشغله

همرنک الیسکده خلقله راغب الیشمه صورتا

عالمده ذوق جانفزا اکثر بده اولمق حقله

تفکر ایله عالمده حدیث امثلی همده   کدورت جزء اعظم علت تکوین آدمده

قایرمز مرد میدان جفا هر حالده سختی   صفا صفوة وار امش تسلیس بولان عمده

تجرّد قلدی برده کشته اولمز نکاه انداز   قلندر بودونابود جهاندن کچدی همدمده

توکلیندر تسلیمکن کوکل رهیاب جز بدر   نیجه بادر کل شکل الور راه مسلمده

بودم راغب لبالب اشک چشمدن بر اولمشدر

قیانمز داغ سینهم اودیغم بر عیزی مرهمده

دکشتم نسیه حاضر شهد می صد من فی قنده   ادای وعد با معاد کرکمزی شکر خنده

جهان رومال کرد غم کره چین جبین درهم   کورلسه روی عنبرا ده خطا خط آخوش بنده

تقاضای قضا یا تاب آوردار می عالمده   سلامتجوی قهر دهر اولان مغرور عجب قنده

هیولای خرد سرمایه یوج اولسه هر آیینه   موالید ثلاثه خشکتر در هیکل تنده

جبینده نما خیر الخلف مولود مسعودک   نجابت زاد او طالع در سعید الجد فرخنده

رها جوی علایق وادی حسرتی قطع ایدی
اولورمی غیردن مرد خدا امداده دلبنده

بصیرت پرتو نور یقین درحق دابسته
ایدر تصویر معقولی مجسم وش نماینده

تجلی زمان دری شئون یکدکر اور
دکل نومید نوسازی رضاجو بنده دربنده

سر آزاده اولان مقید در آفاق وانفسدن
نوکلبنده ایسک راغب نه ریو دردسرسنده

وله فی حرف الیاء

جهانگیرد خیالی کرذرن هندی کبی سندی
صفاهانی دیدی یاد ایلده شمدی تکیه دان سندی

ایا غین دوز بصر قوللقده یوق آیق لعر کیمدر
ایاق دکدرمدن بزه طوطوب دلکیر ایدن رندی

دکشدی روزگار بر دالعجوزه دوندی بر جمله
داغتدی مجلس یارانی صحراده سینه دیندی

چقاردی عربده بوزدی عرب لاینی اتش
سپلور بلمز کوکللو آتلوسی دیوانه بندی

کوکل کفتار تلخ یار ایله حلو المذاق اما
تسلی کونه حرف اندازئ یارانه انجندی

غنا ناتاب اولمدن خیلی اویونلر کوسترر اول
سور رسه مصر لسی میدانه دزکین اشری جندی

تحمل ایله خصمک خراب آباد الوب ناچار
کوکل پامال جیش غمدر رغبیچون صندی

اندیشهٔ مشکلشادن دوشدی دل تشویشه می
خاطر جگری پیله مم خونابهٔ دلریشه می

دل ابز

دلبند سر تار توکل هیچ صناعتمی بیلور
حیرتفزا اولسون خرد در پیش ادیجه نشئه‌می

چکسون نهفته چله‌سن کیمدی نیمه شکوایه دوشر
تسلیمه کردن بند ایکن درویش اولان دلریشمی

یانسک یا قلسک یا میغه کوجدر امان قیزلمسون
ویرانه‌زار دل بذر صرحه سرامی شیشه‌می

نازک مزاج دقه راغب وارین کیمید ردوسون
بر وارسه غیری عالمک اندیشه‌سی اندیشه‌می

خیال دانه فردا ایله فلکرک گرانباری
قارشدر دور هوایه دبنراد چکله بو شانباری

الوب نظاره عبرتله تشخیص ایت بو دورانی
دمادم بکدکردن عکس ایدر اقبال و ادباری

صفیر مژده رسدن صیدگاهک الکه شاهین وش
کوز اچمه های هویه کیت کورت معاده خباری

محیر اندی عشاقی سرآهنک نواسازیک
حسینیه چقاره بس قرار کوستر عزضباری

فشنک گرد باد آهمی باد هوا صانمه
چراغ دودمان دل ایکن هر بر شرر باری

کوزمده قرة العینم ایله آب روی مردم بس
براقمه غیرم وارسه قواقسون سیل خونباری

بوزم یوق جا کالم بر قدم انداز یکه انجق
نظرکاهکده بر بر همسرده دل وارکهباری

نسیم صبحگاه آه همدم شبنم دیده
براقمز شاخسار آرزودن بار ساباری

غبار قوندرمه مرآت دل باره صقن راغب
بریک قالسون حریم بارکاه سینه‌ده باری

یوقسه سامانسز صبرک نقد وقت عاجلی
مالخولیایه دخی یوق احتیاجی حاصلی

دوش دوشمه بی تکلف دل سرای یاره هیچ
شاهراه قلبه اوغرار یوق قلیبک بر یولی

کوسکی لازم قلب سنکینلرسا دشمن قیر مغز
شمدی ظنم کوجدر الکشمکلر دفع صائلی

هوشی کیفه کیم بصبرسه لاابالیلک ایچون
انشته بو بزم جنونک بر آلیمز غافلی

کوی خاموشانده وارمی خواب راحت کیم بیلور
عالم غفلتده وارسه صایمه بویله کوردلی

دستدن پا یورولمدن بولمز توکل منزلن
بوغسه بونده داردر البت ساعد سعدک الی

صال محیط حیرته وارکشتی تدبیری کم
یوق بو دریاده الکک خلبادن راغبا ساحلی

آیینهٔ جامی طوترکن طوطی گویا دیدی
دم بسته دوره سویله سویله قلقل مینا دیدی

پرچمی یا افسر میدر کلدسته یا سنبل میدر
مشک ختن بو مو دیدم اول عنبر سارا دیدی

نیم نگاهی غمزه‌می بو گردش چشمک میدر
قطع امید وصله بر حاضر جواب ایما دیدی

چشم سیه مستی ساقی نشئه‌سندن یا بیلوب
رخسار یاری ایلین غرق عرق صهبا دیدی

مرمر صانوب بخته صوه کالجر نقش امید
اول نقش برآبی گوزلر ساده ما حلیا دیدی

راغب خیال خالده نور سوادی درک ایدوب
اول حبة السودایه کوکلم لؤلؤ لالا دیدی

کردن

کدردن سرطوتوب آیینه‌می اولدی کوکل جامی
خطردن خاطره دوندی صفا عکس ایتدی انجامی

ره مقصوده کیسه مردانه خیر تکرسه کیسی کرنه
اور شوره رهزنانی باشکه جمع ایتمه اوهامی

مقدم کار و بارین کوزدرن یولجی کبی قالیسه
بومنزلکهده عیزی اهل همت بولمز آرامی

کره نبد جبینه روی دل کوسترده برنقش آل
اکر خودبین ایسه صانمه ملکسل اول تیندامی

هنرده عیب کزلمک ایسه آداب محویت
قصورین سرد ایدوب بستر باده المه بدنامی

حضور راحتی جلیا ایدرسه حیله ده عاشق
کلورمی بویله تعبیره دوش اضعاف واحلامی

سکار فرصتی وادی استغناده طوتزرا عنب
توکل رشته‌سن الدن براقمه قورمه توش دامی

بارسبکروحان چنین هر بارنی
دلرا اکر زین تکلیف جان با چارنی

چون بهد هر باری بنا موزم نیازن
دلرتش قهر ناز نیک دلدارنی

آنانکه بر اسباب ظاهر بسته اند
درمتن قانون خرد هشیارنی

ازرزیب عارض پاک طینت فارغند
محتاج زینت ذات جوهر دارنی

این جابه کر تار کرامت باقه اشست
درخلعت احسان چرخ هیچکارنی

بیهوده در پندار بندسر کشند
چون روسفید بها درین دستارنی

قانع زنکید وجرعه کز جام امید
راغب طمع درکاسه سرشارنی

تیغ آه که تن برهنه مسلک شدم شد می   داد من خود کرده تنها ز من خواهم همی

صاف سرشت آئینه است چون آب چشمه   عکس زو گرد کدر گلگشت و از دم شبنمی

لوح دل صد شرحه باید هر که خواهد یکنام   تا پذیرد نقش راست ماند قفس خامی

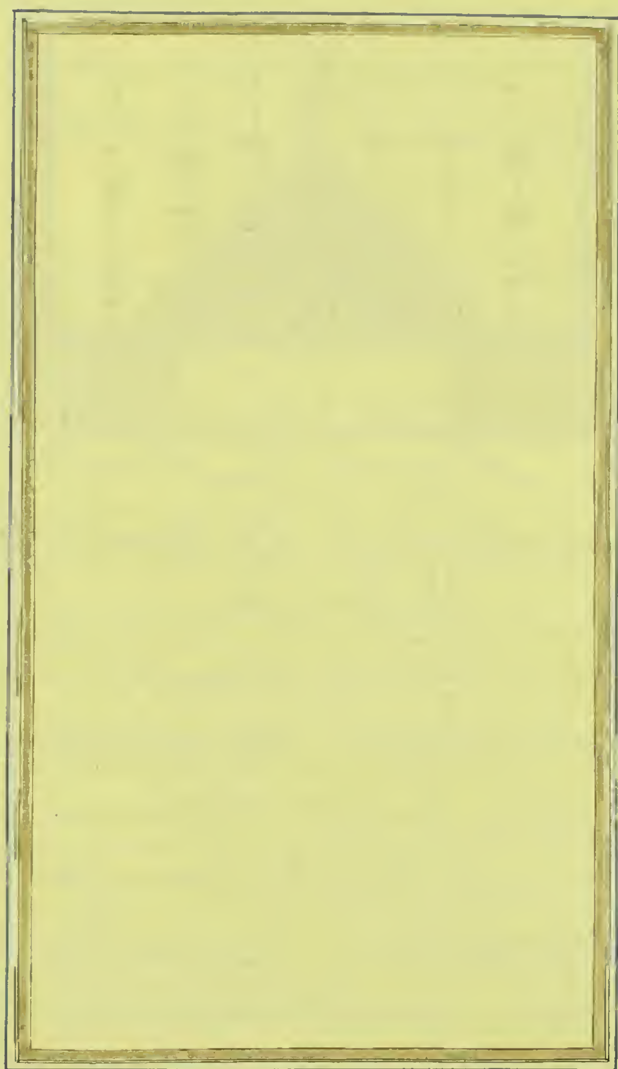
هر که شوید زنگ زنگ ناشکیبای ضمیر   گشت خود را دید دریا دل درین بحر عمی

حیف اگر از صرفه گردد دون دون کین حریم   کی ز گنج و گردشش آخر دهد هموار دمی

تلخکامست دل ز بهر خواهشگر ناسازکار   شکر ز نومیدی نشکر چکیده حرزمی

بهر شرح صدر راغب آب و تاب دیده بس
کین نمک سرشت سرگشت داغ سینه مرهمی

16

وله فی تخمیس غزل الجاوید

کوکل سرموا سرطره کاکلمیدر بلم
معقد بند بیچاپیچ صد مشکلمیدر بلم
قاد دام زلف و پرچم و یوکلمیدر بلم
خیال لعل نابک نشهٔ نجحلمیدر بلم
عذارنک فکری دلده برک و بوی کلمیدر بلم

کشاده بند کیسوی عجب هر بنده قالمی
فسونساز فتن چشمنک خیالی ازی یا بلمی
فنون عشوه ده استاد غمزه ک بویله کالمی
حجارمن نقش خطنک مانی اندیشه قالمی
عجب بر مشک رومی سیمی سنبلمیدر بلم

نه قالمز طوبلنور سرمه دمبدم رشتهٔ دلده
یاپلیسه یار بجرک شاخ و پنج پیشه دلده
امید وصلنک قورمی لدر اندیشهٔ دلده
عتاب لعل رنکینک کلوی شیشهٔ دلده
طرب افزا نشاط نغمهٔ بلبلمیدر بلم

ایرن

ایدن آزمایش ناز و نیازی حسن و آن ایلکدن   جفا تلمیح ایدر هر شوخه چشم بی امانکدن
دوسن قیغوی جانه هب بو خالی هندوانکدن   کچر هر لحظه بیک چین تغافل ابروانکدن
ایکی ابرولرک جوی نیازه بلمیه‌رلم

بولنمز مرغ زیرک وش ثناخوانندهٔ غنچه   هزاران آشناصانمه مجرد بندهٔ غنچه
اصول حکمته راغب سخنسازندهٔ غنچه   اچار خاطرلری نظم نوی مانندهٔ غنچه
نوای طبعی جاویدک ندر بلبلمیه‌زلم

وله

بو رنک عارضی مشاطه کلکلدن اوکرنسون   صورن خالنده‌لی کیفیتی فلفلدن اوکرنسون
ترنم سازمینا دلبرین قلقلدن اوکرنسون   نشاط آباد اولان بر نشهٔ کیفین بلدن اوکرنسون
بو وضع لاابالی بی دل سنبلدن اوکرنسون

قماط نازده مشق ایتدیکی نو طور استغنا   کره بند دل عشاقه تازه عقده در کویا
مسلم می طوغل بو الهوس هر عشوه ده حالا   بلی چین جبینی نازی اوخشر بر ادا اما
رسوم شیوه‌یه غنچه اچلسون کلدن اوکرنسون

صدای های و هو ویردی شکوفه زاره بو حسنی   تغافل ویردی چشم نرکس دلداره بو حسنی
ویرن موج تمائل مومیان یاره بو حسنی   نه اکه شانه ویرسون طرهٔ طراره بو حسنی

پریشان تار گیسو طرزی سنبلدن اوگرنسون

سراپا گرم و سر در ورکاره آشوب بوپله ‌‌ ‌ باشندن گجدی امواج بلا خیلی آشوب بوپله
طوتشدی آتش نار فراقه تا بشوب بوپله ‌ ‌ نیجه یانمش یاقیلمش کل اوخاعنه دو شبوبوپله

هزار سوز دل پروانه لر بلبلان اوگرنسون

تلاش خاطر غمکینیله ویردک رقیبه رنک ‌ ‌ اصوله کار فرقت گیرمدن چاپرایلمه یوش دم تنک
عبث اوله سماع کفته ناساز ایله دل تنک ‌ ‌ یارنیق ضربلتمه جام دلشکستی بوبله بی آهنک

نواساز حزینی قرارده زیلدن اوگرنسون

عذاب قلبه دنیایی دیرن آدم الم چکمز ‌ ‌ فراغ بالی بولدی بوبله بخشا ایشله هم چکمز
مجرد حله نک بار گرانن قدم چکمز ‌ ‌ سکوکی تشقه بر عالم قلندر بار غم چکمز

خراش کشمکشله بوسلوکی دلدن اوگرنسون

خیال تر زوی بردن بواندیشیله بزدره ‌ ‌ کروب انفس دم آفاقه صاقن بر ذره دزده سزدره
ره نارفته مضمونده بند طبعی جز دره ‌ ‌ بورارسن چاپرپاری فکری اغبا خیلی کزدره

براز حسن اداسن خانه دلدلدن اوگرنسون

ولە فی تخمیس غزل الصایب

همی سیراب اشکم تا خمار نشئه بار آید ‌ ‌ بسی تلخابه خوار کاسه یأسم ناگوار آید

کم نابجی

کنم با سختی ایام و ورزش تاب یار آید / به بی برگی قناعت میکنم تا نوبهار آید

بزخم خار دارم صبر تا گل در کنار آید

دل دیوانه با هشیاری دوران نمیسازی / چرا با نقش خوش آینده تصویر می بازی

ترا حیرت زده همپائی هامون و افرازی / گلی نشکفته بر رخسارم از میخانه پردازی

مگر در خون خود غلطم که رنگم بر قرار آید

همیشه تشنگی من از آن لعل یمن گردید / بیاض دیده ام از رنگ و بوی یاسمن گردید

مرا چون غنچه دلتنگی ز سر آن دهن گردید / سرشک تلخ من آنروز نقل این چمن گردید

که یارم با لب شیرین تر از خواب بهار آید

بگرم و سردی دوران دل شوریده آمیزد / غبار خاطر از چین جبینها بر نمی خیزد

ز کلک خشک طبعم همچو نی شکر ریزد / براه عشق اگر خاری مرا در دامن آویزد

چنان گریم بدرد دل که خون از چشم خار آید

به پیچاپیچ عقل خود ستا راغب چرا مانم / برق آه سوزد این خرمن بمغز سوزانم

ویا آن به که از نقد هنر دامن بیفشانم / نمی آید بکار صائب اوراق پریشانم

مگر آن رخنهٔ دیوار را روزی بکار آید

وله فی المقطعات الترکی

مکدر اولمه روح اسا مراح دل سراده کو　　دمادم موسم گل اوده دورک گل ده عالمده صح
محل حال واحوال سرائردر مدد کو گلك　　سرور صد در صد آمدله سموار اوله هردمده

وله

عشقله جوشه گلوب قلزم وحدت ناگاه　　کثرت موج حکم خیزنی ایتمش روپوش صح
چونکه سرگشته ایدر سیر تلاطم هوسی　　کثرت اجزه نوله وحدتله اولورسه مدهوش

وله

پیمانه سرشارمی وحدت ایکن دل　　کثرت نه روا کم اوله درد سر آدم صح
معذور ایدیلر کشمکش اهله بله باری　　براولمسه عیش خوش انغا مله عالم

اصف

آصف عقلك دماغين ايليوب مختل هوا — تخت برباددن هوس ايتمش بكون امتحان
ديو نفس المش الندن خاتم تسخيرنى — شمدى موره مسخر اولمش سليمان روان

وله

ايت طوفان حوادث عالمى يكسر خراب — ذكر خير ايله بنيه مهمان سرا معمور در
مردم چشم كريم اولمز سپهر وز لحد — شبچراغ جوددن چون دخمه سى پرنور در

وله

پرتو فكن جذبه اولان حسن خدا داد — هر شاهدى بر شاهد ايدر وحدت عشقه ص
زيرا كه دكلدر خط سرلوحه منافى — اوراق مظاهرده اولان كثرت مشقه

وله

اسبابنى ترتيب ايديجك حسن خرد سوز — مجموعهٔ توحيد وددود ايلدى بارى ص
آننده اولان كثرت ايتسون نظرى دل — كورسون نيجه باتبنده اولور وحدت بارى

وله

ظالم بركشته حالتشدر ادباره ده — بخت زارى بردوشش كوسترمسون
اولمسون وارسته پيچ وتاب غمدن كينه جو — مار سرمادده يه تكرى كونش كوسترمسون

وله

هر کشتی بر در لو زنجیر بلا چکلمکده در — بو بذه عاقل عدّ ایدن کندین عجب دیوانه‌در
لا ابالیدر دیمک جائز میدر هیچ بر دله — بویله سوز خلقک برقوی افسانه‌در

وله

خلقک اموالن اولوب صکره تسلی ویرمک — فلس ماهی بی صویوب یعنه بشرتک کیدر ص
کوسفند انک ایدوب قطع عروقک — بجا عنندن ادفروب صکره ششریک کیدر

وله

غرقاب یم درد و بلا المسدن ای دل — آزآز کوزک قطره لرک اغلمدن سیل ص
برجو بچه جهان کوزلریکه کرچه کورنمز — برطاع اولورلیک دم درده بر سیل

وله

دل بسته آوازه زنجیر قضا بز — بیلجانمه لیک زن حکم خدا بز
پروانه صفت کردش بیهوده نه ممکن — بر سوخته شمع شبستان رضا بز

وله

سفله پرور در فلک چشمی زمین آستنده‌در — قنده کیم بر ساده دل وار اکاکین اوستنده‌در ص
اشبو جلاد فلکدن بر نفس اولمه امین — تیغی غایتده جنبانده این اوستنده‌در

وله

بولنمز نکتهٔ دهر ایچره ویرمرد صدقنکار — نه صوفیده صفای قلب نه شیخده کرامت وار
طبیبک زهرهار اولمش ایله تریاق فاروقی — شفا ربو علیده صانکم بیماره صحت وار

ولە

سپهر ارحسب وجواول مطلب اعلایه دک — سعی او قدام ایله ایدل مقصد اقصایه دک
عزم کوی یار ایدیسک نشئهٔ فردایه دک — افت وخیزک هب صفادر سایهٔ طوبایه دک

ولە

کل کوکل دم بستهٔ غواص محیط حیرت اول — برنفس وجدان ایله نفس در شهوار بول
دوش مقام وحدته تسلیم کردن بند ایکن — واردات جانفزانی متکلف وار بول

ص

ولە فی المقطّعات الفارسیە

انکه غزاخوانی وجوئی جزا — گر غرضی هست نباشد غزا
رو بغزا دل غرض آلوده وای — جهد خوداست این نه جهاد خدا

ولە

آسودگی مجوی که کس را بزیر چرخ — اسباب این مراد فراهم نیامده است
از موج غم نجات کسی راست کو هنوز — بر شط کون و عرصهٔ عالم نیامده است

ولە

بدترین مردمی بروز جزا — پیش حق بندهٔ منافق خوست
هر دو رویش سیه شود ز آتش — در نفاق ار که تیغ وش دو روست

ول

در حقهٔ سربسته گذارند گهر را — خاموش نشین محرم اسرار نهان باش
شد مخزن گوهر صدف پاک دهان — یکچند درین بحر تو هم پاک دهان باش

ول

از راه تواضع بفلک رفت مسیحا — با ذره تنزل کن و خورشید مکان باش
سررشتهٔ میزان عدالت مده از دست — زنهار که با هر که گرانست گران باش

ول

چو دولت خواهد آمد بنده را — همه بیگانگانش یار گردند
چو برگردد زمان نیکبختی — در و دیوار بر وی خار گردند

ول

مخالفان ترا هر یکی بنوع دگر — زمانه در ستم آخر الزمان افکند
یکی بمرد یکی را فلک بخنجر قهر — گلو برید و یکی را ز خانمان افکند

ول

کشت آن روز که مشاطه تاثیر ظفر / شود از خون حنا پیکر شمشیر ظفر
آمد آنوقت که در معرکه کریان کردد / نای زرّین بر خصم بصدها یا ها

وله

کارهابی کارفرمایش پریدن مشکلست / کارفرمائی مرا از غیرت همکار ده
هر سر موی حواس من براهی میرود / این پریشان سیر را در بزم وحدت بار ده

ذله

اگر ز سهم حوادث مصیبتی برسد / درین نشیمن حرمان که موطن خطرست
مکن بدست جزع خرقه صبوری چاک / که فوت اجر مصیبت مصیبت دکرست

وله

نقد جانم که هست پیش کشم / که بدست من اینقدر باشد
بنود لایق نثار تو لیک / کار من بنده ما حضر باشد

وله

دل چون مطیع گشت چراغ نظر شود / فرزند نیک جای نشین پدر شود
نخلیکه بر نداد شود باغبان خجل / خون میخورد پدر که پسر بی هنر شود

وله

الهی از کمند خودپرستانم رهائی ده / مرا با خویشتن با آشنایان آشنائی ده
زبردستی ز لطف تست دائم زیردستان را / مرا بر نفس سرکش قدرت فرمانروائی ده

ول

یارب چه موسم است که ناکسان کسان شدن / بدرویکان دهر همه گلرخان شدن
سبزی فروش و زرگر و دلال و جل فروش / شمشیربند وصف شکن این جهان شدن

ول

ز خلق خوب و ز خوی کریم و خوش خوئی / عجب نباشد اگر خصم آشنا گردد
ولی ز شومی خوی درشت و بیرحمی / بسا بود که پدر از پسر جدا گردد

ول

بسفر رفتن و این بی سر و سامانی ما / بهر جمعیت دلهاست پریشانی ما
کوه فریاد برآرد پی آهوران / در شکار ار شنود نوبت سلطانی ما

ول

دلا ز هستی خود گر سفر توانی کرد / بکوی مهر و محبت گذر توانی کرد
هزار بار کند گر حبیب عرض جمال / ز عاشقی تو اگر یک نظر توانی کرد

ول

دولت

دوست مشمر انکه در نعمت زند ... لاف یاری و برادرخواندگی
دوست ان دان که باشد با تو یار ... در بلا و محنت و درماندگی

ول

درون پردهٔ عصمت که تکیه گاه منست ... مسافران هوا را گذر بدشواریست
همیشه باد سر زن بزیر مقنعه ... که تار و پود وی از عصمت و نکوکاریست

ول

عالم کهنه ز بس کرد بصد رنگ نوی ... بیضهٔ بوقلمونست زمین کروی
نسبت می کشی و زهد بهم گشت درست ... زاهد صومعه را دختر رز گفت ابوی

ول

در عهد نامرادی با زمرهٔ خواص ... بشبها سمیر بوده ام و روزها سفیر
اکنون که استقامت ایام دولتست ... بر طبع تو ثقیلم و در چشم تو حقیر

ول

دقایق سخن او خفیست همچو سها ... ولیک گشته چو خورشید در جهان مشهور
صریر کلکش در کشف معضلات چنا کند ... نوای نغمهٔ داود در ادای زبور

ول

بدین لطافت خوبی کسی نیاراید   بحله‌های عبارت عروس معنا را
بجمله هنر از فاضلان دهر کسی   نبرده است چنین نوعروس رعنا را

وله فی المقطعات العربیه

لعل الذی نجّا من الجبّ یوسف   وفرّج عن ایوب اذ مسّه الضّر
وانقذ ابراهیم من نار قومه   وصبّر موسی حین فارقه الخضر
یمنّ علی ضعفی و یرحم فاقتی   فقد ضاقت الاحوال وانقطع الصبر

وله

فالبحر بحر علی ما کان قدم   انّ الحوادث امواج وانهار
لا تجعلنّک اشکال تشاکلها   عمّن تشکّل فیها فهی استار

وله

الملک لله من یظفر بنیل غنی   یردده قسرا ویملک منه بالدرکا
لو کان لی او لغیری قدر انملة   فوق التراب لکان الامر مشترکا

وله

اخی خل حیز ذی باطل   وکن بالحقایق فی حیز
فما الدار دار مقام لنا   ولا المرء فی الارض بالمعجز

نافس بذا الهذا على　　اقلّ من الكلم الموجز

وهل نحن الا خطوط وقعن　　على نقطة وقع مستوفز

محيط العوالم اولى بنا　　فماذا التزاحم في المركز

ولە

يا من تقصر شكري عن اياديه　　وكلّ كلّ لسان عن معانيه

وجوده لم يزل فرد بلا سبب　　علا على الخلق دانيه وقاصيه

لا تهتدي لحقه لا عون يدركه　　لا حصر يجمعه لا قطر يحويه

جلاله ازلي لا زوال له　　وملكه دائم لا شيء يفنيه

ولە

ارسل النمل من خلوص وداد　　لسليمان نصف رجل جراد

قائلا ذاك منتهى جهدي　　والهدايا بقدر من يهدي

ولە

ليس النعيم ولا الشقا بدائم　　لا بد للاقبال من ادبار

سلّم الى الاقدار امرك تسترح　　ما هذه الدنيا بدار قرار

ولە

اذا اجری القضاء علیک خطباً فطب نفساً بما فعل القضاء
وعذ بالله عند نزول شرّ فانّ الله یفعل ما یشاء

ولہ

اذا کان جدّ المرء فی الامر مُقبلاً توجّهت الآمال من کل جانب
اذا ادبرت دنیاه عنه تعذّرت علیه واعیته وجوه المطالب

ولہ

لک فی المحافل منطقٌ تشفی الجوی ویسوغ فی اذن الادیب سلافه
فکان لفظک لؤلؤ متنخّل وکانما آذاننا اصدافه

ولہ

لقد کبت الدنیا علی اُمّ رأسها فنحن لها ارضٌ وانتم سمائها
فلا تفرحوا بالحظّ منها فانّه قلیلٌ علی هذا المحال بقائها

ولہ

قد یحرم المرء نصراً من اقاربه حتی من السمع فیما ناب والبصر
ویرزق النصر ممن لا یناسبه کما یؤید ازر القوس بالوتر

ولہ

١١٩

والمرء بالاقبال يبلغ وادعاً خطراً عظيما
فاذا انقضى اقباله رجع الشفيع له خصيما

وله

شاور سواك اذا نابتك نائبة يوما وان كنت من اهل المشورات
فالعين تنظر منها ما دنا ونأى ولا ترى نفسها الا بمرآت

وله

عرضوا ثم اعرضوا واستمالوا ثم مالوا وانصفوا ثم جاروا
لا تلمهم على التجني فلو لم يتجنوا لم يحسنوا الاعتذار

وله

وهو الزمان اذا نبا سلب الذى اعطى قديما كالريح يرجع عاصفا من بعد ما كان نسيما

وله

لا تعجبن فما العجيب فناء يد المنون بل العجيب بقاء
من طاح فى سبل الردا آباؤه فليسلكن طريقهم ابناؤه

وله

لم ترعينى مثله كاتبا لكل شيئى شار اوشار

ص

مبدع فی الکتب وفی غیرہا　　بدایعاً انشاء انشاء

ولہ

انّ لی فی الھوی لساناً کتوما　　وفؤاداً یخفی حریق جواہ
غیر انّی اخاف دمعی علیہ　　ستراہ یفشی الذی ستراہ

ولہ

احذر عدوک مرۃ　　واحذر صدیقک الف مرۃ
فلربما انقلب الصدیق　　فکان اعرف بالمضرۃ

ولہ

رعی اللہ لیلات تقضت بحرم　　یضاراً واحیاہا الحیاء وسقاہا
فما قلت ایہ بعدہا لمسامر　　من الناس الّا قال قلبی آہا

ولہ

خذی صفوہا او تیت واغتنمنہ　　وان سوف المقدار فانظر بہ
وان بدل الایام بؤسی بنعمتہ　　فلا تشکری ما استبدلت خزنیہ

ولہ

ایاک والا انتقار فی سبب　　یخون کفیک حین تحذر

لاہن

لابدّ من حمقة يعيش بها … المرء والّا فعيشه كدرُ

ولہ

ونعو على معايبي فحذرتها … ونفيت عن اخلاقي الاقذاءَ ص
فلربّما انتفع الفتى بعدوّه … والسّم احيانا يكون دواءً

ولہ

فرفعت ذكري بعد طول خموله … فكانّني علمٌ عليه نار ص
وكفيتني منن الرّجال ولم تزل … منن الرّجال تعافها الاحرارُ

ولہ

ولربّ ليل في الهموم كدمّل … كابدته حتى ظفرت بفجره
ولقد تمرّ الحادثات على الفتى … وتزول حتّى لا تحول لفكره

ولہ

واذا الكريم منيت به ايامه … لم ينتعش الّا بعون كريم
فاعن على الخطب العظيم فانّما … يرجى العظيم لدفع كلّ عظيم

ولہ

ورد البشير بما اقرّ الاعينا … وشفى النفوس فنلن غايات المنى ص

وتقاسم الناس المسرّة بينهم ... قسماً فكان اجلّهم قسماً انا

ولهٗ

اليوم اسفر وجه الملك مبتسماً ... واقبلت ببريد السعد بشراهٗ
اليوم رُدّت على الدنيا بشاشتها ... وارضى الملك والاسلام والله

ولهٗ

وهم النفوس قصار هن هموم ... وسرور ابناء الزمان غموم
ومصير ذي الامل الطويل وان حوى ... اقصى المنى حتفٌ عليه يحوم

ولهٗ

اذا لم يكن للمرء في دولة امرءٍ ... نصيبٌ ولا حظ تمنّى زوالها
وما ذاك عن بغض لها غير انه ... يرجّي سواها فهو يهوى انتقالها

ولهٗ

وما اصبحت الا مثل ضرس ... تأكّل فهو موجودٌ فقيد
ففي تركي له داءٌ دويٌ ... وفي قلعي له الم شديد

ولهٗ

فاصبر على غيظ الحسود فناره ... ترمي حشاه بالعذاب الخالد

ص

ادما راينه

اوما رأيت النار تأكل نفسها   حتى تعود الى الرماد الجامد

وله

بتقوى الاله نجا من نجا   وفاز وادرك ما قد رجا
ومن يتق الله يجعل له   كما قال من امره مخرجا

وله

ص

اهون بصرف الدهر ان له   حدا اذا قادمته انكسرا
واشرح له صدرا ولا جزعا   تبدي لما يأتي ولا بطرا

وله

الا انما الدنيا عصارة علقم   اذا اخضر منها جانب جف جانب
وما هذه الايام الا فجائع   وما العيش واللذات الا مصائب

وله

عليك بالصدق ولو انه   احرقك الصدق بنار الوعيد
وابغ رضى الله فاغبى الورى   من اسخط المولى وارضى العبيد

وله

يستوجب العفو الفتى اذا اعترف   بما جناه وانتهى عما اقترف

لقوله قل للذين كفروا   ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف

ولہ

وفي الليالي وفي الايام تجربة   يزداد منها ذوي الالباب البابا
ومن تعاقره الايام تبدله   بالجار جارا وبالاصحاب اصحابا

ولہ

بادر بفرصتك الزمان ولا   تلبث فان الفوت في اللبث
ان الحوادث بين اجنحة الايام   وهي سريعة الحثث

ولہ

تغنم سكون الحادثات فانها   وان سكنت عما قريب تحرك
وبادر بايام السلامة انها   رهون وهل للرهن عندك مترك

ولہ

واخوان وثقت بهم فاضحى   اذا هم يعتريني كل حين
وانا ان اسات الظن كفوا   فيا عجباه من ظن يقيني

ولہ

وقد كنت ارجوا منكم خير ناصر   على حين خذلان اليمين شمالها

فان

فان انتم لم تحفظوا المودتی   زمانا فكونوا لا علیها ولا لها

ولە

انّ الحسود وان اراك تودّدا   منه اضرّ من العدوّ الحاقد
ولربّما رضی العدوّ اذا رای   منك الجمیل فصار غیر معاند

ولە

صح

لا تحقرنّ الرّای وهو موافق   حكم الصّواب اذا اتی من ناقص
فالدّرّ وهو اجلّ شئ یقتنی   ما حطّ قیمته هوان الغایص

ولە

جامل اخاك اذا استربت بفعله   وانظر به عقب الزّمان لعاید
وان استمرّ به الفساد فخلّه   فالعضو یقطع للفساد الزّاید

ولە

وقد وجد الواشون سوقا فنفّقوا   بضایع زور بالهنّ دوام
وبعض كلام القائلین تزیّد   وبعض قبول السّامعین اثام

ولە

رمانی الدّهر بالارزاء حتّی   فؤادی فی غشاء من نبال

فصرت اذا اصابتنی سهامٌ … تکسّرت النصال علی النصال

وله

لست ادری بما اقول ولاکن … ابتغی من عریض جاهك نفعاً
والفتی ان اراد نفع اخیه … فهو یدری من امره کیف یسعیٰ

وله

انّ الزمان علی اختلاف امورهٖ … مازال یخلط حزنه بسروره
فالعاقل النحریر یلزم نفسه … صبراً علیه فی جمیع اموره

وله

لما رأیت النّاس هزو فتنة … عمیاء تو قدّ نارها فتسعّروا
وتشعّبوا شیعاً فکل جزیرة … فیها امیر المؤمنین ومنبرٌ

وله

وللزنبور والبازی جمیعاً … لدی الطّیران اجنحة وخفق
ولاکن بین ما یصطاد باز … وما یصطاده الزّنبور فرق

وله

عواید ترك المشکور عندی … بما ارجوه من نعمی رهینٌ

ص

بدأت به فارجو منك عودا   وانت بما أُمّلهُ ضنين

ولہ

لاتأس للمال ان غالته غائلة   ففی حیاتك من فقد اللهی عوض
اذانت جوهرنا الاعلی وما جمعت   یداك من نائلٍ او طارف عرض

ولہ

اذا نسی الناس اخدانهم   وخان المودة خوانها
فعندی لاخوانی الغائبین   صحائف ذكرك عنوانها

ولہ

ان كان نفسك قد نبتك كاذبة   دوام نعمی فلا تغتر بالكذب
اوخیبتك لدی الباسا من حرج   یدل منها فكذبها ولا تخب

ولہ

لقاء اكثر من تلقاك اوزار   فلاتبالی اصدوا عنك او زاروا
لهم لدیك اذا جاروك اوطار   فان قضوها تنحوا عنك او طاروا

ولہ

فلو قلبت جمیع الناس قاطبةً   وسرت فی الارض اوساطا و اطرافا

ص

لم تلق فیها صدیقا صادقا ابدا ولا اخا یبذل الانصاف ان صافا

وله

رأیتک تکوینی بمیسم منة کانک قد اصبحت علت تکوینی
وتلوینی الحق الذی انا اهله وتحرج فی امری علی کل تلوینی

وله

یبنی علی الفکره اعماله وذاک فی التحقیق اعمی له
فقیض الرحمن افعی له یرید فی ذا الخلق افعاله

وله

یا ذا الذی رکب الفساد وعنده انی اسود اذا رکبت فسادا
اضللت رایک عامدا او ساهیا من ذا الذی رکب الفساد فسادا

وله

اذا رأیت امرءً فی حال عسرته مصافیا لک ما فی وده خلل
فلا تمنّ له ان یستفید غنی فانه بانتقال الحال ینتقل

وله

وامر ما لاقیت من الم الهوی قرب الحبیب وما الیه وصول

کالعکس

كالعيس في البيداء تقتلها الظما … والماء فوق ظهورها محمول

ولہ

وقد يفسد المرء بعد الصلاح … فساد الاماكن والشر يعدى
كما السعد يقبل طبع النحوس … اذا كان في موضع غير سعد

ولہ

أو شئت حواشيه خواطر فكره … فابدت من الزهر الانيق عرائبا
ألبسها اخلاقه الغر فاغتدت … كواكبها تجلو علينا كواكبا

ولہ

فهمت لغازك يا مدعي … فهمت ولا عجب ان اهيما
وذاك لاني تاملت منها … درا لفظها وبرا عظيما

ولہ

لست اشكو هواك يا من هواه … كل يوم يروى عني منه خطب
مر ما مر بي لاجلك حلو … وعذابي في مثل حبك عذب

ولہ

اذا لم يفي قول النصيح قبول … فان معاريض الكلام فضول

اقلا خلافي فهو ممن يسوءني   وليس لمن يهوى الخلاف خليلُ

ولهُ

فدع عنك التوسّط فالمعالي   يفوز بهنّ من طلب المنيعا
والا فالتزهّد فهو خيرٌ   من المُلك الذي يفنى سريعا

ولهُ

فدع الطّباع وما يوافقها   فالطّبع ان قاهرته تقهّرا
والنّار ان صوّبتها تصعّدت   والمآء ان صعّدته تحدّرا

ولهُ

لئن تنقلتّ من دار الى دار   وصُرت بعد ثوائي رهن اسفار
فالحرّ حرٌّ عزيز النفس حيث ثوى   والشّمس في كلّ بُرج ذات انوارٍ

ولهُ

صحبت بني الدّنيا طويلا وذقتهم   وحكّمني فيهم وفيها التّجارب
قلوب كامثال الجلاميد قسوةً   وشرٌّ كسر الزّند فيهنّ محجوب

ولهُ

لو كنت اجهل ما علمت لسرّني   جهلي كما قد سآءني ما اعلمُ

ص

كالعصو

كالقصعوبرتع فی الرّیاض وانّما … حبس الهزار لانّه یترنّم

وله

لا تطلبنّ بغیر خطّ حاجة … قلم البلیغ بغیر خطّ مغزل

سکن السّماکان السّماء کلاهما … هذا له رمح وهذا اعزل

وله

ارعشنی الدّهر ای رعش … والدّهر ذو قوّه وبطش

قد کنت امشی ولست اعیی … ذا الیوم اعیی ولست امشی

وله

اذا کنت مرتاحاً الی الرّاح دائما … تری عیبه حسنا وترضاه مشربا

فصبرا علی خیر الخمار وشرّه … بما قلت اهلاً للکؤس ومرحبا

وله

ص اذا خذل المرء من نفسه … فلیس له من سواه نصیر

وشرّ سلاح تحامی به … لسان طویل وباع قصیر

وله

اعلل نفسی بالامانی ضلّة … واحلی امانیّ النّفوس کذوبها

متی ان یکن کذبا فقد طاب کذبها	وان صدقت یوما تضاعف طیبها

وله

ان آثارک الجمیلة عمت	فهی تبقی وتنفد الاعمارا
لا ارید الا آثار بعدک تبقی	انت تبقی وتخلف الآثارا

وله

هو الدهر لم تبدع علی صروفه	ولم یأت شیئا لم اکن اتخیله
فما راعنی المکروه اذ هو عادلی	لدیه ولکن راع قبلی تعجله

وله

اذا کنت فی حاجة مرسلا	وانت بها کلف مغرم
فارسل حکیما فلا توصه	وذاک الحکیم هو الدرهم

وله

ذکروا فساد طریقنا	واستشعروا منه الحذر
قلت ارکبوه علی الذی	فیه وان عظم الخطر

وله

عتبت علیه حین ساء صنیعه	وآلیت انی لا اعول علیه

فما

فلمّا خبرت النّاس خبر مجرّب	ولم ار خيرا منه عدت اليه

وله

وقد مضى النّاس فانظر ما الذى صنعوا	ولا تكن لرسوم النّاس بالنّاس
واجعل طبيبك ذا واجعل انيسك ذا	واخطب الى النّاس ودّ النّاس بالنّاس

وله

لا اشتكى زمنى هذا فاظلمه	وانّما اشتكى من اهل ذا الزمن
قد كان لى كنز صبر فافتقرت الى	انفاقه فى مداراتى لهم وفنى

وله

وما شئ من الاشياء امضى	على المهجات من راى سديد
وما البطش الشّديد بمغن عزّ	اذا لم يمضه الرّاى السّديد

ص

وله

وما غلب الايّام مثل مجرّب	اذا غلبته غاية غلب الصّبرا
فلا تشك احداث الزّمان فانّنى	اراه بمن يشكو حوادثه مغرا

وله

وليس انقيادى للخطوب ضراعة	وللطّرف لنفس مُرّة وهو محبوب

ولا وقفتي للحادثات تبلدا ‏ ‏ وكيف انساع الخطو والقيد مكرب

وله

بعد وعليك رجال لو هممت بهم ‏ ‏ صاروا فرائس من الناس والظفر
تغضي الى ان يقال العجز الزية ‏ ‏ ذلا وتصبر حتى لات مصطبر

وله

اتاني وللاخبار سقم وصحة ‏ ‏ تأخر مرا صم واسمعا
فان كان حقا ما يقال فقد هوت ‏ ‏ نجوم المعالي وانقضى العز اجمعا

وله

فلو كان لي حكم مطاع ابيته ‏ ‏ فارغم اعدائي واكبت حسدي
وان لم يكن لي في الولاية بسطة ‏ ‏ يطول بها باعي وتسطو بها يدي

وله

ان الولاية لا تدوم لواحد ‏ ‏ ان كنت تنكرها فاين الاول
فاغرس من الفضل الجميل غراسها ‏ ‏ فاذا عزلت فانها لا تعزل

وله

ولا تبالي بصرف الدهر كيف جرى ‏ ‏ فانما الدهر غول ذات الوان

يوم سرورٍ ويوم بعده ترح … كلاهما مضمحل ظلّه فانى

ولە

نصح الزمان لنا ونادى معلنا … لعيوبه لو انّ مستمعا يعى
لطفت مواعظه فلم نشعر بها … الّا اللبيب وعلمه لم ينفع

ولە

اناس اعرضوا عنّا … بلا جرم ولا معنى
اساؤا ظنّهم فينا … فهلّا احسنوا الظنّا

ولە

اذا اقول مضى ما كنت احذره … من الزمان رمانى الدهر بالغير
فحسبى الله فى كل الامور فقد … بُدّلت بعد صفا العيش بالكدر

ولە

ارى خلل الرماد وميض جمر … ويوشك ان يكون له ضرام
فان لم تطفها عقلاء قوم … يكون وقودها جثثٌ وهام

ولە

هذا الزمان تزفّ ابكاره العلى … ونغض طرفا بالرجا مو كلا

يرنو اليك بطرف جان آمل … لنسيان ذنب من جرائمه خلا

ولە

من جاد بالمال مال الناس قاطبة … اليه والمال للانسان فتان

من كان للخير مناعاً فليس له … على الحقيقة اخوان و خلان

ولە

واذا الخطوب تضايقت ارجاؤها … اوسعتها رأيا وقولا فيصلا

لم تعضل الاحداث الا طبقت … منهن عزمتك المنزه مفصلا

ولە

واى باب يرتجى فتحه … وما قرعناه بايدينا

ما قصر السعي ولا كنها … مقادر جائرة فينا

ولە

افنيت شطر العمر فى مدحكم … ظنا بكم انكم اهله

وعدت افنيه بهجائكم … فضاع عمرى فيكم كله

ولە

اين الذى بره الالاف تتبعها … كرائم الخيل ممن بره الابل

لو منّ

لو مثل الجود سرحا قال قائلهم　　لا ناقة لي في هذا ولا جملي

وله

كتبت اليك استهدي وصالا　　فعللني بوعد بالجواب
الا ليت الجواب يكون خيرا　　فيشفي ما احاط من الجوابي

وله

احب الصالحين ولست منهم　　لعلي قد انال بهم شفاعة
واكره من بضاعته المعاصي　　وان كنا سوما في البضاعة

وله

لم يتو صاف ولا مصاف ولا معين ولا معين　　وفي التساوي بين المشاي فلا ابين ولا يمين ص

وله

نقصت من كل فضل فقد تكاملت نقصا　　لو ان للجهل شخصا لكنت للجهل شخصا ص

وله

فقر لم يزل اليها فقرا　　كل مبدي بلاغة ومعيد
ببيان شاف ولفظ مصيب　　واختصار كاف ومعنى سديد

وله

ان البطالة والكسل احلا مذاقا من عسل … ان لم تصدقني فسل عمن كسل حتى كسل

وله

سامنح مالي كل من جاء طالبا … واجعله وقفا على القرض والفرض
فاما كريم صنت بالمال عرضه … واما لئيم صنت عن لومه عرضي

وله

لا تلتمس من مساوي الناس ما ستروا … فيهتك الله امرأ من مساويكا
وانشر محاسن ما فيهم اذا ذكروا … ولا تعب احدا عيبا بما فيكا

وله

تحمل زلة الاخوان عنهم … اذا ذلوا وانت بهم رفيق
ومن يبغي الصديق بغير ذنب … سيبقى الدهر ليس له صديق

وله

لست ادري ماذا اقول ولكن … ابتغي من عريض جاهك نفعا
والفتى ان اراد نفع اخيه … فهو يدري من امره كيف يسعى

وله

بكت عيني غداة البين دمعا … واخرى بالبكا بخلت علينا

فغابر

فعاقبت التي بخلت علينا ‏ ‏ بانّ غمضتها يوم التقينا

ولہ

انّ قوما يلحون في حبّ ليلى ‏ ‏ لا يكادون يفقهون حديثا
سمعوا وصفها ولاموا عليها ‏ ‏ اخذوا الطيّبا وردّوا خبيثا

ولہ

ايا فاعل الشّرّة لا تعد ‏ ‏ ويا فاعل الخير عدثم عد
فما سادعبد بغير التقيّ ‏ ‏ ومن لم يسد بالتقيّ لم يسد

ولہ

انّ الهلال اذا رأيت نموّه ‏ ‏ ايقنت بدرا منه في اللمعان
في المهد ينطق عن نجابة حدّه ‏ ‏ اثر النّجابة ساطع البرهان

ولہ

لا تمدحنّ ابن عبّاد وان هطلت ‏ ‏ كفّاه بالجود حتّى يخجل الدّيما
وانّما خطرات من وساوسه ‏ ‏ يعطي ويمنع لا لبخلا ولا كرما

ولہ

ضحوك الى الابطال دهو يروعهم ‏ ‏ وللسّيف حدّ حين يسطو ورونق

حيوة وموت واحد منهاهما   كذلك عمر المأ يروى ويغرق

ولہ

فعاد كماشاء الصديق مؤيدا   بنصرة يهتز عطف المكارم
وساعده الاقدار في كل صولة   تشق نذكرها قلوب الضراغم

ولہ

تعلمت منه الليالى غدرها   فانجزت باليأس ميعاد الرجا
فلووفا بالوعد يوما بعته   جميع اتالى سعيا بالوفا

ولہ

وكان يحكيك صوب الغيث منسكبا   لوكان طلق المحيا يمطر الذهبا
والدهر لولم يخن والشمس لو نطقت   والليث لولم يصد والبحر لو عذبا

ولہ فى الرباعى العربى

يا من ظلم النفس واخطأ واسا   هذا حرم يغسل عنك الدنسا
هذا حرم متقدس يخدمه   جبرئيل وميكال صباحا ومسا

ولہ فى الرباعيات التركى

ص

بابر

یارب نه اسیر بند و تاج اولیم
منصوبهٔ دولتله نه بجلاج اولیم

یارب نی محتاجکه محتاج اتمه
محتاج ایسم انجق سکا محتاج اولیم

سویلتمه بنم دردورونم اصلا
شاید ایده سن کوش ایدیجک سنده آه

تقریره زبانم نیجه طاقت کتورر
بربن بیلورم چکدیکمی بر الله

احوال پریشانمه حق ناظر در
جرمم وار ایسه توبه دخی حاضر در

بن نفسه ایوب توبه شکسته ایدیسم
اشکسته‌یی درست ایتمکه او قادر در

وله فی الرباعیات الفارسی

یارب چه خوشست بیدهان خندیدن
بی واسطهٔ چشم جهان دیدن

بنشین و سفر کن که بغایت خوبست
بی منت پا گرد جهان گردیدن

وله

این چرخ جفاپیشهٔ محنت بنیاد
هرگز گره بستهٔ کس را نگشاد

هرجا که دلی دید که داغی دارد
داغ دگرش بر سر آن داغ نهاد

ولہ

با دشمن ما چو دوست بسیار نشست
با دوست نشایدم دگر بار نشست
پرهیز از آن عسل که با زهر آمیخت
بگریز از آن مگس که با مار نشست

ولہ

درد و غم بنده بس درازی دارد
عیش و طرب تو سرفرازی دارد
بر هر دو مکن تکیه که دوران فلک
در پرده هزار گونه بازی دارد

ولہ

ای روح تو بیخبر ز اسرار نفوس
تا کی سخن از ارسطو و بطلمیوس
زیرا که اجل معدهٔ او فاسد کرد
مصلح نبود جوارش جالینوس

ولہ

ذات تو کجا و حد ادراک کجا
کنه تو کجا دل هوسناک کجا
هیهات کجا تو و کجا ما هیهات
خورشید کجا و ذرهٔ خاک کجا

ولہ

هر روز کند چرخ فلک بیدادی
هر لحظه رهین غم کند آزادی
این شاهد ملک خوش عروسیست ولی
هر روز در آغوش کشد دامادی

مگوی

کم گوی و بجز مصلحت خویش مگوی — چیزی که نپرسند تو از پیش مگوی
گوش تو دو دادند و زبان تو یکی — یعنی چو دو بشنوی یکی بیش مگوی

ولہ

دیروز چنان وصال جان افروزی — امروز چنین فراق عالم سوزی
افسوس که در دفتر عمرم ایام — آنرا روزی نویسد این را روزی

ولہ

هر کس که سفر کند پسندیده شود — ور عین کمال نور هر دیده شود
پاکیزه تر از آب نباشد چیزی — هر جا که کند مقام گندیده شود

ولہ

افعال بدم ز خلق پنهان میکن — دشوار جهان بر دلم آسان میکن
امروز خوشم بدار و فردا با من — آن کز کرم تو می سزد آن میکن

ولہ

طالب که وصال را طلبکار شود — از خویش اگر رود چه با یار شود
گر نقطه سوی دایره مایل گردد — آید بمحیط و خط پرگار شود

ولہ

در دهر کسی که ارجمندی دارد	عیبش مکن ارچه خود پسندی دارد
از بس کردی فتاده ایجاد زمین	هر کس بمقام خود بلندی دارد

وله

رخسار نمود همچو ماهی همه را	زد زخم مژگان سیاهی همه را
آمد مست و بدور مجلس بگریست	می داد بگردش نگاهی همه را

وله

راهی بنما که ره نما مردی نیست	صد راه بهیچ ره گذر کردی نیست
با درد تو هیچ نسبتم نیست ولی	بی نسبت من درد تو کم دردی نیست

وله

این ناله که از آتش خویش در آب است	وین گریه که از سینهٔ غم خورد شراب
مرغلیت که آتش از هوا میگیرد	مستیست که از خمار جوید می ناب

وله

از بند غرور میگشایم خود را	آن طور که هست مینمایم خود را
عمری بر عونت صفت خود کردم	چندی بشکست می ستایم خود را

وله

نی دور زمان بکام و نه سیر فلک — نی کین مغان بذوق و نه دین ملک
خامش که چشیدیم و نکو سنجیدیم — نیک و بد این جهان نه آب و نه نمک

وله

کی ملک دلم پذیرد آبادی کی — کی زین غم و درد یابم آزادی کی
کفتی انکار کامد زین دوره نهٔ — پس دورهٔ من کی رسد و شادی کی

وله

گر سنگ ملامت بدلم نستیزد — از هر سر مو چشمهٔ زهر انگیزد
ریزد می ازین شیشه که بشکست ولی — گر نشکند این شیشه میش میریزد

وله

آنان که غم تو برگزیدند همه — در کوی شهادت آرمیدند همه
در معرکهٔ دو کون فتح از عشق است — با آنکه سپاه او شهیدند همه

وله

ای شوق تو چون حسرت دیدار دراز — وی پای طلب کوته و رفتار دراز
توفیق تنک مایه چه امداد کند — فرصت کم و عمر کوته و کار دراز

وله

هر صبح چو گل شگفته و خوش گردم | گرد دردلهای مشوش گردم
چون شام شود باز پریشان و ملول | در خرمن خویش افتم و آتش گردم

ولە

ای بر تو نثار از لب گوهر شکنش | گوش تو بری ز استماع سخنش
جانست که گر دیده تورا نیست گوشش | باید بدر آوردن و آتش زدنش

ولە

از عشق متاع نیستی جوید روح | زان می شکند صراحی توبه نصوح
آنجا که محیط عشق طوفان خیز است | گهوارهٔ اطفال بود کشتی نوح

ولە

از شور هوای هوس موج گناه | شد کشتی می را دل خود کرده پناه
نه ساحل فوز و نه تجبر بلاک | ای شرطهٔ توفیق کجائی بالله

ولە

افتاده بجا کم از سیه روئی خویش | سرمایه بجز آه ندارم در پیش
بیخود شدم از شرم و غم کرده خود | بس کار سیه کار چه باشد زین بیش

ولە

وله فی الملمع الترکی

هه خالد خلد برینک قلبی بیت الله بس … هر نفس ال وجه رضوان رضا سندن قبس
هر کرا غبت آنده بر منهج صدق و صفا … پیش ازین دلخواه دلداری بذارد ملتمس
کیف یخلو من زرعتم ارض مرضاه رضی … من رضاکم بل بجده حاصلاً عند النفس

وله فی الفردیات الترکی

ه قیاتدم داغ سینه شرحه دن کستریبول اچدم … بوده کمکشتکان راه عشقه بر طریق اولسون

وله

دل مجروحه زخم تازه در هر تسلیت بانی … تسلی شماتت کونه احباب دن فریاد

وله

هی ای داغ سینه صدره کچوب کره کوکسکی … قان غلمقده مردم دیده سنی لصبر

وله

نه یانه عزم ایدرسن خاکراهم سایه وش اما … زه ممکن پای اسبک دن غبارم باش قالدرسون

وله

صی کمینه صرصراد باره پای دار اوله مز … خیار چیرخده چقسه کدوی استدرج

وله

زبان شیوه سنده خنده وگفتار بننده … حقار وعد وصال اقرارایلا انکار سننده ص

وله

همیشه یافتنداولور سرنوشت حکم قضا … مقدرات الهی کلور ظهوراید ر

وله

عجبا دغدغه جاهه دوشن بیچاره … ترک آسایشی سرمایه دولتمی صانور

وله

بلمدی قدرنی حیفا اودر نایابك … دست امواج ایله دریا قودوکنسون بورسن

وله

تکیه دوراندهٔ عقل استرکه دونسون چرخ جلی … نیجه شیخ دوردیده بونده شاب اولمق کرك ص

وله

بلمکه نصورت ویره جك بودل نزاره … بیك رنك ویرانده بهزاد نکارنك ص

وله

قالمدی برحالده کجدی نیجه واد یلری … بلمزم عزیزی بو عالمده نه حال اسرکوکل ص

وله

۱۸ طوری

غم دلسوز تأثیر ایلمیش اما دل وجانه	جگر بر آتشین زنجیر ایله اویانه بویانه

وله

ص بلمدم راز دهان همسیانی سرنی	گرچه اولمز اشیلره چوق صرف افکار ایلرم

وله

ص هر بر مفرحی بو جهانک مضر اولور	کلبوی غنچه باعث درد زکام اولور

وله

ص مشتری نجه حرکت قیلدی فلک اتراکه	کتدی تا ملکت ایرانده ایران بولور

وله

صنمکز محنت غم بلبله کلدن کلدی	قفسه کیردی بلا باشنه دلدن کلدی

وله

هر کیم ایلرسه تحمل صدمات دهره	بولور البته امورنده خدادن بهره

وله

فلکک لطفی مقارن اوله کلمش بهتره	کدر آئینه اقبال اولور زر مهره

وله

جرم مهر بلی اجرام فلکدنده عظیم	ولی صد ال اولمز بحر محیطکده جریم

وله

دیرمم فقور صبر اولور همده تشنه لب | راغب رجای وصلت الملم لسانه ص

وله

اول تجربده کره لطف وغفله | بیک کره نام عاشق زاری یار زار یوزار

وله

هر مهد هرا کره روراه ولادر | مصعد اعلاده هما مطلع اسماده سماد ص

وله

همدم اولسه صدر دلده سر اسمار هدی | باده سوده کالعدم محو اولدر ماسوا ص

وله

صد دلده همدمم وار لا اله الا الله | کالعدم محو اولورا ولدیده اولسه ماسوا ص

وله

کللر نقود فیضنه اولمزدی کف کشا | ملک حمیده اولمسه صاحب سخا صبا

وله

یارتق یارتق تونقش کرده عمره کیم | رواجگاه فناده کسب وکار ایدی

وله

کدا ایدک نظر کده اکرچه سابقده
عجب بتکده سنک برشهانه بولور تیمدی

وله

مرهم درهمسله بولمز التیام ریش دل
خصمی صاغ کوردکچه دلبر دهان یاره سندم

وله

عظم شاننه الدانمه فرومایه‌لری
علت مهلکه‌نک مبدأیدر نفخ وجود

وله

مراد ایدنجه مسبب برادنک کارک
بدنشتنی جستجو قیلور اسباب

وله

جوینده رضا که اوله یابنده مراد
یابنده رضا نیچون اولمز مرادجو

وله

اولمز دل دقیقهٔ فرصت شناسده
افکار حال و عقدهٔ افسوس و آرزو

وله

آرزومنده مکر خواب عدم راحت ویره
بو قفسهٔ محنت بار بر دم در سحاب آرزو

وله

حل ایتمیجک دانا دل عقده‌سن ال
استاد اولمز آخر قانون تماشاده

ولہ

پریشان اتمزادراك دحواسین جرخ و تعدیله   موحد یکنظر در پشت وروی زشت وزیبایه ص

ولہ

سواد اعظم ملك سویدا ایچره سوداکر   ترازو سن برابر سنج ایدا علاوادنایه

ولہ

اولمغه کشتی شکست موجه بحر فنا   همت استر روزکارکثرتك تبدیلنه ص

ولہ

جمله دن مشکل اولوردی بسته یه سند رمیق   فقروفاقه باعث اولسه قسمتك تقلیلنه

ولہ

زیر زانوی دلچك دامنك مانند کوه   اولمق استرسك بودشتنه سایه انداز شکوه

ولہ

هرکه مهرآسا اولورپست وبلند بازه رو   رونمای طلعتیمدر حسن اقبال وجوه

ولہ

چشم حیرتده نکاه دون اولمز جز دکله   ایلمز نیش وکمی تمیز ممتاز خیال

ولہ

ایلرجهان

آینهٔ جهان سکا یوزکو ستردی　　باق کاهی سمت قفایه صاقن صاقن

ول

بربولمدی غم دل ده قرار ایلدی آخر　　بو غصه و غم جانمه کار ایلدی آخر

ول

محیّر اندی عشاقی سرآهنک نواساز　　حسینیه چقاره بس قرار کوشتر عرض صبانی

ول

غم ایچنده بولنور جمله مرادات ایدل　　عاقبت خیر اوریسک ابدی اول ناشاد

ول

عاشق اولمق بو عجوز دهره لیلی دردیو　　جمله ارباب دل عندنده ظاهر در جنون

ول

برمراد اولمق جهانده نامراد اولمقده در　　اوجه یول بولمق مقدم کرد باد اولمقده در

بازوی بخت کر ایدرسه کمانی　　استر ورای قافه قوسونلر نشامی

ول

آلوب نظاره ابنای عصری دقت ایتمدی　　ورادن باق قفادار دیدیکک نه یوزسز عالمده

بوكرّو فرّ باز رأى هوشيدن اوديصندی   خيالك شمدی قرغه وزنكی وهمی كريزيزان

ولە

محل فيض ايدی كهوارۀ كلك هنرسمندی   دريغا سيل غم تخريب مجرای حواس ايتدی   ص

ولە

السونمی دل فرنقيۀ زينت وجود   دوش فراغه شال وعبار دكليمدر   ص

ولە

جدا صورت پذير حسن انجام ايلە دلدہ   فنی چوق مدعای آرزو تصوير اولنمشدر   ص

ولە

دوشدی چشم اعتباردن سرشكم عاقبت   بزم خاص وصلنە چونكە رقيبم كريەدر   ص

ولە

رسوم جاهی بلمز خاهل اداب ديناز   رموز غيبە محرم بردل آگاه مزواردر   ص

ولە

غبابكدن قيلجك صاللدی آه سحر كاهم   كە هر تودەسی بر بضە سنغوردر سنسز

ولە

برلذت ايلە سير درون اولمدقچا   بر روزه كذار نعم قوت الستز

بلمم بذر بو گردش کج دورانزا — ای آسیاب چرخ بو اولکی صودکلی

وله

میان خواب وبیداریده زیبا کی صنعت ایتمشدر — بزی صنردرمش افیون غم ایراث نعاس ایتمش

وله

هر بر کمال چونکه اولور موجب زوال — نقصانه قائلم طلب اتمم زوالمی

وله

لدوس مثالی حقوب کشتی امیده مقابل — رقیب قومیدی لیمان وصلته یناشه

وله

بقا محل اقامت عدم دیار سفر — حبابذه خلق ملکلک ایدر قوناغه سورر

وله

امور آخرته اهل زیغ نادانک — اولورو ساسی افرونتر اشتباهی قدر

وله

طوردی نعمت وصله گرسنه چشم امید — اولیدی وعده یه صادق آدمه خلافی قدر

وله

عجبمی اتسه خردمند رشک نادانه — که اهل هوشک رنجی انتباهی قدر

حسن نظرله عاشق اذوه کینه باق	اغیاره باقدیغک کبی اول دلحزینه باق

وله

زاهد کباره صورت حقدن ظهور ایدوب	بیچاره ساده دللری دائم نمازه چک

وله

کوه تمکینی می رفتارک ایدر زلزله ناک	جلوهٔ قدّکی کوردکده متانت ایده مم

وله

کوردی تحمّل ایلیه مز عشقک داغینه	پروانه دون کیجه دوشدی شمعک اوجاغینه

وله

ایدر اخبار مکتوبدن اول قاصدان آه	وقوعات زمانک حالتی تحریره حاجت می یوق

وله

مرد خدا فریفتهٔ رنگ وبو دکل	بو کلشنک هزاری هزار آرزو دکل

وله

دوروزه عمر ایله افتاده چاه غرور اولمش	چمنده نرکسی بن چشم نابینا بلدم

وله

نازک مزاج یار اولمز سخت طینته	آهنکران ایچنده اولورمی نجف امین

نکته

کنجینهٔ فکرمده کی مضمونی اونوتدم — سلک هنرم بردر نایابدن اولدی

وله

بن ایتمم ادّعا اناسن انصاف ایله سلطانم — وفا میدانته باقی وارمی هیچ ازغبتکی بنده صح

وله

کیردی هدیه صورتنه سفی زماننا — اتمزکبار رشوت معناده دن فراغ صح

وله

نیام دیده دن تیغ نگاهی نابجا چکمه — سن اغوشمده اولدقجه عدولر داغ بردلدر

وله

بخیلک حلقه بابندن ادم آنی استدلال — کشاده اولمیجه دائما در داغ بردلدر

وله

آتوب نظاره یه عبرتله تشخیص ایت یو درائی — دمادم یکدیکرده عکس ایدر اقبال و ادباری

وله

بیهوده چکمه بو قفس تنده اضطراب — ای مرغ روح بال و پرک یوقمیدر سنک

وله

فراموش اولدی کرم و سرد عشق دل اوتدم — حنیفا لخت دلده بر اوکلمزیاره قالدی

هر دلبرایچون سینه‌ده بر یاره می اولسون … نسون دل مختزده بیک پاره می اولسون

وله

هر صورت کوزلسه خاطره مرآت ایدردن … نظر تقریبی تشخیص ایلین دوربین ادراک

وله

دورنگ مصلحت آمیزی امتزاج ایدوب کاره … یلان کرچک موجه سوزدیر سرکاده تروق

وله

وارمی طاقت چکمکه یابن کمان ابرولرک … حامی بوندن بویله اوبرمزلکانکش لک بره

وله

زمام حل وعقد دست اغیاره ویرن سرور … کشاکشله دوشر بر سرسری دعوای اقباله ص

وله

هر بر خلوص عرض ایدنه ایمه التفات … قدر عیانی محک امتیازه چکث

وله

دلا مساعدهٔ روزکار اولورسه مرزه … عجب سفینهٔ دل قورتیلورمی الکیندن ص

وله

طولدر رقمن خانه‌لرک ذوق نیاز … وقتن کوزه دوب مطلب اولان خانه‌یه بوش قو

بچمن

بصیرت دوربین اولمق کرک فکر عواقبده
بصر اعمال آلات ایله یوغیسه دوربین اولمز

وله

اکلین عالمی تحصیلنه زحمت چکمز
عاقل اولن کشتی آب اوستنه صورت چکمز

وله

غرلتله اولمدی دل صاحب شرف ایمن
اولمز درون لمیده کدردن صدف ایمن

وله

اقبال دهر دونی مثل سویدم سکا
لبریز کاسه دست اشل سویلرم سکا

وله

نه الشلرسه سؤال خاطر ایلرکن ینه شلر
تسلی کونه دل نوآشنا ضعفدن اوصامش

وله

تحاشی ایمک استر خوش خصالک اکثرا فندن
جبانده وار مدر بر نیجو قلبنده کین اولمز

وله

مثال شانه اولور پاره پاره کیمکه دوشر
بلندپایه ده هر مشکل ایله کشمکشه

وله

کلور کیدر اوبری خلوت درونه نهان
فضای آینه ده بونده نقش پانه کزر

بولورمی کوهر مقصوده دسترس هرکز	بو بحر پر خطرک خوف ایدن نهنکندن

و له

حدیث امثلی فکر ایله کاملک ای دل	اولور بلاسی کمال ایله اتّصافی قدر

و له

اولمز شراب ساغر شادی خمارینه	کلزار دهرده کلی کیم کوردی خارینه

و له

ص	اکر اسم و اکر رسم و اکر ذاتی حسن درهب	هنر اهلی لباس عیبدن هر حال معرّادر

و له

ص	سوزش ایله صنمک که فنایاب اولور بز	بز آتش تسلیمده یاقوت الستز

و له

صبر ایله کوکل عاشق ایسک درد و بلایه	کیم درد و بلا رحمت حق در سعدایه

و له

نیک و بدکیسه اعمالنه ناظر دکلز	خیر و شر کشفنه بر دچریله ناظر دکلز

و له

نعمتلری هب کلشن دهرک المآلود	برکل بولنورمی شو جهان ایچره دکنه

بولم

سولیسم دشمن کوللرکتم الیسم کوکل نیار | سویلنلز کتم اولنمز اوبر حالتده یم

ولہ

سویله سون خلق جهان استر دروغ استر راست | پنبهٔ عرفانی بن ستدرمق کوش ایلدم

ولہ

بوییل دخی نحس ادرزه الیسه طالع عشاق | زائرچه لری بره بانسون حکمانک

ولہ

بیشه زار عدلده بر مرد شیر افکن کرک | پادشاهه بر شیر عقل و جان و تن کرک

ولہ

که سپاه غصه که خیل بلا دیر رالم | اکسک اولمز حاصلی میدان عشق ایچره مصاف

ولہ

کیمینک زهر دشنامن کیمینک تیغ الامن | جفا و جور دنیایه نه قدر سینهٔ مز چکسون

ولہ

سکا پایان ایده لم سر کذشت آفاقی | صباح جانکی طوت انفسی مناقب در

ولہ

هنز اولدر رقیبی لطف ایله قهرک مسلمان اتسون | نه کافر اولدیغن عالم بیلور نه کفر حاجت یوق

وله

صفای عارض آئینهٔ حاله کدر کلسه ... یوزک دوندره زیرا مقتضای آب کلدربو

وله

سوزی بحر سبب خلوه خطا وکندک ... یوقسه نم نم دیونتام نفاق ایلدیمی

وله

بیهوده نقد مایهٔ خر مهره یه ویره خرد ... شمدیسه کان عالمک ارسه عرض جوهری

وله

غیرتله خاکساری مردام سهل در ... مشکل اودرکه آئینه اجلا فه سرفرد

وله

دارمی بازار سرمهر نامهٔ مهر افزنس ... آشنالرنی راغب یاد ایندی اودرامی ص

وله

اسرار نقطه حیرت عقل حکیم ایکن ... بیهوده درحقایق اشیاده کفتکو ص

وله

بنی لرزنده ایدن موسم سرمای فراق ... آخر فصل ربیع ودم نوروز اولدی ص

وله

اولمز شراب ساغر شادی خمارسز | کلزار دهرده کلی کیم کوردی خارسز

وله

شرر شور صبا چراغنه یانسه عدو | بو اثر طبع فروزنده مرکوز اولدی

وله

نوله نوباوه چیننه اولسن نهال باغ دلبردن | رسیده میوه‌یی انجق رقیب خرس بکریر

وله

کیمی کوردک غرض اجراسنه دشمشلردن | کارینک اولی سعدا آخری فیروز اولدی

وله

کوکل صبر ایده لم زده جفای دهره | صبرده چونکه فرج نکته‌سی مرموز اولدی

وله

هر سخنسار سخن واردی مرایایه دییم | پر فصاحت سوزده اما یازدیغن بلمز قلم

وله

عهد و میثاق ایتده کسدره دن چکمز نوله | اصلو رشهراهده رهزن اولمز ثابت قدم

وله

ایتسه بر علت ایچون سوی خلافه جریان | بنه مجرای قدیمین بولور آب احسان

بو بزم عالم اقبال غریب جالتدر — افندی نشئه لری مجلس جفاده کلور

بحرده آسوده لک تند هوادن صکره در — اختلاف قلزم محنت تسلادر بکا

عرض بو باغ عالمده همان چاک اولمدر اما — او سروک پاینه دوشمکدن اوزکه فرصتیم یوقدر

ثابت حصیره دونسه ده اندامی زاهدک — اولماسوی فرنگیه نک بوریاسیدر

قار الدی قار الدی قطرافانی یکپاره — بیاض پرده چکلدی علنی چرخ پیرداره

ایتمزمی حذر ذروهٔ اقباله چقنلر — هر بر یوقشک عکسی کوردکچه اینشله

اولور ابنای زمان دور فلکدن ممنون — خط ایدر جنبش کهواره دن البته صبی

ارزی

ازروی یار خرکهی ایوان همی بینم تهی
وزقد آن سرو سهی خالی همی بینم چمن

وله

جاهله جاه ایله رفعتمی کلور عالمده
علم افراز معارف قدر اولان صاحب نوع

وله

این تک وتاز و پرستش بو تویشش بو طاشیا
جمله سی التون ایچون در همکی بهر زر ابیت

وله

نقطه اشکم ایله ارتمقده در ارقام غمم
جمله احوالمک لفظ حسابی قالمدی

وله

صفدرر رزم آصف ستا یزم عزم صاحب همم
انوار فضل ز احجک پرتو نما چون برعلم

وله

صح رنک وبیرکنه الدانمه بو چرخ دو رنک
نقش الوان کوستردیکی هب بوقلمون

وله

صداقت ضایع اولمزای دل پاک
همان فسکنده اولسون بونشانه

وله

عالم وصلتده ده اکلنمدی فرقت کبی
بلمزم نتسم بو عالمدن اوصانمش کبی کو

یك كوكس كره مخالفدر هوای روزكار — یر تیلور فلكك مرامك عاقبت بیلكن كبی

ولـه

فلك برغانله دیر دیكه انده — فراموش اولدی طبع شاعرا

ولـه

بوناسله حرمانه بلمم كه نه حكمت — ایا بكا احكام قدر ردنمی بو حالت

ولـه

ص عجب دوندرمن ساعت بساعت چرخ سفلی — ینه محنت كشانده اولدی بر صاحب نفس پیدا

ولـه

ص بحرده آسوده لك تنه هوادن صكره در — اختلال قلزم محنت تسلا در بكا

ولـه

هجر یله ایتمز تحمل وصل ده اتمز قرار — اكلمم بلمم كوكلده كام نه مدعم نه در

ولـه

حال دل عالمده اولدی تشقه بر مسلك بكا — بیلدیكم الحق فلكده اغلمق كولمك بكا

ولـه

ص چاره جو اولدم دوای زخمه بندن صورر — آشنای حكمت دوران كیم مرهم نه در

وله

یکده آچلوب اویمه هوایه حذر ایله
ای غرهٔ اقبال بو دریا قارشقدر

وله

فلکده هب اومارز جمع خاطر الملکی
زهی خیالکه تجخانه ده صلاح ارارز

وله

ایدر حاجت کشانک سوزش تقریری اسینه دا
افندی اولدیغن ابرازنک ملتمس اتش

وله

اولدی اوله جق اولمیه جق اولمدی اصلا
عالمده نیجه یوق بره سعی و حذر ایتدم ص

وله

سنبلی عقرب ایمش بو چمن کرد دورک
زنیت طرف کلاه اینمیم عهد اولسن

وله

نیجه لر کچدی بلی حده چرخ دوندن
آه ین حده اولوب بل کبی بلدن کچدم

وله

بو دائرده مرکز قطبی بوله مزسن
هر دم نظرک کردش پرکاره دکلسه

وله

کربن غم یار اولوب اغیاره یالپشدم
غرقاب یم حیرت ایدم یاره یاپشدم

ولە

شعله زار غصه و محنت اولدی صحرای امکا
اثر دربر زهر گردون و ار الیسه کیم دم چکر

ولە

اکرچه زخم دله صورتا علاج ارآرز
باقلسه تیغ غمه دوره امتزاج ارآرز ص

ولە

توکندی ساقی گردونه ساغر عمری
دخی بو بزمده بر جنبش ایدوب راح ارآرز

ولە

دفتر برگ خزان بولدی بتون شیرازه
ورق گلشن امید پریشان هنوز ص

ولە

ایدرنیم نگاهی دلده جنبشلر طولمز هیچ
قضا اسرارنه عالمده کمسه آشنا اولمز

ولە

کیمه باندمسه وردم صبر ایله ایلر تسلّیلر
طبیبان زمان پرهیزدن غیری دوا بلمز

ولە

حالت اسرار عشقی ایلمزدم فاش بن
حال مرآت فغامذن نمودر چاره یوق ص

خواجهٔ عقل و معاشی جلب نفع و دفع ضر … سود سودا ده ایدکجه انبار خیال ص

ولہ

روزین ایلردی شب هجراندن افزون غم … کرسه تعداد دم عمره حساب آرزو ص

ولہ

آبروی کوهری ایلر هوای منقلب … دامن دشت هوسده التهاب آرزو

ولہ

زیردست ردا اوردی نوبت دستکرم … کوش مهر و ماه اولیدی حسرت ذکر جمیل ص

ولہ

کرمز میان یار و دله ترجمان قال … ما فی الضمیر ادا سنه سبد زبان حال ص

ولہ

کلمز کشتنک رتبه سنه شمهٔ نقصان … ما لا بد نا ایتمه ده احبابه خدمت ص

ولہ

منعم اول طاق نسیا منده ایوان تهنائی … فقط درجدائی در بکا یاد عهود ایلر

ولہ

الملش همتنک همت قدری تقدیر ایل … طالبن دنیا سزا در ایلیسه دون دلیل

وله

خاکساری ناکه ایدر مسند ارای وقار	کنج استغناده روی احتجاب آرزو

وله

مردم دین اولوردی محرم راز نهان	روی دلدن برطرف اولسه حجاب آرزو

وله

کلمز نشاط عیش کله بزه دغوب بلسهک	نقش المغه کلورسه دخی بوریا کلور

وله

زاهد نه دیرسه حقیرده افک خشکدر	زیرا اول لهجه دن بزه چوق افترا کلور

وله

شاهد زور وزور زوره نه حاجت زیرا	دعوی مرده تر بتنه کوهر دیدکک

وله

دردکی تازه لرانجق اثر پرسش خشک	ایتمه اخوانه صیقن شکوهٔ حال تبهک

وله

ماندنوراد هم ایدر تختنی فدا	واصل اولان نهایتنه بادشالغک

وله

ونفلر

نه ذلتدر عزیزا احسن التقویم ایکن آدم　　داروب دنیای دونک بندهٔ سیم و زری اولمق

ولـه

دست تهی که راه دعاده کشاده در　　اولمز همیشه دامن احساندن جدا

ولـه

وفادن نا امید و خشک وعده فائزا　　نیه نخش جفادر وعدهٔ نقدینه دن ملحوظ

ولـه

دکمز کمال دور زمانی زوالنه　　یکشب که ماهتاب ایده ایلر دو شب هلال

ولـه

مهجهٔ آثار که عالم اولورسه کوشه‌در　　خانه‌وار اهل نفس بزمنده یه اکم اول

ولـه

نکر پرورله مقصد نگاه لطف اوله یوحسه　　شهاکیم ویرسکالکم عاشق همپاره یوز ویردک

ولـه

حسنه کم خلق حسن اولمیه پیرایه همان　　سکه قلبه دوزر و سیمه و زیور دیدکک

ولـه

دم اولده دستور العمل کم اولمیه بندی　　زبان قدر کوهر دانن نکریره یرقالمز

ول

زمان شمدی دکل عادت قدیم اورزه	زمین تازه تخم فشار آخر در

ول

نقالدی خامان جان و دلده اولمدق بار	تمام اولدقوه تاراج غمسکله کار اوتمن

ول

جابجا طعنی اولوردی زیدپهوشر بجا	مجلسنده اولمه واعظ دخی بد بست لاف

ول

هندوی خالی نکهبان سواد حسن ایکن	فرق اولنمز اولسهنک کوبیده دزد یله عسس

ول

سرو اعظا اولوردی زیر دستارنده آسوده	زبانی اولمسه مفتاح ابواب بلا بر بر

ول

کردن فرازلر کوره مزردی فتح باب	اکر کلن درکرمه هب دو تا کلور

ول

هرزه ویرسه دیسون ارباب دله اهل هوا	مدح ذملرا وکروهه کلور افسانه زاغ

ول

ص

سراسر بویله اصحاب هنر پامال اولمزدی　　سرکاره کلیدی جابجا مشکل کشابربر ص

وله

برحصه مند قصه هر کونه وقعه یوز　　واعظ بره شماتت اعداد عاکلور

وله

بو قدر اولدائره ده سرکشه هرکز بهره　　اهل تسلیمه سزا درشرف جاه طلب ص

وله

ایدرشاحی حریم هیک اشاره دخی جراءت　　قضا انکشت دست دلخراشه ویرمسون طوق

وله

هیچ ناخلف طوتزمی ره ادمیتی　　نادر که اول نبیره که آبارین طوتر

وله

دردا بلمندی کهر قدرمز هنوز　　افسوس هرکلن سرکاره بلا کلور

وله

اتمیسون مهمان شادی خانهٔ حانه نزول　　یوخسه خوان میزبان غم همان اردنجه در

وله

رخصت بولورسه مردم دیده احلمغه　　ما هیمزده یارله چوق ماجرا چقر

ولە

کوش قبول منصف حکمت شناسدە   سنجیدە حرف کوهر یکتادن طوتر

ولە

هیچ بادبان هوشە کشایش ویرمی رند   سیر بط شرابە مدار هوا اندر

ولە

دهانکدر اوسر مهر حکمت اشراق   نیچون پهودە ارباب سخن کفت وشنود ایلر

ولە

رشک عیش عیزایلە کذین معذب آمدە   نفسنە خیرا یمنجە عنیریە آتمز حسود ص

ولە

سالک قصور نفسنی کم ایلیە شعور   کورمز وشدە جانب اخردن اول کزند

ولە

همیشە سینۀ صاف یار واغیار وبدونیک اول   نە حاصل مهر وکین و قدح ومدح و ماجرادن کچ

ولە

دکلد یکطرف سیر بلند همت عارف   کە رفتارین میان جمع وفرقە ایلمش تفویض

ولە

لقای منتسنه آینه دار اولمه قلندر روش
کرم ایت خواجکان دهره امید عطادن کچ

وله

هردم ایتمزدی توجه اکا اهل حاجات
قبله روی قبول اولمسه محراب خلوص

وله

دم راحتده محنت در پناه ویشت خم ایلکم
کوکل سوداکری همواره تنک پاره نصید منش

وله

بر شهسوار عرصهٔ تمیزه ایرمدک
کویا سر بریخته سرنانجا کلور

وله

اثار مرزمانه نه خوش حسبحالدر
احوال باشناسه دل اشنا کلور

وله

مغرور نوش آب بقامی اولورسلن
کاخرمنده نوبت جام فنا کلور

وله

امکان ذوق سیکدری درک ایدین حکیم
واجیدراتممک شئ ولاشیدن امتناع

وله

خورده کرانه طلاقت ایله ویردی لکنت
هندوی خامه نکث اولسون یوزی کاغدکبی ابراع

وله

عمر درازه راغب اولان مست شهوة　　حبس مدید جاه تعلق رها کلور ص

وله

وارین ویردی یکدم عمره حباب آب　　طن ایتسیدی غافل اکر ما مضی کلور

وله

اولقدر جمعیتی وارشمدی بزم خاطرک　　کم سرمو تفرقه ویرمزا کا بود و نبود

وله

یکمشت خاکدر چو هیولاسی ادمی　　صورتده بس شرارهٔ چون وچرا ندر

وله

رسوم خلقه رعایت کرک ایدی لیک　　حریف ننک ویده ننک وعار آخر در

وله

اوکم راه رها جوی علائق ربوداید　　کچوب هر برزخ حرمانی اصل کاره بند اولمش ص

وله

دم بریده اول شهدن دلا آزاد خواه اولمه　　دکلدر بیوفائی بندهٔ دیرینه دن ملحوظ ص

وله

هر قدم باشنه صد عاشق ایدرسه پایمال
اولسون اول سرو گلستان خرامك سری صاغ صح

وله

کمسه‌یه دین نخوتله صقن ایتمه نگاه
بلکه منظور خداوندا وله احقر دیدگك

وله

اهل طبع اولمزدی گرداگرد کار رند جنگ
بر بدن اولمسه مطبوع کردارك سنك

وله

بدخواه یوسف اولسه عجبمی اخوان
لطفی بودر حقیقتده اقربا لعنك صح

وله

بنده پیرانه سر اندیشه کام ایلردم
سنك پای هوسم اولمسه عجز و عمهم صح

وله

هر لگدکوب حوادثله اولوردم پامال
دستگیر اولمسه افتاده لکه پیشگهم صح

وله

بردل کج قفاجوبه عبثدر تحذیر
موی التصویر پدیدار که اجدر دیدگك

وله

گرداب جوربی سببه دوشمیجه دل
بلمزبذر کرامتنی مبتلا لعنك صح

وله

ویرمزدی اختیارله تکلیفه کردنی　　رشدی اولیدی طفل قدر عقل لعبک ص

وله

هزار آینهٔ گیتی نما دگلمی انصافت　　نمدکش خانه‌دوستک ضمیر انوریکه والحق

وله

دوشرمی همت علوی نژاد آدمه انصاف　　غم آبال دنیای دنیله چاک چاک والحق

وله

نیک و بدی بیلسون اگر اسرار کار　　کندوبی بلمز بیلن قیاس من عرف ص

وله

غم دکل جان بزاری قوا وجور سون بور سون　　قونمسون تک اوکلک گلشن کونیه کلاغ ص

وله

مشرب واسعه اولمز حبک موج قبض وبسط　　سینهٔ صافه تماشاگاه رسم الخیاط ص

وله

مشرب اولیجق مالک سرمایهٔ وسعت　　قالمز دو جهانده اگر جمله عشرت ص

وله

حالنه قلم

ص

خانهٔ قلبم خراب سیل میل ماسوی	مشت خاک قالبم دست هوسده بر هوا

ولە

عزیزا ذوق انتقامه خبرسن عمر دل آزار ایکن	شرار برق عالمسوز قهرکله همان سن یانق

ولە

اجرای حکم ایدوب قلم و سیف عقد و حل	کیرمش بری برینه مکان ومکینده

ولە

هیچکاره رونما دراو نورسن دلی هنوز	فرق ایلمز محاله آشنا ندر

ولە

صورتده کمال اولمیجق صدر نشینک	مشکلدر انک قاقم و سنجابه خدمت

ولە

بی حرمت و محروم ایدر انسانی مکش وار	باغ هوسک سفره دوشانه خدمت

ولە

غلط انداز خرد حیرت افکار اولدق	لعبی که آدم اولوب گاه اولور هیچ دنیا

ولە

ای زبردست دل آزار الحذر کم ناکهان	غیرته کلدکده تیغ آتشین دمدر کوکل

وله

هر وعده‌نك انجامی فریب اولمسه ویردك
بلكه دم آخرده وفا ایلر اول آفت

وله

جذبهٔ مهر و محبتله ایدن محو وجود
ذرّه‌وش كلزار سوداده اولور كلچین سود

وله

تلخ ایتسه كام دلی تریاك مدارا
آسان ایدی كنجینه صفت یار ایله عشرت

وله

غربت ایچنده همنشین طرفه مرغ اولمقدر
قاف تنهاییده اولمز اولقدر عنقا غریب

وله

عصرك هله یوق قحط رجالی نه‌سی وار
هر وعده دوشر قسمت اولن نیجه بیك عرفوت

وله

سعینی مشكور ایدر آخر خادمی مخدوم ایدر
شرط كسب راه انواع فضائلدر ادب

وله

یكروی خوب و زشت اولور آیینه‌دردن
هر نقش عكسه كلم اوله جوهرده آشنا

وله

كوزنه

ص کوشهٔ وحدت به خاجت ذوق روحانی ایچون | واراکین صدر قبول بزم اخوان صفا

ولە

ص کیرسک دل اعدایه کرامتله عجبمی | کرداب غمی عارف ایدر عین مسرت

ولە

بس درکهر ناصیته الخیره نشانه | یسمای یتیمانه یر کرد حقارت

ولە

مایه غفلت دله شغل حوادثدر بهمان | خوابی سکنن ایلر البته اولسه بر رؤیا عزت

ولە

هنکام غمده اولسون اولان یو خرم | بیکانه هم اولور دم آخرده آشنا

ولە

ابتسه حمال غم امید وبیم خسک اولان | حالنی ایلر مکدر انتظار انقضا

ولە

ص اولمز نکر حشمت و تاجله امارت | اماره یه حکم ایتمه درر شرط ریاست

ولە

ره باریک دلده آرزو در سد سبیل کام | که ناکا ییمدر انی هر مرام اجراسنه باعث

وله

غلطدر شکوه ناهمواری وضع فلکدن کم　　اولور البته پرتاب گمان کج راستکاهی کج ص

وله

نه بلبسون آه و فریاده نه دریادی هوا بیشه　　دماغ آشنا یدر خبر احسانه باغت

وله

زبان کج اداکی خوچکرس راست و قسیله　　تیز اولدک بو حلقه دستان کج راستکاهی کج

وله

نیتسون قبول خلق غلطی حق شناس　　بردر کف نوازش اکا دست رد

وله

اوراق بر هوا نیجه شیرازه بند اولور　　انفاس عمره ضابطه اولمز نظام عقد

وله

کج نگاه جانب نامرد راه اولمز گیدر　　نامراد هر دو عالمدر مریدر استین ص

وله

یوف انک عادت نهادنکم　　نونبوا ایلیه عطاده خطا ص

وله

یاران

بز چراغ بختی ایتدک سوز دلدن شعله‌وار　　آب و روغن بربر یله ایتمسون غوغاهی　ص

ولە

ای غمزده روزهی هر روزه بجو بذر　　بیمنت اولان قسمتک اولمز سکا کافی　ص

ولە

خیالمز ورقین بر کتاب ایدر کیدرک　　نقوش بو العجب ابتلا‌پی اندر پی

ولە

جلوه کاه طالع دشمنده راتیمه التفات　　روی دل کوستر سپهر چرخ اعظمک آیینه سی　صح

ولە

دو نیم اولمه سراسر صدمهٔ تیغ ترددله　　همان آسودهٔ تسلیم اولوب خوف و رجادن کنج

ولە

بو فلک رونق نظامنه کم　　حل و عقدی اوله خلاف نها

ولە

نامراد اولمقدر الحق چاره نیل شهود　　ایتمسون بیچاره کل چشم امیده خوابی هستی

ولە

لنکر انداز صفایم سیل دریا سن کبی　　های و هوی سیله شمدی خروشم قالمدی

ولہ

اولدی بالہ تفرقہ شیرازۀ اوراق حال	جمع ستمل وجلب نفعہ چارہ جویم قالمدی

ولہ

رور وشب فتنہ اخواندن اغماض عین	کور عزیز مصر استثنا ایدر اخرسنی

ولہ

کورردی دست بردن شاہ نطع لعبت افکار	اوجابندن اولیدی سایۀ دستہ محل بیدق

ولہ

نصرت ودولت رکابندہ جناحین سپاہ	کندی صف غزوۀ کبرادہ زینب قلبکاہ

ولہ

اولوردی لاجرم کندکچہ برکون صید فلاکتلہ	پایان مرک درد حسرتی اول دم رکنونک

ولہ

نہ مشکل کارایدی آیا کہ بخت بد اوکون برزن	دوشیدی سمت عیز روی راہی جان مفتونک

ولہ

دوشرمی چشم انسانہ اوسمتہ نظرۀ نخوت	مکرکم اولمیہ مقدور اکا انصافلہ تعمیق

ولہ

دیدهٔ حیرت تیز خلقه دلیل راه حق | یک نکهد رچار طبعه مردم منزل شناس

وله

کر دردسر در انتظار لطف خور سنده | درامید مرفرضا فلک مسدود کوسترمز

وله

ایتسون شکست سنک ستم قلبمز درست | هرپاره چونکه قابل فیض لقا جکر ص

وله

واقف احوال اولمز شکوه ریز جور دور | غلّه دار اولمز زمین قابلی زیرا کروت

وله

غربت الحق همنشین ظرفه مرغ اولمقده در | قاف تنهاییده اولمز اولقدر عنقا غریب

وله

ای روسیه مژده بر آهک اثر یدر | رخسا سحر تاب اولان از آتش حسرت

وله

دلدن ایتمز وقت خوش دفع ملالی مدح خودم | کلیمنجه جمله نک ردّ و قبولندن ایاس

وله

کوردک صبح وطنندن بر اثر خواندن ان | کربت شام غریبانیله کچدی روزمز ص

وله

میان حلقهٔ گرداب مرد بی باکه خیال باکله ذوق کنار خنجر در

وله

پاکباز سود بود اول کفهٔ میزان وش اولمق استرسک دلا شاهین معیار القلو

وله

بولمدی ابنا جنبدن کمال امتیاز رحم ما دردن کهر وارا ولمین یکتا غریب

وله

شول سپد باغ بوی دوایم که طبعمه زهر فنا ایله کلور آب بقا الذ

وله

آندشد گذشته عجایب نما ایسه سیرایت نه لرد خی بو دکانه کلور کیدر

وله

عبث مدر کرده ایام ناهموار دن شکوی صفای وقتی کور گفتگوی نا بجا دن کچ

وله

کلدکده لیک حال دگرگون یادمه انجق خیاله مژدهٔ مرد رضا کلور

وله

ص

کاهل بوله مزراه رهاینده کسلدن   همواره ایدرکندی خور وخوابه خدمت   ص

وله

هرکس آسایش ایدردی سایهٔ اخوانده   اولمیسدی پشت وروی چاه وزندانه مماس   ص

وله

چاک چاک ایتیسه دماغ قبهٔ چرخی دخی   نالهٔ بیکسنه اولمزدخیل گوش کس

وله

غرقاب جزا اولمه درهرخس وخاشاک   کهسار فتن عهدهٔ سیلابه خدمت

وله

عزم بی باکی ایدر مردی للدکوب قضا   رخشی ارباب حزم سهل حرون استرلر

وله

شاه سریر معرفته لطف طبع وخو   تسخیر عالم اتیمکه کنج وسپاه اولور

وله

دریادلی که وسعت مشرب محیط ایده   گرداب غم میانی اولور صفهٔ گشاد   ص

وله

چکمز تلاش سود وزیان اهل قناعت   بیچاره درد درسر ازاده کاروبار   ص

وله

بیهوده کردشش جهته ایتمز خواسمز — پرکار جمع دائره مزایله پایدار صح

وله

مهره همسایه و ماهه اولسه هم منزل اکر — دیده حق ناشناسک بهره سی دیجوردر

وله

ترازوی نظرلم مائل یکسوی حرتدر — متاع بیش وکم سنج اولمده همواره یکساندر صح

وله

نیجه قطع تعلقده تأنی ایلسون درویش — که تیغ همتی کندی کبی بی باک و عریاندر

وله

همیشه جلوه ور فانوس وقتم پر چرخ آتشدر — ولی شمع جهان افروزی قفس پرداماندر

وله

قیدا طلاقه دوشوب کندوبی بیجا می ایدر — مرغ دل کبی اولان زلف کره کیره اسیر

وله

بیغوله حموله چکن پای تهی — قاف قلوب خلقده عنقارین طوتر

وله

ایسته

ایشلمز راه ورای پرده یه راه نظر　　　پیشگاه رازه چشم بیش باایشلر حجر

وله

پریشانلق نظام حال قیدندن گلور خسته　　　امید سودی نابود ایلین بیم زیان چکمز

وله

فلک آسوده در زخم زباندن جوامرد ک　　　بلی رستم طبیعت ناله تیغ بی امان چکمز

وله

ایتمز اثر دله شطط خصم یاوه کو　　　تیری کچک اولور خطردن هدف امین

وله

دریغ دولت دنیا قبارسه ایتمه عجب　　　که میش خورده زنبور جابجا شیشه لیدر

وله

قدرنی پست ایده مزاوج فلکدن هرکز　　　نه قدر طعن دروغ ایلیسه عالم ماهه

وله

رهنما لازم دکل دراولمسون رهزن همان　　　خضره محتاج اولماق محض عنایتدر سکا

وله

کیجه پروانه لره جمعی کرما کرم ای شمعک　　　سحر کوردک نه شمع محلبس آرا وارنه پروانه

وله

تأثیر ایده مزایا غمزه اکر تیر حوادث — اول خسته جکر عبده که عجزی سپر ایدر

وله

تیره یوب برک خزان کبی سراسر عالمی — تب جفا صانه سن عالمه اولمش ساری ص

وله

رضای یار ایله گلخن چمنستان کورینور — اولور چمن به دوزخ خلاف خواهش یار

وله

ایدن نقص و عیوب آخری سنجیده و افشا — او آهن دل قالور درهم کبی کف ترازوده

وله

قالور کیدرمی بزه ایتدیکی ستملر آه — سپهردن عجبا انتقام اولنمزمی

وله

قرار کار دل بی شکیبه دک کیدرز — شفای صدر ویرر طبیبه دک کیدرز

وله

همان نتیجه سیده فرقت اولمیوب حسنه — وصالی درس اولان انتظار ممکن در

وله

بلا طوفانه صبر ایلین مانند نوح آخر — چقر دریای غمدن بر کناره روزکارله

وله

سکا غیر ایتمش اولمق اولدی باعث کین اغیاره — بکا پر خشم و کین اولمق عدولر هپ سنکچوندر

وله

یتک همان ایلمه پژمرده نهال املم — کچدم ای ابر ستم نشو و نمادن کچدم

وله

اولدی ویران دیسه‌له مملکت صبر و خرد — دیدیکک کبی ایسه کوکبهٔ لشکر چین

وله

اولورز نائل بوس لبی هم سن هم بن — السون ای عاشق کریان هله چشمک روشن

وله

زلیخای کوکل دوشنده کورسه یوسف حسنی — صباح حشره دک بیچاره جامه خوابدن چقمز

وله

درون سینه‌یه صد داغ حسرت اولدی تاب افکن — سینه‌ای جسم زار دردپرور دیده کردشن

وله

تیغ حسرتله هلاک اولور رقیب نابکار — عاشق افتادکانه اعتبار اولسونده کوز

وله

سربسته قالوب رسم جفا اولمدی محل	برحالت ایمش خار ایله گلزار ارسنده

صح

وله

اولورتن داده بحر بلا وارسته آشوب	گرندایر مزلی ماهی یه تیغ موج دریادن

وله

جوشش اشکه دل پرخون بر دریا ایکی	حیف کم فلک گهر مشحون بر دریا ایکی

وله

فلکله تیر کشکر کبی خوش ایدک اول	نه اولدیغن بلهمم هیچ باعث سکراب

وله

باغ بهشت اولسه مکانن گوکل بینه	میراندر جگر سن نه چاره غم آدیه

وله

بازار جنون رونقیدر سنگ ملامت	صلح ایلمز اطفال ایله دیوانه بوش قوی

وله

تصویر غیره قلمه محل قلب اقدسی	اصنامه مسکن ایتمه بیت المقدسی

ص

وله

ایدرمی فیض کامل سود طبع نقص بنیانه　　تهیدر دستی آخر طاشسه کوهرلر ترازودن

ولە

بو بویه کاهده پابال خلق عالم اولور　　ملایم اولمین البته سنک خارا کبی

ولە

پابته قدوم شاه اقبال جاه ایچون　　راه امیده سکیز نکه انتظاره یوف

ولە

سرداده بسملکه شمشیر که جانم　　استرسک اغیاره نیم پوستمی اوزدر

ولە

حالت ناکاملق ذوق مرام اولدی بکا　　بخت ناهموار انجق بویله رام اولدی بکا　ص

ولە

روزکارک بو قدر جورینی کوردک صبرایت　　بوده برکون ای عاشق شدّ هجران شا الله

ولە

میان لجه فرقته قالدی کشتی دل　　بو روزکار ایسه چکمز کناره سیلیلم

ولە

همخوابه مخدره ملک اودرکه اوله　　لب تشنه تیغ بوس دهان قرابنه

ولە

شوقمز حوصلهٔ خامه یه صیغمز نابی ‌‌ آنی دلبستهٔ هنگام ملاقات ایده‌لم

ولە

هپ سعی و طلب گیدر زمانه ‌‌ آخر دیدیکین ایدر زمانه

ولە

بوالهوس مغلطهٔ عشقدن اولمز خالی ‌‌ هر عروسی آله‌کندوی داماد ایلر

ولە

کورلیوز کوسترای دل روی خندان کوریک استرسک ‌‌ مدارایت کبار وقته احسان کوریک استرسک

ولە

بو ششدرگاه دهرک کعبتین مهر و ماهندن ‌‌ کلور صد گونه نقش اما بوفق مدعا کلمز

ولە

برالده نشتر خونین برالده مرهم شافی ‌‌ برالده کاسهٔ زهر و برنده شربت صافی

ولە

چشم امید حضرت حاجت روایه‌در ‌‌ دائم توجهم طرف کبریایه‌در ص

ولە

مالك

هلك خاكستر اولدی كندوسی كل اوكسوری   تا ایتك قالدی ایشی الطاف رحمانیه یه

وله

مروت سن احلاق و فاسنده حقیقتده   صفات ذات پاكك هب بری بزندن اعلاده

وله

بخت اولمینجه حسن طبیعت نی مفید   صابنده اولسه خلق خطاسن آزربولور

وله

كتمه راه هوسه ای دل مسكین اوركك   عاقبت تنك اجل پایكی خرذنسته كرك

وله

تازه لر بیلمز قدرنی الك پیران اكلر   باشقه رزوق ویررنشئه معجون عتقه

وله

كورنجه دل خیال یاری صحن سینه ده دیدی   بدكون سمت وفاده بویله اول بیوفا آرزر

وله

وطن دائره قدمی دل ویرا غدر   مسكن بوم اوله مز اولسه اوكاشانه خراب
ص

وله

نه صاحب همته منت نه بیهمت دن ایت شكوا   كوكل معلوبك اولسون خیر وشر اللهدندر هب

وله

فتیل شمع بختم کرچه سلطانم اویاندردی
چراغ اندی بنی بر کوناتا یاقدی یاندردی

وله

همای اوج استغنا شکارین بر هوا اولدی
زبینه قونمدن شهباز خواهش بر ده یا الدی

وله

خصمنه اهل عجز این مرتبه مقاومت
ترتیب انکسارده قادر دکلمی در

وله

اندی بر عصرده اکاه تمنای نشاط
که دل مردم دیوانه بیله غمکیندر

وله

معاذ الله طبیعت مستعد صحت اولمزسه
اولنمز فرق معجون جواهر سنک خارادن ص

وله

جهانک رنکنه آلدانمه ویره رنکنی رنک آل
اصول ایله یورو کر مست ایسکده یالکی دنک آل ص

وله

دل مرآت اولمدن نیجه صورت کورینور
بلمز اما که وار اسنده وخامت کورینور

وله

مثال

گناه مدة العمری که برآه ایلیه بر باد | نه لازم التزام توبهٔ صبح و مسا بربر

وله

شکست کشتی تن غوطهٔ حیات کلور | حباب وار زوالی کمال مز بیلورز

وله

صفای وقتمز افزون ایدر حروب هجا | نه دیرسه واعظ آنی جنیرفالمز بیلورز

وله

ص

مسعود اولمز رتبهٔ علیا ایله منحوس | مانند زحل چرخی دخی ایلیه بر دوش

وله

نوله سکرنده لال و لهجه ممنون قصور اولسه | که چار ارکان و شش سوین نوال دولتمن طوتمش

وله

کورونمز روی حزن آیینه سنده صد ستم کورکز | دکلدر اول کدا بر وجهله زیرا کرم کورمز

وله

قنده قالدی لب تبر اچنده ذوق خواب | بزده بامالی غمدن پشت و پهلو قالممش

وله

تجلی خدادادی جلابخش بصائردر | فروغ کوکب بختی نهفته اولسه ده حالا

وله

سیلابه اکر کندوی بلدرمسه دریا ... کیم قالدرایدی اتمکه اول سرکشی خاموش

وله

درم سنک ترازوی نظر یکسان سنج اکر ... اولنلر واقف احوال عالم بیش و کم بلمز

وله

اتیمز اندیشهٔ بیکاهله اسراف عمر ... ساده در نقش املدن صفحهٔ امروزمز

وله

دل صاحب نظرده میل دنیا جایکیر اولمز ... دینلمز اول جوانمرده فسون بیره زن کهتمش

وله

ایدربار علایق باشنه دنیانی تنکاتنک ... مجرد خانهٔ دلده اولمز اسبابه یر ویرمش

وله

بولور غم منزلن هر برده همت محیطی کور ... نهادر صفاده عقدهٔ کردابه یر ویرمش

وله

اولور شیرازهٔ اوراق حالی نازمندان ... اولمز چشم امیدی وقف لطف روزکار امتش

وله

ص

مجوز

محو دولاب جوی وحد اولدن جسم زار
جان و دلده التفات سمت شش سوقالممش

وله

چه کوره دوشر ناکه سری اوزره اوشر کرکم
کنار بام قصر جاهه کورانه ایوق باصمش

وله

پنبه رائی ایدر رسه رخنهٔ هر فتنه بی
پرفانیده نه کلو زور بازو قالمه

وله

بنم دردم دوای کاس بانه اعتبار ایتدی
قرنیم ابن سینا اولسه ده درماندن صوورم

وله

بو جوش مصرفه طاقتکدازه تاب کتور قرضه
تمسک ایتمیدی ساعد امداد اخوانی

وله

کاش هوشه مدح و قدح المه بویله یکتا عرک
طمطراق قیل و قالی جمله بیجا القلقه

وله

کرچه کم اینجه الر فکر دقیقن اهل هوش
صافلر اما حضرده سن خاطرده پرویزن کبی

وله

غم پیغام حوادث بزی مدهوش ایتمش
یکده دلسازانه سماعه قولاقمی براقدی

وله

دست و پا یورولمدن بولمز توکل منزلین
یوقسه بونده واردر البت ساعد سعدک الی

وله

نه صبره یاری طاقت نه قوتی تو وار
دورنک دور فلکله عجب فلاکتی وار

وله

امورنده ابدا البته اجرا حکمی تقدیر
سن استرسک رضا کوستر کرک قیل صرفه تدبیر

وله

اهل تجریدک کلاهی تاج استغناسیدر
سلطنت دیدکلری انجق جهان غوغاسیدر

وله

وار الم شمد بکر و ذکر ایده لم مولایی
بزه می اصمارلدیلر بو یلان دنیایی

وله

کنه راه هوسه ای دل مسکین اوده رک
عاقبت سنک اجل باشکی خرد ایتسه کرک

وله

مقصود اکر دکل ایسه القای دوسته
جانا رقیب ناکه بانه کلور کیدر

وله

یار

شکر دیبک اوطاتلی دهانه وبالی وار — مشک ختن دیبک ده اوزلفه خطا ایمش

وله

وصال ایچون بزه صد مژده ایلدی اما — عناد کاری بخت سیاهی بز بیلورز

وله

بی آفت وخیر منزلن الموق محالدر — سالک همیشه سیر وآفاتدن اولمسون

وله

هر تجلی ده نیچه دورلو تسلی وار بزه — آفتاب وجه پاکک کبی دل آرامی وار

وله

آه کیم بی سود قالدی نقد خانه قیمتک — عمرک سرمایه سینه عاقبت ویردی خلل

وله

چو آسمان اولور مرتفع اولن بکرنیک — زمینه باقکه نلونله پست اولوب قالمش

وله

ناچار سینه طوتمه لی چرخک سهامنه — این المفر که عالمی کردون قاپلمش

وله

مرشد آگاه باطن اولدق اما ظاهرا — سله دست مریدک سایه سی التنده یوز

وله

جهانده جرمزانجق تلاصق اجرام   خدائی خشمه کتورمز گناهی بز بیلورز

وله

کورسون بلابی حسرت عیش خوشه تدز   انجام توبه کار ندامت سزا اولمسونلر

وله

عالمیقام ذروهٔ عرفان اولورولی   قالمز حضیض قسوت قالبده خاکی

وله

غمخانهٔ فقیره تردد ایدرسه مال   روی دره قراری بیانه کلور کیدر

وله

فکر سوادن ایت حرم قلبه تخلیه   پاکان ایچنده اولمیه سن تاکه شرمسار

وله

تدبیر نفسله عمل ایتمز رشید دل   حازم ایدرمی دشمنی سرنده مستشار

وله

هرزه ایشلرسه گچلمز اهل هنردن هله   بررخ نیداره اولمز مبتلا ایشلر گچر

وله

یکسان کورینور بکا زیر و بالا　　پیش نظرمده زمین وافلاکر در

وله

قالمز امیدوار سلامت جهانده　　بربادایدرسه تخت سلیمانی روزکار

وله

نحاجت عالم معنیده مهر و ماه کردوده　　شب وروزنده وی جان و دل تابان خنداندر

وله

حاکپای روزکار ایلرسه پیع من یزید　　مردم نوکیسه وارین دی کسل سلکر دوکر

وله

دلکه پرتاب یقین اولمیه حرصیله اولور　　موروش غائلهٔ محنت توفره اسیر

وله

کاه ذمّی کاه مدحکی راغب ایدر اشغالی　　مانند قلم دوست لسانی ایکی شقدر ص

وله

روی چشمکده نمودار بشارت اثری　　سنده وارسه وار در کوی مرادک خبری

وله

دل تشنه لره قالمدی بکقطره فیضک　　سرچشمهٔ احسانکی اغیار قورتدی

وله

منکشف اولمده درصدی ایله چون اشیا … طعن اعدا الکی راغب ذکر جمیلی اولمز ص

وله

هزار دیده کوکب نگاهبانی ایکن … نواله ایله وضع یدیه منشکل ایمش

وله

بیچیده اولور سوزن دندان حسودہ … خیالبا زمانه نه کوسترر کوره لم ص

وله

غرقهٔ خون اولمدق بردم می وارد امانمز … زهر محنت چکلمدک ساغمی وارد جانمز

وله

ایدر آزاده راغب قید کلفتدن کرم قیدن … بو آسایش اسیر دام صیاد اولدیغم ایچون در ص

وله

کرمنه سرد نه صبر ایلیه رک دنیالک … النور نخل املدن ثمر انشاءالله

وله

احسنت زهی کوکبهٔ شوکت یزد … حقا بو قدر ایچق اولور قوت بازو ص

وله

هر دم فدای جان ایله توام کلوردی لیک   وارمی سؤال ایدر بزه رسم وفادنز

وله

قادەلک دل زاره وقار آخردر   خلاف رای خرد اعتبار آخردر

وله

سنک فلاخن فلک کینه کردشی   سرکشته‌لر صنوبر کف اغباردن کلور

وله

پنعم فردا عبودیتده اول زاهد همان   کارفرمای جهان البته مزدورین کورر

وله

کوهرین قیمتده همرنک صدف ایتسه تلو   تن پرستک ذکر و فکری آب و نان آرکجه‌در

وله

عرض حال ایتمه‌ده هر موئی زبان آوردر   چکمسون رازنی هیچ پرده تحریره اسیر

وله

عصای طول املدر جوان ایدن پیری   کمانه تیر هوائی مدار آخردر

وله

آزاد اولمینجه کشتی قید نفس دن   تنهاده اولسه غم درود یواردن کلور

وله

فال خیر عافیت در ابتدا بیچاره لک | | نوبهارک گلشنی عادت خزان آردنجه در

وله

عشاقه جوبربی سبب ایت داوری بودر | | اسلوب حکمت اوزره خدم پروری بودر ص

وله

اولمق کرک آزاده اندیشهٔ تقلیـد | | همتکم اوله سـرزدهٔ جیب مهارت

وله

بسدر سر شاهٔ سلف بزم فتاده | | هشیاری خراب آنمکه پیمانهٔ عبرت

وله

ضبط اوضاع زمان ایدن صفائی وقتله | | خاطر جمعیتهٔ ویرمز غبار انفساح

وله

حسب وحالیدر حکایات خیالی مومیو | | استمز رؤیت کبی تعبیر رؤیای مرید ص

وله

تسخیر ملک دل ایده مز آخر ایستمین | | مانند آه پابنی سـر حد جانه مد ص

وله

بدبختە دست و پاسی بلای دوتا ویرر　　توام کرک نتیجە اولان بردە جدوجهد ص

ولە

الورمی سدرە سدرە روان لامکان سن　　کە برق جلوەسی آنجە طی ہر حدودایلر ص

ولە

الدم پیام آخرکاری کذشتەدن　　پرتاب شوق سپکدراتیدم لقیسنمی

ولە

تابش مهر حمالە بردە اولمز خط سبز　　تیرە کون ایلرمی روی شطی نقش پای بط ص

ولە

عارفە قت قت نکارستان حیرت کوسترر　　سادە لوحە سادە درآنا بوایوان عجب ص

ولە

سویلە یکیدلدر زمانە مردم آزار اولمدە　　جان شرتندن آتمش ہرکسی برار زور

ولە

عجب تخم بلادر نقش پاک حاصلی واعظ　　دوشلدن خاک شہرە اولمدە محصول غوغایر

ولە

عشاقی خراب ایلمش اول غمزە عجبدر　　تفتیش اولنسە نیە دلکیر بوتمنا

ولە

کیمی آیینە ایتسون طوطی کندو رە تاقیب   کر اولمش غلغل طبل تهیدن کوش دنیا پر

ولە

مرآت خیال اولمجق الانفس و آفاق   غفلت زدە نک خوابنە تعبیر بولنمز

ولە

کوزلرمی ایرر دست تعدی زمانە   هر سینەدە زخمی بولنمز نیشتر بولنمز

ولە

چشم و کوش نابجا اولدقچە ابنای زمان   سیلسون اولمرسە دم بستە سخنداران عرب

ولە

همیشە ایتمەدە یزترک برک سازینە   قناعتک برکاتنە بینوا دکلز

ولە

فرامش ایلمش اخوان نامحرم کویا   دخیل مجلس باد اولمغە سزا دکلز

ولە

مسافر دلە حب الوطن کادلە غالب   شکنج طرە پریچ یارە دک کیدرز ص

ولە

غزان

خزان ایدرسه نغم برک عیش مزدورانی
زمانه نپسرو اولوب نوبهاره دک کیدر

وله

معتاد خواب غفلته ماتم کلور ممات
زیرا که عاقبت سبب انتباه اولور

وله

پرتوپذیر عشق اولمز روی تیره دل
آیینه وار اولورسه نیه مهر وماه اولور

وله

هر کلن طفل بزی ملعبه ناز ایدرک
سنک جور ایله کلور عالمه توأم کویا

وله

دیسه لرده نه هرزه در امان زنان
حرف پاک عرضله براغزون لم لا

وله

بزز اول عالم کبری که کورندک خلقه
صفروش خالی و عالی رتب سامیجاه

وله

غلط انداز خرد حیرت افکار اولدی
یعنی که آدم اولوب کاه اولور هیچ و هبا

وله

قول قربانیز اصحاب دل وانصافک
خار منح سرو چشم سفهایز اما

وله

ایلدک کوهری همسنک خزف آخر کار   بومیدر لایق شان و شرف روشن را ص

وله

سنکه استاد کل دوران اوله سن   نه روادر که اوله دورکده محقر دانا ص

وله

حالنی کمسه تفقد ایده مز اهل دلک   کنج غربتده قالور منفعل دردو بلا ص

وله

بزده اولمز هوس نیل و حراس حرمان   قنده قالدی غم بیغایۀ خوف خارجا ص

وله

استقامت سروه پابند کنار جویدر   اول کذر کهدن پل قد دوتا ایلرکچر ص

وله

ایلمز راه ورای پرده یه پای عقول   پیشکاه راره چشم پیش پا ایلرکچر ص

وله

اغوشنه ایسه جوهر آئینه عکسنی   آه فسوس هربن مودن دوتا چقر ص

وله

صدر در جای خطر بهره‌ور عرفان　　مسکنت اهلی نه مسکن دون استرلر

وله

دولتلو سر که سایهٔ سودادە خوش‌کنج　　دعوای حسن حالنه آهی کواه اولور

وله

باقلمز برک سبز جانه میدان محبتده　　که هرکس بی سبب جاناندن امید جود ایلر

وله

شکست قلب خصمه روزکار همت مردان　　غبار انکساردن جناحین جنود ایلر　ص

وله

سایه کده ویروب وارنی کسب شرف ایتسون　　سرمایهٔ هرکارین ایدن وقف تجارت　ص

وله

الیه ایدرک ینه بر قالبه افراغ　　کار ایتیه اکر مردم خودبینه نظارت

وله

جنت ایدردی مجلس حسن معاشرت　　دستور اولیدی اهلنه قانون علم حد　ص

وله

بادبروته خرمن عمری ویرن سپلور　　آخر دم ندم ده ندر هرزه رشخند

وله

دعای گوشه نشینان اولدیغنجه قبول | اولور جزای دل بدگمانی در آنین

وله

زیر کلهده تأمل اولور دولته بو سر | پرپونه ده کلهکه گیرن کیمیا چقر

وله

فضل حق محو ایدی آثار ریا و سمعه یی | حمد لله رند و بدنامه کرم دور ایندر

وله

عالمده هیچ قالمسه آثار اعتبار | خاشاکه زاغ طوطی گوپایرین طورر

وله

زیر کلهده تأمل رفعت اولان سپلور | نفس الامرده غایت غرور علاندر

وله

گوسترن چشم جهانه روی دل مردم صفت | قنده باقسه حسن خلق وسعی مشکورین گورر

وله

گویا کمان ابروی دلکش کمینه در | اندن همیشه عسکر تیر قضا چقر

وله

کناه

ص نسیم لطفکه در انتظار فلک دلک | چوق اولدی ساحل محنتده روزکاره بقر

و له

ص اولسق هزار زخمله مأیوس عافیت | ممنون لطف مرهم حسادالورمیوز

و له

ناخدادن اعانت نه خود صبادن اثر | بو بمیده شرطهٔ لطف خدایه محتاجز

و له

چوق کورمشوز زوالی غدّار اولنلرک | کوتاه اولور حیاتی ستمکار اولنلرک

و له

دم هر شککی ایله طوتمنجه مایه سنی | بزم بو قائلی فرون بینوایه نانی ویرر

و له

قید و بند منوه مائله کچر اوقاتی | شاه وش سرکم اوله جاهله توفیره اسیر

و له

چند روز ایلسه ده سوی خلافه جریان | ینه مجرای قدیمک بولور آب احسان

و له

عزممز کعبه یه در دولت شاهنشه ده | شمدیدن نوش ایدهلم صولری زمزمچه سنه

وله

نه شام و ارضرومی نه عراقی ارزو ایلر
خوش اولسون کوکلی بوغصه عاشقه بغداد دیرکه

وله

خصمی مقهور ایلین شمشیردر
ملکی معمور ایلین تدبیردر

وله

هر کلن بن بوین الدم هر بیک دردا نه سن
دانه چین اولمقده هر بر عرصه خرمندریکا

وله

ریک ساعت کبی اقدی شیشه چرخ ایچره عمر
اولمدن احشام حق شام ایچره مهمان ایلیه

وله

کونشک ذره قدر شانه کلمز نقصان
پرتو انداز اولیجق خانه درویشانه

وله

کوکلکه بیهوده فکر کوی دلبر کلمسون
انده بر یوق سکا عاشق خاطره کلمسون

وله

اولدی امیدلرک حاصلی سرکردانلق
صانکه نخل املک ریشه سی کردابه در

وله

مثال طالع عاشق کهن تقویم کردونک ‏ ‏ بولنمز صفحه سنن غرّه محذوردن عری

وله

لاابالی وضع راحت بخشه مانعدر خرد ‏ ‏ بونده حسرتکش اولور ذوق جنونه هوشلر

وله

کورنمز عینمه غالبده اولسه ذرّه جه اعدا ‏ ‏ حقیقت بین اولان بر آشنا انصافله باقسه

وله

اطلاق چاربند عناصر اولنجه روح ‏ ‏ المزسه رقص ایچون البته چارپاره یوق

وله

یامنده دوستلقدر آشکاره جه عداوتلر ‏ ‏ عداوتدن بتردر ظاهرا عرض محبتلر

وله

امتش او شوخ عزم ره خانهٔ رقیب ‏ ‏ حیف او پری عذاره شیطان بولنده در

وله

کشتی طورک کوره دوب اولمه حددن خارج ‏ ‏ انتفاع اتمزسه دخی مضرت کورمز

وله

صاقن برکار ناهموار ایله شهرت پذیر اولمه ‏ ‏ همیشه سوء ذکر سامری کوساله دن کلمش

ولە

کرمیە جرمک انکاری جرم دیکردر ... اولورمی توبە کنهکارە اعترافی قدر

ولە

انکایە مستعد اولمز کبار دولتە ... بالش زرکار اکرخداچە پامال اولمسە

ولە

هرنە استرسە ویرر بادهوا نادانە ... روزکار آدم دانایە همان آە ویرر

ولە

هرنعمت کردونە بر غصە پنهان‌در ... ارباب عرض زهری بلی آشلرە صقلر

ولە

عنایت ازلی دستکیر اولور یوقسە ... بلای کشمکش حادثات مشکل‌در

ولە فی المفردات الفارسی

اکر خواهی چو هشیاران طریق حزم ورزیدن ... نمی باید بهر بادی چو شاخ بید لرزیدن

آخر کار چون ببایدمرد ... این همە عارها چە باید برد

ولە

مزارد

ندارد جرم کس آن زور بازو | که با عفو تو گردد هم‌ترازو

وله

در کار دین ز مردم بی‌دین مدد مخواه | از راه منخسف مطلب نور صبحگاه

بلی هرچه هست از صواب از خطاست | سبب دارد اما مسبّب خداست

وله

توانی وقت فرصت ناتوانی است | مکن اینجا توانی تا توانی

وله

هر جام غمی کز کف ایام گرفتم | کفا سبک آشام که جام دگر آمد

وله

خدای عز و جل را بضمن هرچه کند | لطیفه‌ایست که کس را از آن خبر نبود

همه کار جهان ناموس و نام است | وگرنه نیم نان روزی تمام است

دولت خدا نکرده چو برگردد از کسی | گرداب فتنه میشود آغوش ناخدا

وله

شام من مشکین سواد سایهٔ مینای من
صبح گل موج صفای گوهر دریای من

دارد ره ما سنگ نشان از سر مردان
نی بیشهٔ ما جز مژهٔ شیر ندارد

تردستی معمار بود سیل بنایم
ویرانهٔ من خواهش تعمیر ندارد

وله

تبسم را ز لب از ما نهان داری نمیدانی
نگاه حسرت لب تشنگان آب از گهر گیرد

قانع ز تلخکامی ایام فارغ است
از بوریای فقر شکر موج میزند

وله

دل سرگشته بسوزد محبت نیست در عالم
فلاخن شعلهٔ جواله در سنگ خود دارد

وله

تقدیر قطع رشتهٔ تدبیر میکند
تدبیر ساده لوح چه تقدیر میکند

همی ترس ازین پرگرآنده دهر ‌ ‌ ‌ که زهر آورد از پس باد زهر

روی در نقصان گذارد ماه چون گردد تمام ‌ ‌ ‌ چون شود لبریز جامت از خمار اندیشه کن

وله

بغیر میوهٔ حرمان و بار نومیدی ‌ ‌ ‌ بری نداد نهال امیدواری ما

وله

زدست ستم کس درین باغ نیست ‌ ‌ ‌ که چون لاله در سینه اش داغ نیست

دل پیاله کش و چشم پارسا داریم ‌ ‌ ‌ کراست مشرب رندانه که ما داریم

وله

همای اوج عزت گر بود از آشیان پرواز ‌ ‌ ‌ بتایید سعادت باز سوی آشیان آید

چو اندیشه داری زخصمی گزند ‌ ‌ ‌ بتعویذ احسان زبانش ببند

وله

چنین بی اعتصام و بی سپر خاش مین با چرخ ‌ ‌ ‌ رسیده زخم تیغ قهرهایش لیک جان ما

فتاد کشتی امید من به بحر غمی	که روی ساحل از آن موج خیز پیدا نیست
بسیار نظر کرد چپ و راست دلم	چپ داد تبان را و تو را خواست دلم
دوستکام از پی جهت اصحاب حق	برده در میدان مسعودان سبق
عدل سلطان گر نپرسد حال مظلومان که چیست	دردمندان را ز آسایش طمع باید برید

وله

دو دلفریب گران هر یکی بلای دلیست	یکی دلم چه کند جانب کدام شود
چو از حادثه بشکست مینای سست	باستادی کس نگردد درست

وله

بعهد خلق کریم تو می شود معلوم	که چیست معنی لفظ مکارم اخلاق

چو تخم وفا کاشت در راه شاه — بجز من گهر چید از شاهراه

مگر باد بهشت این جا گذر کرد — که چندین خرمی در ما اثر کرد

آنکه گردن میکشد از طوق ایمان بر زمان — روزگارش بند بر گردن بزندان میبرد

فارغ ز حال دل سوخته نتوان بود — غافل ز آتش افروخته نتوان بود

ولە

در شکست خویش باشد نصرت اهل فنا — تا نکردم کشته کی یابم ظفر از جنگ خویشتن

بگوهر قطرهٔ آبم بیاقوتم رگ آتش — بهر کس اتفاق مشربم افتاد یکرنگم

برو از خاکساری زیر دستم میشود دشمن — ز خون سیل میگردد نگارین پای دیوارم

ولە

نه خندهٔ ز گلی نه خراشی از خاری — چه دل بگلشن ایام بی سبب بندم

سخن را قطع کن تا قطع راه دل توانی کرد | که من از قرص مهر خامشی زاد سفر کردم

ز بوی دوست مشامم ز بسکه رنگ گرفت | بهار روغن گل میکشد ز مغز دماغم

ندارم همت از رنگ و بد از ساده گوییها | بود شمشیر دشمن در نظر ابروی احبابم

وله

سواد شام هجران از صفای جام بشکست | که همچو موی نمایان بود ز کاسهٔ شیر

چو نقلم انگشت نگذارم بحرف هیچ کس | نیست کم از حرف بیجا پیش من بیجا

عقده ام از ناخن تدبیر گردد سخت تر | میشود از آب سوزن سبز خار پای من

وله

خمیر مایهٔ صدق و صفا که یافته است | سرشت صبح ز گرد حریم او تخمیر

حالت

خالت شرر شعلهٔ گل آشکار کرد　　خط لبت به پیرهن غنچه خار کرد

شام میشد سایهٔ بالم بهر جا میرسد　　صبح میگردید چون میرفتم از جائی بجا

گرد میگردد بلند از گردش ایام من　　بسکه در خاطر فلک از من غبار کینه داشت

گل پیالهٔ ما رنگ در سر دارد　　یکیست موج شراب و رگ خمار اینجا

تدبیر ما نیاید هرگز بکار مردم　　خاک قدم شود سبز از آب سوزن ما

کشتیم را بادبانی میکند چشم حباب　　تاب موج چین ندارم ابر جبین ناخدا

وله

ز دوستی شکر و شیر تا بهم جوشند　　ز دشمنی بود از خنده گریه تا دلگیر

بیکجا مرد عارف میکند سیر دو عالم را　　ز عالم بیخبر گردد چو از عالم خبر گردد

بوصل دوست رسیدن بود بهار مرا | ز آب کاه ربا سبز میشود کاهم

ولە

نمیدانم کدامین غنچه رنگ خنده میریزد | که گلرا میبرد گلشن بگلشن رنگ گردیدن

ولە

چنان ز فیض مرا صاف گشته مستقبل | که دیده بیند از خواب پیشتر تعبیر

بسکه ضعف تن اثر نگذاشت از من غیر نام | نیست فرقی از نگین و بستر خارای من

ولە

با وجود بعد خدمت بود قرب معنوی | چون دو مصرع گرچه در ظاهر شدیم از هم جدا

ولە

بود اهل جهان را دشمنی از دوستی حاصل | که میخیزد غبار این جا ز گرد یکدگر گشتن

همه تن سوختم از آتش حسرت چون شمع | رفتم از مجلس و انگشت بدندان زدنم

دارم امید که خندان به رت بازآیم　　انقدر ها که ز درگاه تو گریان رفتم

وله

زبس بمغز جهان ریخته‌اند رنگ نشاط　　صدای خنده بگوش آید از لب تصویر

وله

بیاد خنده گلها گلاب میکردد　　خیال گریهٔ بلبل بجو بیار ضمیر

بنای هستی ما از گل درشتی نیست　　بود ز وضع ملایم خمیر مایهٔ ما

دست و پایم بسکه بیجا مانده زیر سنگ غم　　خار روی دست من سر میکشد از پشت پا

روشناس عالمم در غایت سوزندگی　　می ندانند آشنایان عادت خویم هنوز

وله

دردا که طفل طالع ما یافت تربیت　　در عالمی که فصل تماشای ندید کس

خواهی که عیبهای تو روشن تو را　　یکدم منافقانه نشین در کمین خویش

وله

ما نه وقاصد نشناسیم و نه دانیم | ارباب نظر دین بدیدار فروشند

وله

بهر چه حکم کنی بنده ایم و فرمان بر | چرا که حکم تو ممضی و امر تو جاریست

وله

از همه غمهای جهان رسته ام | تا بتو و بند تو پیوسته ام

وله

نشد از گفتگو حاصل مرا غیر از پشیمانی | دو لب را چون بهم آرم کف افسوس من باشد

وله

زمانه بازی دیگر بروی کار آورد | فکند مهرهٔ خال تورا بششدر خط

وله

شد چون بیاض چشم هما استخوان سفید | از چرخ بسکه منت دولت کشیده ام

وله

بهار عمر سبکسرتر از بوی گل است | چو غنچه چند دل خود بگلستان بندم

وله

درباعی

در ریاضی که بود رنگ گل و روی زمین | گل بجیب آمدم و خار بدامان رفتم

وله

سیه بختی چراغ اهل دل را میکند روشن | ز مشک سودهٔ شب تازه گردد داغ کوکب

وله

مردم دیوانه در پیری بدولت میرسند | بید مجنون چون خزان گردید زنجیر طلاست

وله

عقده چون غنچهٔ تصویر بود در کارم | صد بهار آمد و از خنده دلم خرم نیست

وله

برو بمصلحت دل بهر طرف که روی | بشاه راه حقیقت جهة مقرر نیست

وله

میتوان داد از آن کنج دهن کام مرا | آرزویم گرچه بسیار است از کم بیش نیست

وله

کلفت ایام بسیار است و من فربا بزم | عارفان را طالع برگشته طوق بندگیست

وله

نیست این بادیه از فتنهٔ خواب تهی | جاده از نقش قدمها زیر پا چشمیست

وله

کیفیت غفلت چه بود باده چه حاجت — چون هست گران جانی ما رطل گران چیست

وله

نیست چون سرشار عزت از مذلت کمتر است — پیش ما آن گل که جا بر سر ندارد خار ما

وله

فیض کنج عزلت و تحصیل در پیش ما است — بی نیاز از ملک و فارغ از سپاهیم کرده است

وله

نامم بود ز دولت افتاده کی بلند — نقش من از سجود چو خاتم نشسته است

وله

مهر لب شد طفل معذور مرا تنگ سوال — ور نه پستان تمنا یکفن پیش نیست

وله

چو نخل بر سر بجا حاصل خجالت بار آوردم — نکردم سر بالا از حیا تا قامتم خم شد

در محفلی که شمع ز غفلت شود خموش — احوال چون منی بزبان آورد کسیست

مبستون

میتوان یکدم هزاران دوست با هم خصم کرد	از پی قطع محبت حاجت شمشیر نیست
آن را که دری ز بخت باز است	هر حرف جرس درای ابیات

وله

در سرشتن وای این بی سروسامانی ما	بهر جمعیت دلهاست پریشانی ما

وله

صید عنقاست زیاد از دهن حلقه دام	گردش چشم تو باید که دل از ما گیرد

وله

در گشاد دل من گریه ندارد تقصیر	شهر را وسعت آن نیست که دریا گردد
کشد این رنگ بدلسوزی خاکسترم	سوخت ما را و همان کینه دشمن باقیست

وله

این همسفران از سر همراهی کس نیست	هر یک بحیل کار خود از پیش برانند
خاک در کاسه چشمت زده پیری غبار	باز میلت بسوی سرمه کشیدن باقیست

از تغافلهای جانان دل عبث رنجیده است ‖ کس جواب نالهٔ بلبل ز گل نشنیده است

ولە

ما از سر تحصیل جهان پای کشیدیم ‖ ننشست درین مرحله نقش قدم ما

ولە

هست سرگردانی از دوران خیانت پیشه را ‖ هر که دارد سنگ کم آخر فلاخن میشود

ولە

بر دل گوشه‌نشینان جهان بار مباش ‖ که درین بارگه این طایفه باری دارند

ولە

ظالم شود در غفلت شه بر ستم دلیر ‖ بیدار بخت گرگ ز خواب شبان بود

ولە

این قوم نظر دوخته بر جلوهٔ عزت ‖ فرداست که از فوت عمل جابه‌در آیند

ولە

از آن بر گشته مژگان طالع بیجا حیا دارم ‖ که گر از دل کشیدم تیر آهی بید مجنون شد

نباشد چون نگهبان دیوار و در کاشانهٔ ما را ‎ ‎ گریزد دزد اگر بپسندد متاع خانهٔ ما را

ول

ز آشوب حوادث خانه در بسته دارم ‎ ‎ که صدره برده و از سنگ باز آورده اسبابش

ول

چه باک از حاسد افعی نگه اندیشهٔ ما را ‎ ‎ تراشیدند از سنگ زمرد شیشهٔ ما را

دل آگاه خواهی پشت پا بر جسم خاکی زن ‎ ‎ گزین خم هر که از حکمت برون آمد فلاطون شد

ول

کی کام جویم از فلک من لاف همت میزنم ‎ ‎ گردون نباشد طبع کی ممنون گردون میشود

ول

در جهان روشن ضمیر از شهرت چاره نیست ‎ ‎ شمع کی پنهان تواند کرد نور خویشتن

ول

کی دهد آه دل مظلوم ظالم را امان ‎ ‎ گر فزونی دارد این سنگ سیه در شیشه است

ول

چون سفیدی دل سیه مویت تأمل خود ببین ‎ ‎ صبح روشن گشت چشم از خواب غفلت باز کن

وله

چون نگردد دلم از پرتو رخسار تو آب	مگر آیینه ما روی ز آهن دارد

وله

قرض از کریم کن که ادایش نرفتن است	مانند قرض روزه ادایش گرفتن است

وله

میل آمیزش ندارد آن بت تنها نشین	جان جویی وصل را باید ز خود تنها نشستن

وله

بس بدل زخم جفا از همزبانان خورده ام	کار مرهم میکند با من لجاج دشمنان

وله

جنبش لب بر چراغ فکر دامن میشود	از خموشی بیشتر این شمع روشن میشود

وله

تواضع پیشه هرگز در مصافی در نمیماند	ز دشمن رو نتابد هر که را پشت کمان باشد

وله

یافت چون نامرد نعمت پوشد از منعم نظر	چون بماند مار از پرواز نابینا شود

وله

ز دوری

در دفع خدنگ ستم و گردش گردون — به از زره صبر و تحمل سپری نیست

ولہ

ز اسباب بزرگی بهره نبود روستائی را — بتعلیمی بر بند این قوم از ره میزنند ایرا

ولہ

پر فتنه و پر فساد و گمراه — ملحد صفتان نعوذ بالله

ولہ

چنان انجام از آغاز معلوم است عارف را — که مقطعها بگوشش پیشتر آید ز مطلعها

ولہ

کند در دیدها جا تا غبار از راه برخیزد — علو همت افتاده کان خاک را دیدی

ولہ

افسانه گشته از بس حرف جهانگشائی — شاهی که میزند دم از شرم قصه خوانیست

ولہ

خدنگ فرصتی تا در کمان داری شکاری کن — پشیمانی چه سود آندم که تیر از شصت [illegible]

ولہ

هر که فارغ بال در ویرانه دنیا نشست — در سر سیلاب بی زنهار و بی پروا نشست

ولہ

یافتم لذت از خلق رمیدن راغب	در دلم حسرت از خویش رمیدن باقیست

ولہ

ندارد در جهان فکر اقامت اهل همت را (نباشد)	چو آن رهرو که پیش از خود فرستد جمله اسباب

ولہ

سیر کن را فتاده که بهار راه اقلیم شهود	این ره خوابیده را باید بسر برد از خود

ولہ

زود چون رشته برد راه بسر رشته کار	خدمت سلسله هر که باخلاص کند

ولہ

خویشتن را برسان زود بمعموره قدس	که درین منزل ویران شده آبادی نیست

ولہ

بهر شبخیز آن سیه روزی صباح دولت است	شام چون گردد فزون چراغ شمع رد نشست

ولہ

چراغ برق روشن ورنه میمیرم ز رسوائی	اگر این خرمن همغنزرا بر باد میکردم

ولہ

ز صحبتها مجو سامان جمعیت که میدانم	که همچون دسته سنبل پریشانند مجمعها

وله

رسا مانی صبرم سپر راست لشکر ستمن	هر آینه قد بی پا و سر باهم کشاکش پس

وله

عقل افسونگر حریف عشق خون آشام نیست	هست در سوراخ روبه شیر تا در بیشه است

وله

صورت نپذیرفته ز بس کار من از خلق	یکبار بآیینه نینداخته ام رو

وله

یکرو شده با ما سپه حادثه دل	وقتست که از آه کشی تیغ دودم های

وله

زدم بر خاکساری تکیه و آسوده گردیدم	چو آن طفلی که در آغوش مادر میبرد خوابش

وله

بر جان من هر آنچه شده جای منت است	گر ناوک جفاست و گر خنجر ستم

خواهی که خدا در دو جهان پاس تو دارد	زنهار که در پاس دل خسته دلان کوش

سبز و خرم نشود از نم باران هرگز — شاخ خشکی که نشانی ببر دیوارش

وله

که آفتی بهر اندک نفع عاجل — به آجل در مضرتهای بسیار

هرکس که نصیحت ز عزیزان نکند گوش — بسیار بخاید سر انگشت ندامت

وله

بخت بد و همت عالی بلاست — وای بآن کس که باین مبتلاست

دردیست درین سینه که گفتن نتوانیم — گفتن نتوانیم و نهفتن نتوانیم

اگر میداشتم چون چشم آهو دانه و دامی — درین وادی شکار خاطر صیاد میکردم

نهاد انگشت خصم از بس لب شهد گفتگوی من — اگر نی بشکند در ناخن او نی شکر گردد

بکن

مکن افسانهٔ ما گوش که این مایهٔ غم | حیف باشد که بر آن خاطر خرم گذرد

ولہ

رفتند بلبلان خوش الحان ز باغ دهر | زاغ و زغن ملازم این بوستان شدند

ولہ

دلم بگرفت از الفت رسیدن آرزو دارم | بتیغ قطع کام از خود بریدن آرزو دارم

کنون بر عقدهٔ بند است دستم ورنه از ناخن | گره چون شعله باز از بیضهٔ فولاد میکردم

ولہ

مردم بیگانه را هرگز بمن رنگی نبود | من ز چشم خویش چون مژگان بخون غلطیده‌ام

ولہ

پشیمانی نفهمیده است ظالم از دل آزاری | اگر گاهی گزد لب میکند مشق گزیدنها

ولہ

در گشاد عقدهٔ دل اینقدر تأخیر چیست | منتی بر ما نداری جان خود وا میکنی

ولہ

گردیده لاابالی و هرجائی این زمان | دولت بعهد پیش چنین دربدر نبود

وله

سرکشی با زیردستان از تهی مغزی بود	شیشهٔ خالی لب ساغر سر می آرد
کشتی ما فکر ساحل از خاطر شسته است	تا بگرداب خطر باد مرادش میبرد

وله

دفتر آزادگان می جستم از ابنای دهر	کاغذی بر دست من دادند سرتاسر سفید
آسمان داند که از سرو کدو	خود کدامین سر سزای سرورست

وله

هرکجا داغ بایدت فرسود	چون تو مرهم نهی ندارد سود
درین گنبد به نیکی برکش آواز	که گنبد هرچه گوئی گویدت باز
مباش غره که دارم عصای عقل بدست	که دست فتنه درازست چوب را دو سرست

وله

الن

هست اعتبار آن همه بر کثرت سپاه / هست اعتبار این همه بر لطف ذو المنن

وله

با تو چه گویم که تو دانا نهٔ / ره چه نمایم که تو بینا نهٔ

چه باید نازش و نالش ز اقبال و ز ادباری / که تا بر هم نهی دیده نه این ماند نه آن ماند

شدم بحر و زدم غوطه و ندیدم دُر / گناه بخت منست آن گناه دریا نیست

وله

کشم هر روز از پس آرزوی روز دیگر را / بتقویمم نوا از کف کی دهم تقویم دیگر را

بیکدورت نیست تا گردون مدارا میکند / آسیا تا هست در گردش غباری میکند

وله

چون زبان گردید گرم حرف میکاهد ز عجز / شمع را آخر زبان آتشین کوتاه کرد

آنچه اندیشی برای خلق دامن گیر تست / بیشتر از صید دائم دانه می افتد بدام

هرکه از اوضاع علویات داند خیر و شر ‏ ‏ سفله طبعست و بد اختر گر همه بو معشر است

سگ با وفا را نباشد بها ‏ ‏ بود بهتر از آدم بیوفا

ولہ

زن از زن خود در مطلب یافت کام ‏ ‏ گرفت افعی را افعی زهر دام

ولہ

ز زهر مکرر حذر کن حذر ‏ ‏ وگر نه ز جان و جهان در گذر

گوشه گیران جهان پشت بدنیا بکنند ‏ ‏ روی در قبله محالست که آرد محراب

دران کشور که هر کس دامن مطلب بکف دارد ‏ ‏ مرا از بخت بد گردیده محراب دعا باشد

بخاطر عرضحالم تا رسد فهمیده مطلب را ‏ ‏ از آن روح مجسم جو برادر اگر دیدی

ولہ

چو خود را از مشکل پسندان شماری　　چه دیدی ز خود اینقدر خودپسندی

تیغ را چون بقصد جان کردند　　راست بر صورت زبان کردند

بمردی و گفتار و رأی و نژاد　　ازو پاکتر در جهان کس نزاد

ولە

گر سکندر بتو شمشیر کشد باک مدار　　بحذر باش از آن سفله که دارا باشد

ولە

همیشه درد و غم و رنج آید از اثرش　　بهر کجا که رود دو غم بلا آنجاست

ولە

اگر دشمن نسازد با تو ای دوست　　تو می‌باید که با دشمن بسازی

ولە

چه گویم که بس طرفه بودش سرشت　　کس اوضاع او را نیارد نوشت

حاشا که گشاده دل از زخم جفاست　　گر تیر تو گردید ترازو نکشیده است

وله

شغل عشقت نه ز هر بو الهوسی می‌آید   کار سیمرغ نه از هر مگسی می‌آید

وله

زمانه حالت بیماری اجل دارد   کدام روز که بدتر ز روز دیگر نیست

وله

هر کس رسانده است بنام نکو نگین   ملک زمانه را بسواری گرفته است

وله

میشود از غفلت افزون رتبهٔ اهل لباس   قیمت محمل بود نازل چو خوابش کمتر است

هر لطافت که نهان بود پس پردهٔ غیب   همه در صورت خوب تو عیان ساخته‌اند

اسیر بند و بلا را چه جای سرزنش است   گرت معاونتی دست میدهد دریاب

وله

در رزم چو آهنیم و در بزم چو موم   بر دوست مبارکیم و بر دشمن شوم

وله

بلند

نیست کمتر هیچکس از هیچکس هنگام لاف / خویش را اول شمارد وقت بینش موشکاف

وله

خصم تا بر فساد یابد دست / رو امید صلاح شو انداشت

حدیث خسرو شیرین نهان نیست / ورین شیرین‌تر الحق داستان نیست

برخیز اکنون نه جای خوابست / وقت سفر و دم شتابست

گاه ریزش نیست پیدا قهقهه مینا بجام / با لب خندان کرم برریزد ستان خوش شماست

وله

هست آسایش نگین را در سواری بیشتر / خانهٔ زین نامداران را بود دار القرار

وله

بسی افتاده و برخواستم در خواب و بیداری / با آسانی نکردم قطع راه کامرانی را

نگردد شمع اگر خاموش امشب کشته خواهد شد / که با چندین فسون کردم بخواب آن طفل بدخو را

ولە

ناخدا کیست درین بحر توکل پیش آر | دستگیری نه ز هر خار و خسی می آید

ولە

یاد تو در سینه چو در شیشه مے | عکس تو در دیده چو در گوهر آب

چنین است آئین گردون دهر | که بخشد بلطف و ستاند بقهر

کوشش بیهوده ز غایت فزون | کوشش آتست بهاون درون

پشیمان شد از هرچه خود کرده بود | ولیکن ندامت نمیداشت سود

چو از سرو بن جای گردد تهی | بگیرد گیاه جای سرو سهی

ولە

بچشم طفل شکمخواره بهتر است بسی | ز سیب غبغب شیرین حباب کاسه شیر

کی بز

کس نیست که از جور تو فریاد ندارد | دوران چو تو بیدادگری یاد ندارد

وله

نرمی چو حاصل نگردد مراد | درشتی ز نرمی در آنحال به

هر کرا زاغ رهنما باشد | منزلش وادی بلا باشد

وله

قدی که خم نشد بتواضع بگشت راست | هر کس باین خیال بیفتاد برنخواست

وله

صلاح طبع چو سوی فساد روی نهاد | بماند بیهده در دست بو علی قانون

وله

بس اهل دولت ببازی نشست | که دولت برفتش ببازی ز دست

وله

عقل بر عشق میزند خنده | که بمیری تو زار و من زنده

وله

با لطف دوست کام طمع دارم از سپهر | در عین بحر می طلبم از حباب آب

ذره را کی میتواند برد با خود آفتاب / میرود آخر ز دستش هر چه پیدا میکنی

بزم مدعی شوقی که آن با بنده دارد / بحرف کس نمیماند خدا او را نگهدارد

وله

پر است چرخ و اختر بخت جوان شاه / آن به که پیر نوبت خود بر جوان دهد

غفلت زده کانی که لب از خنده گشایند / افسوس که در ماتم دل جامه درانند

شد تملقهای بیجا باعث بیقدریم / خوار باشد در نظر جنسی که ارزان میخرند

وله

بهر روزی بیقراریهای ما امروز نیست / مرغ ما در بیضه میکرد از برای دانه رقص

بیچاره دل بی سر و سامانی ما / از هر چه بترسید همان پیش آمد

وله

بجاهل:

بجاهل سرزنشهای فلک کاری نمیدارد | زبان نیشتر را از رگ کردن نمیدانی

وله

نشود دور ز نقاش چو شد نقش تمام | هر قدر کار تو صورت نپذیرد خوبست

وله

با سختی زمانه تواضع کمال نیست | خام است چون نجاک در افتد ثمر ز سنگ

هیچ نخلی بی ثمر در گلشن ایجاد نیست | سرو را هم بار خجلت بر لب جو داده اند

وله

کی ترقی باعث اصلاح بدگوهر شود | اصل بد را چون ترقی رو دهد بدتر شود

وله

وسعت صحرا بود در چشم مردم چشم مور | از جفای حمله داران گشته از بس کار تنگ

تصدیع در تدارک هر ما حضر مکش | داری چو سرکه و نمک این درد سر مکش

بس قحط مردم است درین دیر دون اساس | نسناس در حساب مضاعف بود ز ناس

کس نشد رنگین بخون بیسعی در میدان عشق / زین حنا هرکس برد قسمت بقدر دست و پا

ول

فتادم در جوانی چون زال دهر در پیری / کجا با نفس سرکش مرد میدان میتوانم شد

نیست ارباب ستم را بهره از رزق حلال / تیغ دارد آب و دائم خون مردم میخورد

در رفتن آن پسر که رود از پدر به پیش / خوبست از جهان ز پدر پیشتر رود

پوشیدن آشکار کند عیب جامه را / خواهی اگر که عیب تو پنهان شود مپوش

ول

ز حال دوستان گر نیستم آگاه معذورم / که از ننگ گرفتن من نمیگیرم سراغ کس

ول

هر آن متاع که افزود کاست قیمت او / بجز حیا که چو افزون شود بها گیرد

نان ده آنست که دل تنگ نگردد کرم | چون تنور از شکم خویش اگر وا گیرد

ول

آه اگر مستی نمودی هر حرامی چون شراب | آن زمان معلوم گردد در جهان هشیار نیست

درد سر است صحبت و رنج دل اختلاط | دانا ز خلق گوشهٔ عزلت از آن گرفت

ول

خرمن طاعت خود را همه دادی بر باد | بر تو از فعل بد خویش چه بیداد آمد

ول

زمانه چو باد است و باد از نخست | نقاب از رخ گل بعزت گشد

راه اهل همت کس منیناز دبجود ناتمام | ابر از این در نجای قطره گوهر میرد

ول

صید مطلب نکند جز بکمند اندازی | هر که قطع نظر از عالم اسباب کند

ول

باجتهاد فلاطون عشق مجهود است | کسی که درد محبت دهد دوا گیرد

خاکساران جهانرا بحقارت منکر | کس چه داند که درین کرد غباری باشد

ول

نه سیرتی که ازو خاطری بیاسودی | نه صورتی که کسی دوستدار او بودی

با ولی نعمت ار برون آئی | بیقین دان که سرنکون آئی

ول

کسی که میکند از بال دیگران پرواز | زعین کوردلی پا دهد عصا گیرد

ول

ترکیب پیاله که درهم پیوست | بشکستن آن روا نمیدارد مست

ول

جوینده کان راحت دنیا برای خواب | خوش کرده اند سایهٔ صید رمیده را

ول

در گشاد گره خلق مکن کوتاهی | همچو ناخن اگر از دست تو برمی آید

ول

مدان ز خامی اگر داغ دل ز یار نهفتم | که سایه پرور من تاب آفتاب ندارد

وله

مده راه صاحب غرض پیش خویش | بناخن مکن سینهٔ خویش ریش

کس بر اسب ستم سوار نشد | که نه افتاد و خار و زار نشد

وله

دو یار یکدل اگر باهمند در همه کار | هزار طعنهٔ دشمن به نیم جو نخرند

وله

هوای هرچه داری پا مکش از جستجوی آن | که نبود غیر کوتاهی کمندی صید مطلب را

وله

غبار خاطرم بال و پر طاوس را ماند | ز رنگین جلوه از بس که احوالم دگرگون شد

وله

بشکر راحت دست تهی تمام نازم | گر آفتاب حوادث نشد انیس سایهٔ بیدم

وله

دل عشاق میازار و بجان عذر مخواه | که مداوای چنان ریش به مرهم نشود

وله

بر قبولم شد مگر عرض تشریفات دسر | جامهٔ زیبنده تر از چشم پوشیدن نداشت

وله

تا کی زمانه داغ غمم بر جگر نهاد | یک داغ نیک نا شده داغ دگر نهاد

نخواهم که چیزی بجا ماند از من | که دیگر رجوعی بد نیا ندارم

کیست کریم آنکه ببلبل دهد | بی زنی شهرت و تحسین دهد

وله

نه آنکه ز تأثیر فغانم | بگوشت بعد ازین خواهد رسیدن

کی بر فع حاجت احباب کوتاهی کنم | من که گر خصمم فتد در چاه همراهی کنم

هرگز نشدم منتفع از گرمی بازار | چون شمع مرا سوختن هر کس خریداست

وله

همواره

همواره خوان نعمت بی‌منتهای لطف — از قاف تا بقاف جهان گسترنده ایست

ولہ

قرض است فعلهای تو بر روی روزگار — در هر زمان دور که خواهد ادا کند

ولہ

سیم و زر را که بمردم دهد — آخر ازان به بخاکش نهند

ولہ

زدی آتش و خانها سوختی — بلائی برای خود اندوختی

شر اندیش هم در سر شر رود — چو کژدم که در خانه کمتر رود

انچه او سالها بظلم اندوخت — در یکی ساعتش زمانه بسوخت

ولہ

تجلی بجهان جز سخن شنیدن نیست — بگوش این گهر بیبها کشیده خوش است

ولہ

کی بمقصد همعنان ذکر باطل میرسد — هر که می پوید طریق حق بمنزل میرسد

وله

مرا همیشه بود در و بر و رحسن تو ما نع
زغیر شکوه ندارم نقاب کاش بر افتد

وله

خار هر کید که بدخواه تو در راه افکند
خنجری کشت که جز در جکر او نخلید

ازین خوبتر پند مشهور نیست
که زندان دشمن به از کور نیست

وله

کار اکر دشوار اکر آسان بود
پیش قدرت جملکی یکسان بود

وله

مرک حق است لیکن از تقدیر
که بهانه حمام شد که تیر

وله

منحصر در خاکساریهاست تحصیل کمال
دانه از افتادکی آخر بحاصل میرسد

وله

به پای بوس تو هر کس بسر نمی آید
چو زلف نخل امیدش ببر نمی اید

وله

بدام

لله الحمد که آن نقش که خاطر میخواست — آمد آخر ز پس پردهٔ تقدیر برون

وله

بینائی اگر بستن چشمیست ز دنیا — پیداست که صاحب‌نظران بی‌نظرانند

وله

در بحر غم تو غوطه خواهم خوردن — یا غرقه شدن یا گهری آوردن

وله

تیغ تو بقطع و فصل کار دشمن — هر جا که برفت سرخ رو باز آمد

وله

نیکی مردم نه نکوروئی است — خوی نکو مایهٔ نیکوئی است

اگر فتنه گیرد سمک تا سماک — چو ایزد نگهدار باشد چه باک

وله

این آه کشان از دل افسرده بتدبیر — در دعوی آتش نفسی باد پرانند

پله مگسل ز کف مگذار با گردی عزیز — سنگ ناسنجیده کی با زر برابر میکند

ولہ

شمارد عاقل بیدار راحت ترک منصب را
عسس پیوسته خواهد از خدا کوتاهی شب را

ولہ

چنان غبار کدورت گرفته خواهد شد
که دوستان نتوانند یکدگر را دید

ولہ

مزن چین جبین آئینه‌سان از هر که بد بینی
بروی خود میاور وضع ناهموار دشمن را

ولہ

نشاید صاحب نام نکو شد رنج نادیده
نگین هرگز نگردد دیده است سنگ ناتراشیده

ولہ

کسی کو چیده از خار علایق دامن همت
بکام دل تواند چید از باغ توکل گل

ولہ

کی توان آسان برنگ خانهٔ ما خانه ساخت
قطره بسیار زد سیلاب تا ویرانه ساخت

ولہ

اگر بوقت خطر پای سعی گردد لنگ
چرا درنگ کند شیشه چون خورد بر سنگ

ولہ

[illegible]

انکه بخندد اندت خصم بود خصم خصم | انکه بکریاندت دوست بود دوست دوست

وله

این است همیشه عادت چرخ کبود | چون بیغمیئ دید زوال آرد زود

وله

کوئی من واو دو شمع بودیم بهم | یک مرد و برفت و دیگری میسوزد

وله

هر نام وری که در جهان هست | او را حسدی ز همرهان هست

وله

کسی را که یاری دهش داوراست | حکایات او حالت دیگراست

وله

از طینت بد همه تباهی خیزد | شور و شر و افساد و مناهی خیزد

زمانه ازان کس ترا کند | که او کار امروز فردا کند

وله

فیض ازل بزور و زر ار آمدی بدست | اب خضر نصیب بر اسکندر آمدی

وله

دشمن همای بر سر خود دید و غرّه شد
غافل که خود در او طمع استخوان نبد

وله

کنون سپید ار شو تا زنخ کرد در جهان نامت
که چون کیرد تو را خواب عدم افسانه خواهد شد

وله

مدار هر که چون خاتم بدست دیگران باشد
بجای لقمه اش انکشت حیرت در دهان باشد

وله

کند ساقی نکاهی سویم از عین عتاب اما
دهد پیمانه کاهی بمن از زهر ناب اما

وله

چرخ بر مردم هموار نمی‌یابد دست
زانکه چون پستی دیوار حصاری دارد

وله

با اهل طبع چو لذّت ز فکر خام رسد
بکام تا نرسد میوه کی بکام رسد

وله

بخت اگر باقی بود دندان بسندان نشکند
بخت اگر بر کردد آن دندان بکاهی بشکند

وله

ازلطف

مرا ز لطف حکیمی بود امید شفا　　که گر اشاره کند عمر رفته باز آید

ولہ

شود ناقص سخن در بزم اهل حال رسوا　　که چون صحبت نباشد قال گردد لال رسوا

ولہ

حد هر ابله بدستور نیست در قانون عقل　　چوب از مضراب باید زد خر طنبور را

ولہ

خالی ز کدورت نبود یکنفس از عمر　　این آب ز سر چشمه گل آلود برآید

ولہ

نمی آید ز ما عاجزکشی چون خصم کم فرصت　　دم شمشیر ما از رنگ نگاه گرم میگردد

ولہ

عاشق که حساب ورق لاله و گل کرد　　داغی که بدل داشت ندانست که چند است

ولہ

رقیب دامن بعمد گرفت در کویش　　سگ درنده ندیدم که آشنا گیرد

ولہ

چند بر عکس مراد دل دانا گردد　　کاش گردون بسر مردم دانا گردد

وله

ملایم طینتان را گر معنی نام زد باشد | بفرق این سخن همواری کاغذ سند باشد

وله

بقطع تعلق نتوان دل ز جهان کند | این نخل بجز باز اجل تیشه ندارد

وله

بود گاهم بیم خوف و گاه امید آشیان | داشتم پرواز با بال و پر خوف و رجا

وله

طوطی که آب چشمهٔ آئینه راندید | تیغ زبان خویش کجا آبدار کرد

وله

بپایان مرگ استغنا حیات جاودان دارد | هوای آب حیوان سد اسکندر دارد

وله

بکف آورده ام دامان مطلب از پشیمانی | کف افسوس من خاصیت دست دعا دارد

وله

مکدر میشوم چون باد پیغام بهار آرد | که از بوی گلم آئینهٔ خاطر غبار آرد

وله

بسکه طفلان را نمیخواهم که آزاری کشند ‌‌ ‌ سوی دشت از شهر می آرم بدامن سنگ خویش

وله

کار امروز بفردا مگذاری زنهار ‌ ‌ ‌ که چو فردا برسد نوبت کار دگر است

وله

سکّه خاصان نداری معرفت کم خرج کن ‌ ‌ ‌ فتنه ها دارد بنام پادشاهان زر زند

وله

کسی در عشق فال بد بگیرد ‌ ‌ ‌ دگر گیرد بجان خود بگیرد

وله

بود هر کرا لطف حق راهبر ‌ ‌ ‌ شود کار و بارش بخوبی میسّر

وله

برهنه هر که زند حرف در برابر خصم ‌ ‌ ‌ حریف خویش بخاک افکند چو کشتی گیر

وله

مشو بمرگ ز امداد اهل دل نومید ‌ ‌ ‌ که خواب مردم آگاه عین بیداریست

وله

از تردّدهای بیجا میشود سرمایه پوچ ‌ ‌ ‌ موج می آرد کف خالی ز دریا بر کنار

ولہ

سایه تا بر خاکم ای ابر بهار افکنده / سبزه دائم از زبان شکر دارد دانه

ولہ

جمع کردن خویش را در عهد خیرت مشکلست / پشه نتوان کرفتن لشکر برشته را

ولہ

بشکفت از ریاض میامن گل ظفر / افروخت از سپهر امید اختر مراد

ولہ

آخر ز فرق دارا افتاد تاج عزت / عبرت ز تاج دارا بر گیر تاج دارا

ولہ

بچوب آرند بیرون هر چه ماند در بن دندان / ز روزی آنچه دزدی شیمت حکام میکرد

ولہ

گریز دار صف ما هر که مرد غوغا نیست / کسی که کشته نشد از قبیله ما نیست

ولہ

باز آمدم که شوق تو در تن در آورم / این طوق بندگیت بگردن در آورم

ولہ

قلم آن زبان نبود که شرح حال ما گوید ⁂ ورای حد تحریر است محنتها که ما داریم

وله

مینالم و ناله را اثر نیست ⁂ میسوزم و دوست را خبر نیست

وله

در چشم کند خانه بکس را چو دهی روی ⁂ با سفله همان به که مدارا نکند کس

وله

دست فلک کجا بگریبان من رسد ⁂ از شش جهت چنانکه مرا غم گرفته است

وله

امید سازد نما بر راه پیما ظاهر است ⁂ نیست نسبت با عصای شل عصای کور را

وله

ما داشته بودیم امید مرهم ⁂ تو بر دل ما قرزده ریش آوردی

وله

نه شب بهیم نه روز از ناله و آه ⁂ خواهی شب ما دراز خواهی کوتاه

وله

میدهد انداختن داغ پشیمانی بمن ⁂ خانهٔ زنبور را شهد مصفا آتش است

ول

گل همان به که بحرف تو نیاید گوش	ورنه درد سر مرغان هوا بسیار است

ول

ما ز سیلاب حوادث خط پاکی داریم	بارها سیل گذشت از سر ویرانهٔ ما

ول

در دل مور ز تنگی بحقارت منگر	که نهان خانهٔ اقبال سلیمان اینجاست

ول

ذکر باقی را حکیمان عمر ثانی گفته اند	این ذخیره بس تورا کالباقیات الصالحات

ول

مرد آنست که اندیشه ز مردن نکند	بیم از کشته شدن و بیم ز مردن نکند

ول

در دیده عینک می نهم چون موسم دیدار شد	در آرزوی روی تو بنگر که چشمم چار شد

ول

ما را همه بر روی بود زخم شهادت	ما ضربت سیلی قفا را نشناسیم

ول

گردد شکسته خاطر من از نگاه سخت	این دانه راز گردش چشمست آسیا

وله

سر زد آه و نگاهی ز دل و دین من	آه در سینه و نظاره بمژگان رفتم

وله

از غرور حاسدان حاصل نشود مقصود من	کج نگاهیهای یارانست محراب دعا

وله

زنهار عیب صاف ضمیران مکن که هست	آئینه وجود عزیزان بدن نما

وله

در آن محفل که دل مهر از لب گفتار بردارد	سخن کردن بود آسان و دشوارست خاموشی

وله

چراغ از خلوت فانوس دارد گنج آسایش	مکن از آستین بیرون سوی اهل کرم دستی

وله

عیبت عبث آمد و رفت نفس	از دو سر این رشته بدست کسیست

وله

ز فیض ناتوانی شدت غربت نمی بینم	بهر جا میرسم چون تار گوهر خانه دارم

وله

شد از جمال تو فیروز روز من امروز	که خواستم شب و روز از خدای امروز است

وله

خود بدید است در جهان یاری	کار هر مرد و مرد هر کاری

وله

برون آید آخر رو سیاه از روی نعمت	کسوف آفتاب بی زوال از ماه پیدا شد

وله

با مصحف شریف ندارند نسبتی	رندان قسم بقبضهٔ شمشیر و نان خورند

وله

دل که از جا رفته بود اینک بماوا میرسد	جان ما و جان جانان جهان خواهد رسید

وله

زر میندوز که چو خانه پر از شهد شود	آن زمان وقت جلای وطن زنبور است

وله

با شادی دیدار تو در عین سلامت	غمهای جهان جمله فراموش توان کرد

وله

آنکس که پایه دار بود خودنمای نیست | هرگز کسی گلی ز سر باغبان ندید

ولہ

منهی اقبال درین کهنه دیر | غلغله انداخت که الصلح خیز

ولہ

همی چشم روشن عنان راندید | سپهر و ستاره ستان راندید

ولہ

هرکه غمگین کندت شادش کن | وانکه بندت نهد آزادش کن

ولہ

طوبی که خورد آب ز سرچشمهٔ حیوان | فارغ بود از تربیت باد بهاری

ولہ

سخت جانرا ز مال خود نباشد بهره | از شرر هرگز نگردد خانه روشن سنگرا

ولہ

اسباب طرب چرخ جفا پیشه ندارد | آنی که غم از دل بر داین شیشه ندارد

ولہ

آدم ز خلق خوش بمقام ملک رسید | خونی که مشکناب شود پاک می شود

طوطی از هموارئ آیینه می آید بحرف
پیش ارباب سخن زنهار لوح ساده باش

وله

دهن خویش بدشنام میالا زنهار
کین زر قلب بهر کس که دهی باز آید

وله

از زبان کلک نقاشان شنیدم بارها
پرزبان نرم کی صورت پذیرد کارها

وله

نرمی نقد جان از سختگیران میتوان بردن
بزیر تیغ هرگز کس نگیرد خانهٔ مورا

وله

هر کرا نیست حسن عهد و وفا
هست دور از مسلمانی

وله

نه بهر مرادات دارفانیست
همه کوششِ ما برای خدایست

وله

تنگی از گردون ز ناهمواری خود میکشی
رشتهٔ هموار را جولان بچشم سوزنست

وله

جابر

حباب از سربلندی پایمال موج میگردد | غبار از خاکساری سر باوج آسمان دارد

ول

میبایدش هزار قدح خون بسر کشید | تا در مذاق خلق گوارا شود کسی

ول

پیش آن جراح بی زر کی رود کارم به پیش | از برای مرهم او میزنم زخمی بخویش

ول

اصول نفس چو شد منحرف ز جنبش اصل | به لای عجز فرو رفت پای افلاطون

ول

میکشد ظالم مکافات عمل پیش از اجل | تیر اول میخورد نیش سر پیکان را

ول

ز مظلومان ستمگر بیشتر آزار می یابد | اگر اول نیفتد تیشه سیل کی دیوار می افتد

ول

نگردد از رگ این نامرادان نیشتر رنگین | که میگوید که از زخم نگین خوناب می آید

ول

میرسد فیض بهر حال بصاحب جوهر | تیغ هرگه شکند میخ سپر میگردد

وله

عزّتت تا بود از زیر فلک بیرون رو — که مگر ز نسوئی در نظر اختر خویش

وله

حدیث هند مگوئید همدمان دیگر — که کرده ایم ز دل هیچ دود آه برون

وله

بروز حشر پروای کسی کس را نمی باشد — چو اندیشی برای دیگران اندیشهٔ خود کن

وله

وضع خود شیخ ملایم کند از مکر و فریب — پنبه با رشتهٔ انگشت بود دام نهان

وله

نشینی تا بکی غافل ز ناز او قف یارب کن — پی شب رنج داری تا توانی روز خود شب کن

وله

تیز تر گردد ز سوهان تیغهای بی امان — بی سبب در کار مردم چین پیشانی مکن

وله

بر تملقهای دشمن تکیه کردن ابلهیست — پای بوسی سیل از پا افکند دیوار را

وله

مصلّی

مصلحت از رای دین داران کامل عقل جوی   مشورت با مردم نزدیک دوراندیش کن

وله

بدنفس مباش و بدگمان باش   از فتنهٔ دهر در امان باش

ولایت چنان از ولی خالیست   سفیهی بهر قریهٔ والیست

وله

تو را کیسه گر که نان کند منت   زبان مردمی بابیست بودن

وله

از آن زمرهٔ گمره راهزن   یکی را نمانند جان در بدن

امنیت کمال و کامکاری   بازوی قوی حسن تدبیر

وله

شکوهی نماند در آن خاندان   که بانگ خروس آید از ماکیان

وله

پا منه بیرون ز حد خویش تا بینا شوی   نیست حاجت با عصا در خانهٔ خود کور را

ولہ

از خاتم یاقوت تو را دست شد از کار — ز افکندن این سنگ گران دست نگهدار

بیچاره بسی امید در خاطر داشت — امید دراز و عمر کوتاه چه سود

ولہ

گردن نه بجفا، زمان را سر مکش — کار بزرگ را نتوان داشت مختصر

ولہ

زهد و ورع بخدمت سلطان نقیض نیست — دل را بحق ببند و میان را بچاکری

ولہ

سری که گردن از امرت کشید دور از تست — بر آستان تو اینک کشان کشان آید

ولہ

بتوشه برداشتن آئین سبکباران نیست — جگر خویش خورد هر که بما همسفر است

ولہ

دشت عالم سبزه زار از جوش اشکی گشته است — میکنم بال از زمرد میپرم زین تنگنا

ولہ

ای دشمن

ای دشمن قوی دست ضعف مرا خوار مکن	شمشیر خونچکانست رنگ پرین من
پلنکانی که شیران را شکارند	پیام خود بپای خود گذارند

وله

نیل فلک از بحر قضا طغیان کرد	در مصر بقا یوسف و یعقوب نماند
زمانه به نیک و بد آبستن است	ستاره کهی دوست که دشمن است
بر شیشهٔ خویشتن مزن سنک	با لشکر خویشتن مکن جنک
پلنک دمان کرچه باشد دلیر	نیارد زدن پنجه با زهره شیر
سعی کن از مروه ده دل را صفا	لیس للانسان الا ما سعی

وله

با این دو پا کریز ز مردم نه ممکن است	خواهم بدوش شهپر عنقا بر آورم

وله

چندین گهر ز سینه برآمد تو پنجبر … یکفلس اگر ز کیسه برآید مکدری

خوشتر آن باشد که سر دلبران … گفته آید در حدیث دیگران

تیغ دادن در کف زنگی مست … به که باشد حکم ناکس را بدست

وله

نیست جدائی ز هم حلقهٔ زنجیر را … حادثهٔ روزگار از پی یکدیگر است

نی قند و نه آزار مگس میباید … یکلحظه بدوست دست رس میباید

نفس شریر در ظلم محتاج تقویت نیست … بهر هزار خرمن کافی بود شراری

از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر … یادگاری که درین گنبد دوار بماند

وله

زدل بدل گذری نیست تا محبت هست ‌ ‌ ره چمن نتوان بست با صبا اینجاست

وله

زچشم خویش افتادن بود منظور چون اشکم ‌ ‌ بچشم خصم وضع خویش دیدن آرزو دارم

وله

خامیست امید ثمر از نخل تمنا ‌ ‌ بگذار که این هیزم تر مایهٔ دود است

وله

نقطه از جنبش پرگار خبر می بخشد ‌ ‌ چشم حیرت زده کان شاهد اسرار است

سر چون و چگونه را بگذار ‌ ‌ کالرضا بالقضاست آخر کار

وله

صد بار بخت رنگ فلک را بحکم عقل ‌ ‌ معلوم کس نشد که بعالم چه کار کرد

وله

خوردم از راحت فریب اما غلط کردم غلط ‌ ‌ بود اینجا مشعل رهزن زچشم رهنما

غافلان گر آمد اقبال و دولت خوشدلند ‌ ‌ مالها زیر زمین چون گنج قارون کرده اند

وله

از این آهن‌زبانان انتقام خویش میخواهم | رگ من محضر دعوی بخون نیشتر دارد

وله

بیمدد عشق ملک حسن خرابست | رنگ بنای شهان ز گرد سپاهست

وله

میکند سیر سراپای تو سرتاپایم | بتماشای تو آغوش تمنا چشم است

وله

مردمی شوکت نمی‌بینم ز ابنای جهان | منکه دائم آدمیت دیده‌ام از تصویرها

وله

نیست یکسان آشنا چه دوست چه دشمن | چون گل رعنا دورنگیش دو گواهست

وله

جهان از نام آنکس ننگ دارد | که بهر این جهان دل تنگ دارد

وله

گرچه میگردد بآتش پخته هر خامی که هست | خامتر هر کس که دارد جز بناری بیشتر

وله

پریزای

پذیرای نصیحت نیست دل اهل تنعم را	چو کاغذ چرب باشد نقش را دشوار میگیرد

وله

کارم بدان رسید که همراز خود کنم	هر شام برق لامع و هر بامداد باد

وله

تیغ باید زدنش بر جگر	هر که زبانش دگر و دل دگر

وله

بدولتی که رسی بهر خلق باش نه خود	بخویش سایه نمی افکند هما هرگز

وله

سیل از ویرانه باز خار و گرد آلود رفت	زود می مالد فلک روی ستمگر بخاک

وله

درین مراسله راز مستمع سر طبیعت	خط معانی دین بر معاندین مگشا

وله

سعادت سرمه سازد در نظر گرد کدورت را	بود از دود مشعل خانه روشن اهل دولت را

وله

کشتی چو باخت لنگر خود زود بشکند	زنهار در کشاکش دوران صبور باش

وله

هرکرا دادم زغیرت جای بر بالای چشم
عاقبت چون موی ابرو تیغ بر رویم کشید

وله

ای خوش آن شور که مستانه بعالم فکنی
شیشه بر کعبه زنی جرعه بزمزم فکنی

وله

مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنه
کار صعب است مبادا که خطایی بکنیم

وله

پاس دولت جمع کی با خواب راحت میشود
شمع دایم از برای تاج زر جان بر سر است

وله

دامن دولت به آسانی نمی آید بدست
این همان از پنجهٔ فولاد می آید برون

وله

طپیدن دل سیاره میکند فریاد
که این شکسته سرا جای آرمیدن نیست

وله

تقریر غم دل بزبانست و زبان نیست
این زمزمه محتاج بیانست و بیان نیست

وله

باطنی

باخلق جهان بر سر صلحیم و مدارا — سرباز بمردان دعا را نشناسیم

وله

چون حسودان دیدهٔ شرم و حیا بر هم نهند — تهمت آلودگی بر دامن مریم نهند

وله

دل و زبان چو یکی شد سخن بلب نشود — بهیچ جا نرسد طایری که یکبالست

وله

چو بد کردی مشو ایمن ز آفات — که واجب شد طبیعت را مکافات

وله

ملک را کس قرار خواهد داد — تیغ را بیقرار باید کرد

وله

نماند کس ز ستم پایدار دل خوش دار — کدام خار که از پای بر نیامده هست

وله

کسی ز چون و چرا دم نمی‌تواند زد — که نقش بند حوادث ورای چون و چراست

وله

بتن مقصرم از دولت ملازمت — ولی خلاصهٔ جان خاک آستانهٔ تست

ولە

نخلیکه برارنده خود را نشناسد — سرپیش فکندن ثمر پیش رس اوست

ولە

همیشه خازن شهد است از حلاوت عیش — کسی که خانه چو زنبور مختصر دارد

ولە

خوشا دردی که از چشم بداندیشان نهان باشد — خوشا چاکی که چون خنجر بجیب استخوان باشد

ولە

خون دل شکسته بجای شراب نوش — آزار جان خسته بقصد ثواب کن

ولە

کمال کار جهان نقص دان ازانکه جهان — بهرکس افسر زر داد چشم نابینا

ولە

هرکسی دارد بیاد خویش سودای دگر — هرسری بندد باسلوب دگر دستار را

ولە

نقش پای رهروان از چشم آهو دلبرست — گرد این صحراگاه دل پذیری داده است

ولە

بالنعم

باشدم سر کشتی و وضع ملایم یا بم | کف دریا شرر خرمنی از کافور است

ولە

کسی که مست بود از حکومت دوران | سواد کرد نگینش خط لب جامست

ولە

فارغ از شام غریبانست در صبح وطن | آفتاب من جدا گردی نمیداند که چیست

ولە

نفس بر باد گشته غالب از رنج طول امل | راهزن بیدار باشد راه چون خوابیده است

ولە

کرده گم ره خود دهان نگران نه جا | گر سبکسیر شوی موج هوا جادهٔ تست

ولە

جادهٔ افتاده قامت راست میکرد در زمین | بیش از این نقش قدم هم دستگیری داده است

ولە

شهرت ما گشته است مانع بیرون شدن | همچو نگین نام ما مهر در خانه است

ولە

ملاقات عزیزان را بود شیرازه از غفلت | شود مژگان بمژگان آشنا چون خواب می‌آید

وله

برفع پستی اقبال خویش چاره ندارم
برتبه گرنیم از آسمان ستاره ندارم

وله

شاه عالم بکرم گشته علم
بارک الله زهی خلق و کرم

داغ دلسوز بود بهر پرستاری دل
اشک باشد عرق صحبت بیماری دل

زبان سنجی کی کم قدر سازد خویش را باید گو
که بیرون آورد حرف زیاد از وزن مصرع را

وله

باشد از بار ندامت خلعت احسان حرج
از کف افسوس دارد این قبا بند قبا

وله

بهر ره میروی چو گرد از دنبال میآیم
سراپای سمندت برنمی دارد غبار من

بقیامت برم این تعهد که با تو بستم
تا در آن روز نگوئی که وفایت نبود

زنجیر چه حاجت تن فرسودهٔ ما را ... از ضعف بدن نشد رها نقش حصیر است

و له

موقوف با آسایش چرخ است قرارم ... هر کار که موقوف محال است محال است

و له

در گلستانی که زاغان نغمه پردازی کنند ... گوش گل را گوشواری بهتر از سیماب نیست

در پیش چشم پرده نشینان روزگار ... اقبال پردهٔ رخ ادبار بیش نیست

و له

آن همه دعوی که با ما عقل دعویدار کرد ... دید چون روییت بعجز خویشتن اقرار کرد

و له

خامه از اسرار معنی یکقلم آگاه نیست ... هر سخن سازی نمی باشد شناسای سخن

و له

من که دیوانهٔ زنجیر توام ... کی بهر سلسله پابست شوم

و له

لباس تیغ کنم پارهٔ تن خود را ... برهنه هم نتوان دید دشمن خود را

وله

این مقام خوش که می بخشد نسیم وصل یار — خیزد از حل فیها خیر ارباب الدیار

وله

لمعه رتبه کمال علی — هست چون نور آفتاب جلی

وله

از آن گل معطر بگردد دماغ — که دارد نگهبان باطراف باغ

وله

با عکس خود بخلوت آئینه عشق باز — هردم بخویش خسرو خوبان خطاب کن

وله

لب گشوده است با نگار خود از شادی — انکه گوید اثر تیغ زبان پیدا نیست

وله

بلبلم را بوصال گل دماغ نغمه نیست — یار تا برخواست از مجلس صدای پا نشست

وله

ای که گوئی چشمه شیرین نمی باشد بحر — در دل پر شور یاد آن لب شیرین چنین

دنا

دنیا نه متاعیست که ارزد بنزاعی | با خصم مدارا کن و با دوست مواسا

وله

مرا ز قبله نما گشت روشن این معنی | که دل رمیده و صاحبدل آرمیده خوشست

وله

عمر رفت از کف و داریم همان ذوق نشاط | گل بغارت شد امید شگفتن باقیست

وله

خاکساری پیشه کن در رهزنی چون گردباد | از ره افتاده کی بر چرخ دست انداز کن

وله

میدهد دورانم از گرد کسادی خاکمال | تا خرد لعل مرا نرخ زجاج دیگران

وله

سرکشان را میتوان کردن بنرمی رام خویش | شمع می آرد بپایان شعله را همراه خویش

وله

اضطراب خویشتن عاجز نمی آید بچشم | مینماید مور بار از سرعت رفتار خویش

وله

کس بمیخانه ز احوال جهان غافل نیست | میتوان دید چو مینا ز درون بیرونش

وله

ازبسکه بوصل تو گرفتار فراقیم
ما را سخن روی بروی تو نوید است

وله

ثباتی نیست عهد شررا دوامی نیست دوزخرا
بگلشن لاله و گل محض رنگ و بوست پنداری

وله

نظر از چهرهٔ یوسف زلیخا برنمیدارد
سفید الشب بیاض دیدهٔ یعقوب پنداری

وله

خطرها از سرشت خویش باشد جسم خاکی را
زآب ریشهٔ خود چوب این کشتی است طوفانی

وله

نباشد اهل غفلت آگه از کیفیت عارف
نیاید از دهن بوی من پرنگ هشیاری

وله

ذلیل کس نشود آنکه جوهری دارد
که هیچکس ننهد پشت تیغ را بزمین

وله

سالک هر مقام را راه زنیست در کمین
گوش بحرف کس مکن دل بنوای ساز ده

وله

نبن

نسبت بدل رسد ز عمل کاش ذرهٔ ... سعی که در سفیدی دستار کردهٔ

وله

با خواری کشان کی سر فرود آرد سهی سروی ... که بر گل نازد ارد خار از بالای دیوارش

وله

چراغ دولت کس تا سحر نمی‌سوزد ... چو شمع بیهده سرازپی کلاه مرنج

وله

از نعمت جهان نیست بجز حسرت نصیبی ... هر کس که همچو دندان افتاد بیقرینه

وله

گر بود قائل بنقص خویش گردیدن کمال ... عیب خود اظهار کردن خودستائی میشود

کشید تا بر سواد نامهٔ جرمم خط بطلان ... ز استیلای حیرت مدّ آهم را رسانیده

وله

شنیدم آسمان دارد مداری بر لب تسنیم ... ندانستم در اوّل اینقدرها بی‌ثباتیست این

وله

ما بلبلان غمزده استاد ناله‌ایم ... مرغ قفس بکشور ما طفل مکتب است

ول

نسبت دنیا بزندان بس همی گر قید آن / هر کہ شد آزاد میل باز گردیدن نداشت

میتواند گشت بینا بر عیوب خویشتن / گر کشد از خورده بینیهای مردم توتیا

دور گردون گرد وزی بر مراد ما نگشت / دایما یکسان نباشد حال دوران غم مخور

ول

چو زیر دست کسی از غرور بنشینی / لحاظ کر دل خلق چسان توان کردن

نگاه گاهگاهی میکنی هر دم بسوی من / ندانم از سر لطفست یا از بدگمانی ها

ول

ما را ز غیرت سوختی زنهار گل بر سر مزن / پروانه بلبل میشود با شمع همکاری مکن

ول

بی تو از بسکه گزیده است مرا بوس کنار / لب شیرین تو با من دهن زنبور است

بکدزرز سیر باغ چو ایام گل گذشت — منت ز باغبان ز برای ثمر بکش

ول

وسعت ملک جنون هم بکیر از سر پیش نیست — منتهای منزل چاک گریبان دامنست

ول

منت اکسیر تا کی زین در خاکم کند — از طلا گشتن پشیمانیم ما را مس کنید

ول

باعث دوری ز حق غیر از قبول خلق نیست — تا خریداری ندارد بنده پیش صاحبست

ول

کی توان از حرف سرد دشمنان آسوده شد — برگ گل نتواند از باد خزان آسوده شد

ول

بکاروان محبت درای می باشد — برفتن آب گهر را صدای می باشد

ول

حضور دل که پریشانی حواس فزود — که نیست تفرقه در مجمعی که کثرت نیست

بلب هرکس که شیرین خواهد آن شور عزیز را — کنار چاه را میباید آغوش بدر گیرد

ولە

بگشا بتأمل لب گفتار که دیگر | ناید بدهان باز چو حرفی ز زبان جست

ولە

ابر و در پیش باران رنجین بصرفه نیست | میدهد دهقان بگلشن آب و میگیرد گلاب

ولە

چو خواهم بر جگر مرهم نهم الماس میریزم | همانا هست دست دیگری در آستین من

ولە

چرخ دون از کسی حجابش نیست | چشم در روی آفتابش نیست

آید بدست حکاک از کندن گهر زر | از بهر اهل حرفه کانی به از دکان نیست

گفتم مگر از گریه گشاید گره از دل | افسوس که این عقده بجا ماند و گهر رفت

ولە

کجا آرام گیرد خاطر وحشت قرین من | نشد زین خاکدان بجز گرد کلفت همنشین من

اهوز

گر حضور قلب خواهی چشم از دنیا بپوش ۞ شمع را آسودگی در خانهٔ بی روزنست

وله

کند پیش جانان رقیب التماسم ۞ مرا مرگ بهتر ازین زندگانی

وله

اگر حواس پریشان خویش جمع کنی ۞ ترا نماز فرادا کم از جماعت نیست

وله

از دست کسی قوت پرواز ندارم ۞ چون نبض نشستم بهمانجا که پریدم

وله

صیدی بدام خویش ندیدیم ورنه ما ۞ تار نگاه شیر بهر بیشه رشته ایم

وله

چه کار خویش از انصاف باشد فرصت دادن ۞ بس است ای چرخ گردیدن که من [illegible] دارم

وله

گر غباری رسد از منت اکسیر ترا ۞ مشت خاکش بسر افشان و زر خود مس کن

وله

ز کثرت میکنم روشن چراغ وحدت خود را ۞ ز بادام دو مغز چشم احول میکنم روغن

وله

نیست ابنای زمان را برادر هم رحم ‌ ‌ یوسف آن به که بغربت پدر خود باشی

وله

طریق کرم حاتمی کرده طی ‌ ‌ که در کام اول ز شهرت گذشت

وله

تیغ چوبین هم بکار آید پی تهدید خصم ‌ ‌ نیست بیجا گر کشیدم آه بی تأثیر را

وله

بنور دل فروغ ماه و خورشید اندکی دارد ‌ ‌ برای چشم باطن چشم ظاهر عینکی باشد

وله

نکو پیش تیر آه ضعیفان سپر شود ‌ ‌ گر سنگ چون عقیق سراسر جگر شود

وله

بود قطع نظر کردن ز دنیا واجب ای غنی ‌ ‌ چه بندی دل در آن چیزی که باید چشم از آن بستی

وله

چو قطع نظر کردم از خوش نگاهان ‌ ‌ بمن از چه نرگس کند سرگرانی

وله

چون درین بحر پرآشوب نظر باز کنم | چشم من آب نیاورده مانند حباب

وله

مگر ایام را خوی زلیخاست | که در هر جا عزیزی هست خوارست

وله

بطول فکر نتوان جمع کردن مال دنیا را | چرا بیهوده باید آب را بر ریسمان بستن

وله

قدت بیجا نشد مشهور در عالم برعنائی | تخلّص بیشتر شهرت کند از نام موزون را

وله

نسب سودی ندارد چون ندارد جوهر ذاتی | که باشد بیشتر با آب نسبت تیغ چوبین را

وله

حرص دنیا کی رود بیرون ز دلهای سیاه | نیست امید رهائی مور پا در قیر را

وله

ز عصیان لب گزیدن در جوانیها نمک دارد | ازین نعمت چه لذت میبری چون ریخت دندانها

وله

چار چیز آورده ام شاها که در گنج تو نیست | مسکنت هم حاجت و عجز و نیاز آورده ام

ول

دل نمیخواست جدائی ز تو اما چه کنم | دور ایام نه بر قاعدهٔ دل خواهست

ول

کجاست تا که کند چرخ رشته را هموار | سرش هنوز بسنگ از گهر نیامده است

ول

زین آرزو که زمن بگره گذر نمائی | همچون زمین شب و روز دیده بآسمانست

ول

بس شیوه احسان ز جهان پای کشیده است | از اهل ریا نیز کسی خیر ندیده است

ول

هست کمتر ز گوهر بی آب | ساغر لعل اگر شرابش نیست

ول

پیش دم از شفاعت اشک آوردن بچشیم | اهل عزت خندهٔ دندان نما دانسته اند

ول

کشت اعمالت اگر خواهی که فردا بر دهد | بایدت از چشم گریان روز و شب دولاب داشت

ول

آبر

مهر لب بند طفل مغرورم از آنک سؤال — ورنه پستان تمنا کیفش بیشتر نیست

ولە

پی شهرت بکشتن تن دهد شیخ — که تا گویند این شیخ شهید است

ولە

در خور خود می‌طلبد صاحبی — دولت از آن در بدر افتاده است

ولە

سنجیده کی بجنبش بود پایه ظفر — خواندیم سطر جوهر تیغ کشیده را

ولە

حرف تلخ از لب شیرین تو ای غنچه دهن — بس گوارنده‌تر از قند و گلابست مرا

ولە

رسم وفا چه داند معشوق نورسیده — بسیار اعتمادی بر دولت جوان نیست

ولە

همه تن حیرتم از عشق گران طرز نگاه — فتنه بیدار شده بخت بخوابست مرا

ولە

نزد مردان ملک دنیا قابل تسخیر نیست — دست همت چون بلند افتاد عالم گیر نیست

وله

خضر از شرم سکندر گشت روگردان ز خلق
پر رفیقان موافق آب خوردن مشکلست

جفا کارت تصور کرده بودم مهربان بودی
بدستت دادم از بهر ستم دل را ستم کردم

وله

از آزار من ریزد گلستان برای تست
صد رنگ ناز باغ ببوی تو میکشم

وله

بکس نبود خیال دشمنی آزاده مردان را
کشم شمشیر بر خود چون بخاطر بگذرد جنگم

وله

کجاست ناخن همت که عقدهای جهان
بدست راست گشایم بدست چپ بندم

وله

بهر جا میروم آسایشم پیش است پنداری
که غربت را بخود کردم وطن دیگر سفر کردم

وله

من کیم تا شعلهٔ قهر تو پردازد بمن
بی وجودی فارغ از بیم گناهم کرده است

وله

هر که بردارد ز دلها بار بر دل بار نیست	از سبوی من چه منتها که بر دوش منست
وله	
عبث نزاع درین تنگنای برپا نیست	بقدر آنکه نشاستد فتنه را جا نیست
وله	
هرگز نشاد خاطر چشم از وطن ندارم	ما را توقع گل از خار آشیان نیست
وله	
چند از بهر عمارت آبروریزی بخاک	این کهن ویرانه راغب قابل تعمیر نیست
بردباری در نظرها نقص سازد کمال	اعتبار ساربان در مال مردم بردنست
وله	
فروتنی است درین ره دلیل عزت و جاه	فتاده هر که درین چاه ماه کنعانست
وله	
بعاشق پیشه دایم آسمان خصمانه میکرد	شکست آسیا از سینه چاکست گندم را
وله	
جز ناکه بسته ایم درآن دل زساده کی	دیگر بوعدهای تو چیزی نبسته است

ص

ولہ فی المفردات العربی

وحلاوة الدنیا لجاهلها ۔۔۔ ومرارة الدنیا لمن عقلا

ولہ

والمجد لطیب بالآفات طالبہ ۔۔۔ لم یحظ بالمجد من لم یحظ بالنکب

ولہ

بکاء علی الطرف الذی یسبق الطرفا ۔۔۔ علی ذلک الالف الذی فارق الفا

ولہ

واکثر من تلقی یسرک قولہ ۔۔۔ ولکن قلیل من یسرک فعلہ

ولہ

حرام علی ارماحهم طعن مدبر ۔۔۔ وتندق منها فی الصدور صدورها

ولہ

اصبت فیک رشادی غیر مجتهد ۔۔۔ ولیس کل مصیب فیک مجتهد

ولہ

ورثت الوزارة کابراً عن کابر ۔۔۔ کالرمح انبوباً علی انبوب

ولہ

بامن

هنيئاً لاهل الثغر رايك فيهم — وانك حزب الله صرت لهم حزبا

وله

قد يدرك المتاني بعض حاجته — وقد يكون مع المستعجل الزلل

وله

يستعذبون مناياهم كانهم — لا ييأسون من الدنيا اذا قتلوا

وله

اذا قعد الرجال عن المساعي — فما فضل الرجال على النساء

وله

كيف البقاء بدار لا ثبات لها — فهل سمعت بظل غير منتقل

وله

وليس فرار اليوم عار على الفتى — اذا عرفت منه الشجاعة في الامس

وله

عليك سلام الله يا خير منزل — رحلنا وعشنا من ايدي المطى

وله

والخل كالماء يبدي لي ضمايره — مع الصفاء ويخفيها مع الكدر

وله

رحب الفضاء مع الاحزان ضيقة ... سم الخياط مع الافراح ميدان

وله

اذا ذهب العتاب فليس ودّ ... ويبقى الود ما بقي العتاب

وله

وكيف يرجو فلاحا في حكومته ... من امره في يد من ليس ينصفه

وله

رأيت رجالا يطلبون مسائتي ... بحالته من غير فعل ولا امر

وله

ابغي الوفاء بدهر لا وفاء به ... كانني جاهل بالدّهر والنّاس

وله

جرّبت دهري واهليه فما تركت ... لي التجارب في ودّ امرء غرضا

وله

لا تعجلنّ لامر انت طالبه ... فقلّما يدرك المطلوب ذو العجل

وله

من كان

من كان للخير مناعاً فليس له	على الحقيقة اخوان وخلان

ولە

وانّ المعالى لاينالك ذوالعلى	وليس لما تبنى يداسه هادم

ولە

حملت على حكم القضاء ملامتى	ولم الزم الاخوان ذنب زمان

ولە

ساصبر حتى تجلى كل غمة	وتأتى بما تهواه نفسى المقادر

ولە

نسيت كل طريق كنت اعرفه	الا طريقا يوصّلنى لربعكم

ولە

فاياك والامر الذى ان ترحبت	موارده ضاقت عليك مصادره

ولە

لا ينفع المرء فى الهيجاء شكته	حتى يشد اليها شدة الباس

ولە

وليس كل ابتسام من اخى فطن	ضحكا ولا كل تقريب بايناس

وله

وكلّ مكان للتبدّل موقف		وكلّ لباس للتهتّك ميزر

وله

اذا لم تستطع شيئاً فدعه		وجاوزه الى ما تستطيع

وله

بمقدمك المسعود قد قدم السعد		وعاد لنا الاقبال والطالع السعد

وله

ويحسن اظهار التجلّد للعدى		ويقبح غير العجز عند الاحبّة

وله

وما انا الّا المسك فى كلّ بلدة		اضوع واما عندكم فاضيع

وله

وانّ حيار المرء بعد عدوّه		وان كان يوما واحدا الكثير

وله

وللنجم من بعد الرجوع استقامة		وللشمس من بعد الغروب طلوع

وله

اقبل معاذير ما يأتيك معتذرا ... ان برّ عندك فيما قال او فجرا

وله

اذا لم يكن للمرء عين صحيحة ... فلا غرو ان يرتاب والصبح مسفر

وله

تشابه في طباع الشر بينهم ... على اختلاف من الاهواء والصور

وله

اخادع نفسي بالسؤال تعللاً ... وان لم ترد بالسؤال جوابا

وله

اهم بامر والليالي تردني ... واجمع شملي والحوادث تابى

وله

واذا الفتى عرف الرشاد لنفسه ... هانت عليه شماتة الحساد

وله

ولي اسوة بالبدر ينفق نوره ... فيخفى الى ان يستتم ضياء

وله

وان للعقل لو ابصرت معتبرا ... بغرفة فردة من نهر طالوت

ولہ

يخوفني ريب الزمان وانه ‏ ‏ شروب لاسلار الكرام الكولا

ولہ

اذا ما جزيت السوء بالسوء لم يكن ‏ ‏ لفضلك بين الاكرمين مقامُ

ولہ

واني كما زقت قطر ريشه ‏ ‏ رحسرات كلما طار طايرُ

ولہ

الام التجني والاساءة منكم ‏ ‏ عتبتم فاعتبنا وخنتم وما خنّا

ولہ

ومن خاف ان الهم يملك نفسه ‏ ‏ فاولى به ترك العلى والجمائم

ولہ

اذا لم يكن عون من الله للفتى ‏ ‏ فاعظم ما يجني عليه اجتهاده

ولہ

تبا لمن يمسي ويصبح لاهياً ‏ ‏ ومرامه الماكول والمشروب

ولہ

ص

فلاتكن

فلا تكن عجلا في الامر تطلبه   فليس يحمد قبل النضج بحران

وله

واغبر وجه الجو غما رفرفت   فيه الغيوم فاشبه الغبراء

وله

ساكفاه ان الله اغلب غالب   فرد عليه الكيد اخيب خائب

وله

بلاد بها كنا وكنا نحبها   اذا الناس ناس والبلاد بلاد

وله

فما يخشى العدو له وعيد   كما بالوعد لا يثق الصديق

وله

تزاور حتى ما يرجى التقاؤه   واعرض حتى لا يرد سلام

وله

حب البقاء طبيعة مجبولة   وهل البقاء وقدره محسوب

وله

اذا ما الهوى استولى على الرأي لم يدع   لصاحبه فيما يراه صوابا

وله

اسائل عمن لا احب وانما ... اريدكم من بينهم بسؤالی

وله

وبهم الماء موآرا على حجر ... فالماء ينقر في صلد من الحجر

وله

والمرء ما شغلته فرصة لذة ... ما نسی العواقب آمن الحدثان

وله

اذا اسدى الكريم اليك عرفا ... فاولة باخره رهن

وله

فوالله انی ذلك المخلص الذی ... عزيز على الايام ان تتغيرا

وله

الليالی تسوء ثم تسر ... وصروف الزمان لا تستقر

وله

كلف بحبات القلوب كانما ... يبغی الوقوف على الضمير المودع

وله

ص

مناجی

منهاج العدل وقمع العدی | فهل لمنهاجی من هاج
ولہ
وقد علم الالحاد نصر الہدی | بان لیس للدین الحنیفی منسخ
ولہ
لقد دمیت عینا علی الدہر مثلی | وہل ینفع المکروب عض الاناملِ
ولہ
واعظم ما بی اننی من فضائلی | حرمت ومالی غیرہن ذرایع
ولہ
فان عدتم یوما تردون مہلة | تمنعت الاان یقام کفیل
ولہ
فخذ صفو دنیاک ما اسعفت | فانک فیہا قلیل المقام
ولہ
وانت فرعٌ زکی الاصل منہ ولا | یطیب الا الطیب المنبت الثمر
ولہ
وقد تقبت ہذا النصح من زمنی | والنصح حتی من الاعداء مقبول

وله

ان التحكم فی الدنیا باجمعها   مبفرد الرای امر لبیس بالجبل

وله

ضل امر یبتغیا الذ وعمره   لسبقاته حرضا من الاحزان

وله

جکم قد شربته فی فوادی   فی قدیم الزمان قد کنت طفلا

وله

متی لم یکن تریاق جاهک ضامنا   نجاتی اذا دبت الی الحال عقرب

وله

فاما حین یصلح بعض حالی   فان الناس کلهم صدیقی

وله

اذا کان غیر الله للمرء عدة   اتته الرزایا من وجوه الفوائد

وله

من الحلم ان تستعمل الجهل دونه   اذا اتصلت فی الحلم طرق المظالم

وله

لا یوحشنک من مجد تباعده   فان للمجد تدریجا وترتیبا

وله

وقد تستوی الاشخاص فی عین من رأی   وتفترق الاعیان فی فهم من فطن

وله

لکل زمان واحد یقتدی به   وهذا زمان انت والله واحده

وله

وانک مذخور لاحیار دولة   اذا هی ماتت کان فی یدک النشر

وله

بالله فتش عن فؤادی هل تری   فیه لغیر هوی الاحبة موضع

وله

واذا کانت النفوس کبارا   تعبت فی مرادها الاجسام

وله

قد یدرک الغایة القصوی علی مهل   اخو الهوینا وقد نیت ذو الخطر

وله

اری الف بان لا یقوم بهادم   فکیف ببان خلفه الف هادم

ولہ

لعلّ عتبک محمود عواقبہ	فربّما صحّت الاجسام بالعلل

ولہ

فلا مجد فی الدّنیا لمن قلّ مالہ	ولا مال فی الدّنیا لمن قلّ مجدہ

ولہ

یا راکبا لیطوی مسافة عمرہ	بالسہل تدری مکان نزولکا

ولہ

الا اىّ حی لیس بالموت موقنا	وایّ یقین منہ اشبہ بالشّک

ولہ

اذا میّزت بین الامور وابصرت	عواقبہا ہانت علیک الشّدائد

ولہ

لقد فاز باللّذات من کان اخرسا	وخصّص بالرّاحات من لا یسمع

ولہ

ستکسب ما یرجی ولو کنت کارہا	ککسبک ما تخشی وانت مجانبہ

ولہ

فاعد

فما عهد احبابی علی البعد ضایع
لدی ولا ظل الوفا رتقالص

ول

وانی رایت الغیث یسأم دائما
ویسئل بالایدی اذا هو ممسکا

ول

فاسلم لا درک فیک ما المتر
ظنا وظن الاسـ لمعی یقین

ول

وللمکارم قوم لاخفا بهم
هم یعرفون لسیماهم اذا شهدوا

ول

لا یأمن الشرف الرفیع من الردی
حتی یراق علی جوانبه الدم

ول

لقد اسمعت اذ نادیت حیا
ولاکن لا حیات لمن تنادی

ول

علمنا به کیف التظرف بعده
ومن عاشر الحر الظریف تظرفا

ول

هلا اقتنیت صداقة من صاحب
بعد وعلی نوب الزمان مسعلا

وله

ينال الفتى من دهره قدر نفسه   وتأتي على قدر الحظوظ المكاره

وله

واذا اراد الله رحلة نعمة   عن دار قوم اخطأ التدبيرا

وله

كتب الحرب والقتال علينا   وعلى المحصنات جرّ الذيول

وله

وما هو الّا مثل قاطع كفه   بكفّ له اخرى فاصبح اقطعا

وله

من تحلّى بجده و به رغب   فيصده عن قصده الرّهب

وله

في كل مستحسن عيب بلا ريب   ما يسلم الذهب الابريز من عيب

وله

لا تشكرن زمانا صار حادثة   وصرفه بي الى معروفكم سببا

وله

امور تفرح السفهاء منها … ويخشى من عواقبها اللبيب

وله

اعلل النفس بالآمال ارقبها … ما اضيق العيش لولا فسحة الامل

وله

اهوى الصباح وما لي فيه منتصر … من الظلام ولا كن طال ما اجد

وله

قطع الرجاء عن التلاق يقينا … ان التفرق غاية المتجمع

وله

فانى رايت الغيم يحمل مائه … من البحر غمرا ثم يهدى لقطرا

وله

فعلوا وما قالوا فاين هم … من معشر قالوا وما فعلوا

وله

وما يستوى ود المقلد والذى … لحجة في وده ودليل

وله

ومعتذر فيما جنا بصدوده … اتى وهو بين الذنب والعذر وقف

ولہ

دم تدم دولۃ المفاخر والمجد   وحسن الزمان فی ان تدوما   ص

ولہ

ان یغلب الصبر فالعقبی لمصطبر   او یغلب الوجد فالدنیا لمن غلبا

ولہ

واکثر الناس من یشقی بصحبتہ   ومصطلی النار لا یخلو من الشرر

ولہ

رأیت نظام الدر فی نظم قولہ   ومنثورہ الرقراق فیذلک النثر

ولہ

امسیت ارحم من قد کنت اغبطہ   لقد تقارب بین العز والہون

ولہ

فان سئمت حمل الرؤس رقابہا   فبالبیض شوق نحوہا وغلیل   ص

ولہ

والمرء یحسب ما یأتیہ من حسن   منہ وینسب ما یجنیہ بالقدر

ولہ

ازلی

ص

ازكى بقاع الارض وهى فسيحة ‏ ‏ ‏ ما كان سرب العيش فيه امينا

ولہ

وما الفخر بالعظم الرميم وانما ‏ ‏ ‏ فخار الذى يبغى الفخار بنفسه

ولہ

فلا تجزعى من ذم عاد وحاسد ‏ ‏ ‏ فاهون ماثور كلام سفيه

ولہ

قالوا تركت الشعر قلت ضرورة ‏ ‏ ‏ باب البواعث والدواعى مغلق

ولہ

اهتز عند تمنا وصلها طربا ‏ ‏ ‏ ورب امنية احلى من الظفر

ولہ

ما فى حشاها ولا فى خفيها اثر ‏ ‏ ‏ من نار قلبى ولا من ماء اجفانى

ولہ

علمت ما حلل المولى وحرمه ‏ ‏ ‏ فاعمل بعلمك ان العلم للعمل

ولہ

وما كل برق لاح لى يستفزنى ‏ ‏ ‏ ولا كل من فى الارض ارضاه منعما

ولہ

ومن علقت بنيل الاماني همومه | تجشّم في آثارها المطلب الوعرا

ولہ

فهب لي ما لم اجنه متكرماً | فانت لعذري ان تأمّلت اعلم

ولہ

ذنبي الى الدهر انّي ما خضعت له | ولا طويت له ثوبي على درن

ولہ

طال الفراق ولا وافت رسائله | على البعاد ولا آتت نسائله

ولہ

فهل عندكم صبر يعار فتعمروا | فؤادا من الصبر الجميل خرابا

ولہ

ولا تعتذر بالشغل عنّا وانّما | تُناط بك الآمال ما اتّصل الشغل

ولہ

ان كان لا يرضيك الا محسّن | فالمحسنون اذاً لديك قليل

ولہ

ولقد رأيت الدهر في افعاله ... مستعجلا وتخاله متمهلا

وله

اذا ضاق صدر المرء عن سر نفسه ... فصدر الذي يستودع السر اضيق

وله

وكم مدبر بالود نلقاه مقبلا ... وكم مقبل نلقاه بالود مدبرا

وله

لخلو حبيب خاف اكثار حاسد ... فاظهر صرما وهو يعتقد الوفا

وله

فان يكن الصدود رضاك فاذهب ... فاني قد وهبتك للصدود

وله

واني اذا ما فاتني الامر لم ابت ... اقلب كفي اثره متندما

وله

وللسابق البادي من الفضل رتبة ... تقصر بالتالي وان بلغ العذرا

وله

نصيبك من قلبي كما قد علمته ... وما لي بحمد الله منك نصيب

وله

وکل الحادثات اذا تناهت ... فموصول بها فرج قریب

وله

تظن وعد الامانی وهی کاذبة ... حقاً وتطمع قبل النوم بالحلم

وله

واتی محاسن لک قد سبانی ... جمالک ام کمالک ام ودادک

وله

ولی خلق لا استطیع فراقه ... یقوینی حظی ویمنعنی رشدی

وله

کفی حزناً بان تمضی اللیالی ... ولیس الی لقائکم سبیل

وله

تلاعب الدهر بی من بعد قربکم ... وذقت من بعد صفو العیشة الکدرا

وله

کم شدة عظمت ثم انجلت ومضت ... من بعد تأثیرها بالمال والمهج

وله

ص

اذا کنت ذا رای فکن ذی رویة	فان فساد الرای ان تترددا

وله

حتی اذا اجلی الظنون یقینه	صدع القلوب واسقط الاشکالا

وله

لایامن الشرف الرفیع من الاذی	حتی یراق علی جوانبه الدم

وله

وما کل قول قیل عنی صادق	ولا کل ذی نصح اتاک امین

وله

فی الجبن عار وفی الاقبال مکرمة	والمرء بالجبن لا ینجو من القدر

وله

من استعان بغیر الله فی طلب	فان ناصره ذل وخسران

وله

ولی فؤاد غدوت مالکه	بلا شریک فکیف ینقسم

وله

فاسلم ودم ایها الاستاد مبتهجا	وخذ من العیش اصفاه واحلاه

وله

لقد سبق القضاء برغم انفی — ولیس علی المقدر من محیص

وله

ما ضره فیما جناه علیهما — لو کان قدم منهما ما اخرا

وله

قلیل مجال الرای فیما ینوبه — نزول علی حکم الهوی والتورع ص

وله

یا عجباً منک وانت مبصر — کیف تجنبت الطریق الاوضحا

وله

لم یبک من رزئت عیناه او سلبت — جفناه الا لخوف من حدوث عمی ص

وله

فبصر محجوب البصائر اکمه — واسمع مسدود المسامع اصلخ

وله

ان المنیة مورود مناهلها — لا بد منها وان عمرت احقابا

وله فی المصاریع اکثر شکی

ی ذ

کشاد غنچهٔ دل قالدی بر بهاره دخی | وله | ورای پردهده اسرار وار ظهور ایده جک

ایاغندن بو برنگ آل چکوب دوا اولمز نکدر

هر زمان دست دله دامن فرصت گیرمز | وله | بو مجلس بویله قالمز مستلر مخمور اولور البت

ریزهٔ الماس اگر هر آچدیغی زخمه اوشوخ

شمعی کورکم یانمدن یاندرمدی پروانه‌یی | وله | صفای خاطره بر یوق دل ناچیزه غم طوتمش

سیلنور قدر عبا موسم باران اولسون

قوبردغن باصمه قدم اولور اثر دریانک | وله | ویره راحت نفسکه دام غزای اگر آیت

جمله‌نک مقصودی بر اما روایت مختلف

کوردم قفسی بسته‌ها تورنشقه قفاسی | وله | تشنهٔ غرقاب اولسه یکدر خشک لب صاغ اولمدن

بو گلشندن مشام شوقه بوی آشنا گلمز

قول اولمقدر مرادی صادقک آزاد اولوب بنلر | وله | بر سواله بر قومز او غمزهٔ حاضر جواب

بو مده عاقل عدا ایدن کندن عجب دیوانه‌در

دیده‌دن قان دوکجکدم صاو زمزم بود مدر | وله | سو سغلی نهادان بربرین آب روان آسا

چکمش زنان اولور که خیالی جهان دگر

مزاجه غالب اوله چونکه صفرا بالی بنلرلر | وله | قالور سه نکته‌شر بسته بویله حال مشکلدر

سونیمز سینه ده بر آتش جانسوز مراردر وله بویله مشکل دردا سری خسته بیمار کوچ

مصرع برجسته موزون بر معنا ایکی

شکایت اولمسون بوچکدیکم باری جهان چکمز وله بوچارسوده سودایده چک کارقالمدی

وصالی درس اولان انتظارجمکندر

نه سویلرسک انشمز بویله ناسنجیده حرفی وله درآئینه بی دیوارایده چک کونلرد

تهیدر دستی آخر طاشه کوهرلر ترازودن

بونده حسرتکش اولور ذوق جنونه بوشلر وله خلاف وضع حکمتدر کلورسه دست و پادن

اولورمی توبه کهنکاره اعترافی قدر

خاموش اولنلر دم کفتاره بقر لر وله نارسا دیده یکری کونش کوستمرسون

شمدن کان عالمک وارسه عرضد جوهری

تیری کجک اولور هدف خطردن امن وله آغلمه ای خواجه کم امید دنیا بویله در

مرادی سک سنده قارش یارانه

چاره یوق بویله امش حکم قضا وله موجب عبرت جهانه قصه اسلاف اولور

ثابت اولمق عهدنه کاری دکلدر هر کسک

خطا ایتدی قیاس نفس ایدنلر خلط ایدرلر وله جفای اهل دله چرخ بربهانه ارر

فی الفارسی

وله فی المصاریع الفارسی

مگر روز قیامت چشم هوش و گوش بگشاید | وله | چون تیر برون شد از کمان درمان نیست

چه گویم چون سخن گفتن نیارم

شود معلوم کار هر کسی چون وقت کار آید | وله | زهی تصور باطل زهی خیال محال

جهان بسیار ازین سان یاد دارد

سخن دارم ولی ناگفتن اولیست | وله | صید را چون اجل آید سوی صیاد رود

نگردم سر بالا از حیا تا قامتم خم شد

کار بزرگ را نتوان داشت مختصر | وله | در یتیم را همه کس مشتری بود

دشمنیها همه از دوستی آید بظهور

پروانه در کنار است تا شمع در میان است | وله | بهار دیدم و گل دیدم و خزان دیدم

ز نخوت میرسد دایم خجالت خودنمایان را

نغمه دلکش نیست تا مطرب نباشد دلنواز | وله | کس حرف سنجیده از من نشنیده است

سیلاب چون بحر رسد میشود خموش

کی دهد صیاد زیرک رم شکار خویش را | وله | همچو انگشت شهادت در کف ترسا عجب

مشت خاکی پیش سیلاب نتواند گرفت

حذر ز ابله بدستوریست در قانون عقل | ولہ | همچو عقرب خون ندارد انکه ظالم پیشه است

از اهل ریا نیز کسی چیز ندیده است

آسمان زلهر میکند در رشته هموار | ولہ | نیست ارباب ستم را بهره از رزق حلال

فکر عاشق دیگر و سودای زاهد دیگر است

حاش لله من کجا کفران این نعمت کجا | ولہ | با زبان تیغ باشد بعد ازین پیغام ما

با بلای آسمانی پنجه کردن مشکل است

زهی مراتب خوابی که به ز بیداریست | ولہ | عالم ز نسیم انکه نکرر وز محشر است

چاره نیست درین واقعه الا التسلیم

بشنو اگر این بود پس وای بر جان تو | ولہ | اظهار عجز و مسکنتی کار عاقل است

آب اگر صد پاره گردد باز با هم آشناست

دل از فکر بیهوده فرسوده شد | ولہ | موج از دریا خس و غواص گوهر میبرد

هر که دارد نظری غیر تو منظورش نیست

کاش دیوان مکافات بامروز افتد | ولہ | این سگان در شهر روبهاند در صحرا پلنگ

گشته تا بیت الشرف از مقدمت کاشانه ام

میفروزد روی صبح از جبهه شامم چراغ | ولہ | ثباتی نیست عهدش را دوامی نیست مهرش را

فی الهوی

وله فی المصاریع العربی

من يزرع الشوك لم يحصد به عنبا | وله | مصائب قوم عند قوم فوائد
متی ارجو سالمة الهموم
اسیر و قلبی فیهواك اسیر | وله | اقاتل حتی لا اری لی مقاتلا
قلیل لمثلی ان یقال تغیّرا
الحق ابلج با دلاخفاء به | وله | لم یبق عندی للتجلد موضعا
احب شیٔ الی الانسان بامنعا
عین تسر و عین منك تبكینی | وله | الآن قد ندمت و ماینفع الندم
وکل من بادر المنی غلبا
التمنی علی الزمان محالا | وله | ومن عاشر الحر الظریف تظرفا
ولا تشم کل حال لاح بارقة
والجامد الکف لاینفك ممقوتا | وله | وکلت للخل کما کال سلی
کبارقة تریق ولا تراق
وما صاحب الحاجات الا معذبا | وله | الکلب فی صحة واللیث محموم
طبیب یداوی الناس وهو علیل

ان الخلاف بارضنا لانبت وله فليس يخفى على الرحمن خافية

وليس لمن يهوى الخلاف خليل

كل بما كسبت يداه رهن وله قلب الزمان ظهوره لبطونه

يكفى الرشيد رشده متعلما

فخار الذى يبغى الفخار بنفسه وله وكادت بتلغ الروح التراقى

لم يبق فى قوس التحمل منزع

اضاعونى واى فتى اضاعوا وله لقد خاب من يرجو الحيات مسلما

فانا على العهد القديم كما كنا

اقرعينى ولاكن زاد فى فكرى وله التاج للفرق والخلخال للقدم

وانى لغيم لايكدره الدهر

وما كل معلوم يباح مصونه وله وكل مكان للتبدل منزل

فالعضو يقطع للفساد الزايد

يسير ولم يرحل ويدنو ولم يأتى وله فيا لها قصة فى شرحها طول

ومن العجايب ظالم يتظلم

وحسبى بلا فى باختيارى وله ان المحب لمن يحب مطيع

فى فن

قد فرغ من تسوید هذا الکتاب المستطاب الحقیر الفقیر المعترف بالمساوی و[المقصر]

العبد الآثم الخاطی الآبق محمد علی ابن محمد صادق الشیرازی عفر الله له ولوالدیه و

لصاحب الکتاب فی عشر آخر من شهر ذیحجة الحرام من شهور سنة الف و مائتین

و ستین من هجرت حضرت النبوّیة المصطفویة صلی الله علیه و آله و صحبه و سلم تسلیما

کثیرا کثیرا

۱۲۶۲

